

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	5
2.1.	Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej	5
2.2.	Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA	8
2.3.	Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia	8
3.	OPIS DZIAŁALNOŚCI	10
3.1.	Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą	10
3.2.	Istotne umowy zawarte w roku obrotowym	10
3.3.	Realizacja programu inwestycyjnego	11
3.4.	Zarządzanie ryzykiem.....	12
3.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji	13
4.	PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.....	13
5.	OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ	20
5.1.	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego.....	20
5.2.	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	20
5.3.	Istotne pozycje pozabilansowe	27
5.4.	Przewidywana sytuacja finansowa	28
5.5.	Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe	28
5.6.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe	31
6.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI.....	31
6.1.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	31
6.2.	Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych	31
7.	ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU	32
8.	CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU	33
8.1.	Struktura akcjonariatu.....	33
8.2.	Nabycie akcji własnych.....	33
8.3.	Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających.....	33
8.4.	System kontroli programu akcji pracowniczych.....	34
9.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO.....	34
9.1.	Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego	34
9.2.	Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono.....	35
9.3.	Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	36
9.4.	Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	38
9.5.	Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne	39
9.6.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	39
9.7.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	39
9.8.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących	39
9.9.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących	41
9.10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania.....	44
9.11.	Opis zasad zmian Statutu Spółki	45
9.12.	Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących.....	45

10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI	47
11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2018 ROK DLA ZE PAK SA	48
11.1. Opis modelu biznesowego	48
11.2. Kwestie społeczne	48
11.3. Kwestie pracownicze	51
11.4. Kwestie środowiskowe	56
11.5. Kwestia poszanowania praw człowieka	61
11.6. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji	62
12. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	66
12.1. Istotne postępowania sądowe	66
12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	67
12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	67
12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego.....	67
12.5. Prognozy finansowe	67

1. WYBRANE DANE FINANSOWE

Wybrane dane finansowe	tysiące złotych	tysiące złotych	tysiące euro	tysiące euro
	12 miesięcy 2018 okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	12 miesięcy 2017 okres od 01.01.2017 do 31.12.2017(dane przekształcone)	12 miesięcy 2018 okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	12 miesięcy 2017 okres od 01.01.2017 do 31.12.2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 220 800	1 477 055	286 109	347 976
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	(144 645)	85 996	(33 899)	20 260
Zysk/Strata brutto	(106 192)	128 490	(24 887)	30 271
Zysk/Strata netto	(64 516)	115 609	(15 120)	27 236
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	126 332	148 667	29 607	35 024
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	95 406	84 002	22 360	19 790
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(244 939)	(229 788)	(57 404)	(54 135)
Przepływy pieniężne netto razem	(23 201)	2 881	(5 437)	679
Zysk netto na akcję (w złotych/euro na akcję)	(1,27)	2,27	(0,30)	0,54
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	<i>stan na</i> 31.12.2018	<i>stan na</i> 31.12.2017	<i>stan na</i> 31.12.2018	<i>stan na</i> 31.12.2017
Aktywa razem	2 151 997	2 387 514	500 464	572 422
Aktywa trwałe	1 745 389	2 015 659	405 904	483 267
Aktywa obrotowe	406 608	371 855	94 560	89 155
Kapitał własny	1 338 387	1 488 863	311 253	356 964
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	23 639	24 371
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	813 610	898 651	189 212	215 457
Zobowiązania długoterminowe	61 392	203 524	14 277	48 796
Zobowiązania krótkoterminowe	245 412	289 597	57 073	69 433
Wartość księgową na akcję (w złotych/euro na akcję)	26,33	29,29	6,12	7,02
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

Wybrane dane finansowe zostały przeliczone z zastosowaniem następujących kursów:

- dane dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych zgodnie z kursem stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z każdego ostatniego roboczego dnia miesiąca okresu obrotowego od dnia 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku, co daje 4,2669 euro/złoty oraz od dnia 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, co daje 4,2447 euro/złoty.
- dane dotyczące poszczególnych pozycji bilansu zgodnie ze średnim kursem euro/złoty określonym przez NBP na dzień 31 grudnia 2018 roku, tj. 4,3000 euro/złoty oraz na dzień 29 grudnia 2017 roku, tj. 4,1709 euro/złoty.

2. CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej

Podstawowe informacje o Spółce

Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA (w dalszej części sprawozdania również jako „ZE PAK SA” lub „Spółka”) działa w formie spółki akcyjnej, na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i innych przepisów powszechnie obowiązującego prawa polskiego. Spółka powstała na skutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin z siedzibą w Koninie w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” Spółka Akcyjna. Akt przekształcenia został podpisany dnia 29 grudnia 1994 roku przed notariuszem Elżbietą Brudnicką z Kancelarii Notarialnej w Warszawie. W dniu 31 grudnia 1994 roku Spółka została wpisana przez Sąd Rejonowy w Koninie do rejestru handlowego w dziale „B” pod numerem RHB 847. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 21 czerwca 2001 roku, Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców. Obecnie Spółka jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374. Spółka została utworzona na czas nieograniczony.

Nazwa:	Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Skrócona nazwa:	ZE PAK SA
Siedziba i adres:	ul. Kazimierska 45, 62-510 Konin, Polska
Numer telefonu:	+48 63 247 30 00
Numer telefaksu:	+48 63 247 30 30
Strona internetowa:	www.zepak.com.pl
Adres poczty elektronicznej:	zepak@zepak.com.pl
KRS:	0000021374
REGON:	310186795
NIP:	665-000-16-45

Zgodnie ze Statutem Spółki podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych oraz poprzez spalanie biomasy. Spółka może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

Akcje Spółki notowane są na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Akcje Spółki są zdematerializowane i oznaczone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA kodem papierów wartościowych ISIN PLZEPAK00012.

W 2018 roku kapitał zakładowy ZE PAK SA nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał zakładowy wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2,00 złotych każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa ZE PAK SA”) wchodzi jednostka dominująca Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz dziewięć spółek zależnych, tj. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o., PAK – Volt SA, PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK KWB Adamów SA”), PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK KWB Konin SA”), Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako „PAK Serwis sp. z o.o.”), PAK Górnictwo sp. z o.o., PAK Infrastruktura sp. z o.o., PAK Adamów sp. z o.o., Aquakon sp. z o.o. w likwidacji. Konsolidacji podlegają wszystkie wyżej wymienione spółki.

Spółki mające największe znaczenie dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to ZE PAK SA, zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła, Elektrownia Pątnów II sp. z o.o., zajmująca się wytwarzaniem energii

elektrycznej oraz PAK KWB Adamów SA i PAK KWB Konin SA, zajmujące się wydobyciem węgla brunatnego. Oprócz spółek z wymienionych głównych obszarów działalności w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Aktywa wytwórcze Grupy obejmują trzy elektrownie opalane węglem brunatnym zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Są to: Pątnów II, która jest wyposażona w blok energetyczny na parametry nadkrytyczne, Pątnów I, oraz Konin, wyposażona m.in. w blok z kotłem dedykowanym opalanym biomasą. Łączna osiągalna moc elektryczna brutto aktywów wytwórczych Grupy na dzień publikacji niniejszego raportu wynosi 1896 MW.

Główne aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w dwóch spółkach: PAK KWB Konin SA, która eksploatuje aktualnie odkrywki Józwin, Tomisławice oraz Drzewce, PAK KWB Adamów SA eksploatującą odkrywkę Adamów.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła, umów o usługi budowlane i remontowe oraz praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii. Dodatkowe, uzależnione od poziomu kosztów wytwarzania oraz cen energii na rynku i wolumenu produkcji, źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej, generowane przez Elektrownię Pątnów II sp. z o.o. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnię węgla brunatnego zapewnia elektrowniom dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobycie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Zapotrzebowanie na biomasę pokrywane jest na podstawie umów zawieranych z dostawcami.

Spółka poza Grupą Kapitałową posiada udziały w Zakładach Pomiarowo-Badawczych Energetyki Energopomiar sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, świadczącej usługi pomiarowe, badawcze i doradcze dotyczące m.in. energetyki. ZE PAK SA w wyżej wymienionej spółce posiada 1 udział o wartości 151 201,01 złotych, co stanowi 2,81% kapitału ogółem.

Poprzez osobę głównego udziałowca Grupa jest powiązana z innymi podmiotami, w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz.

Schemat Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku

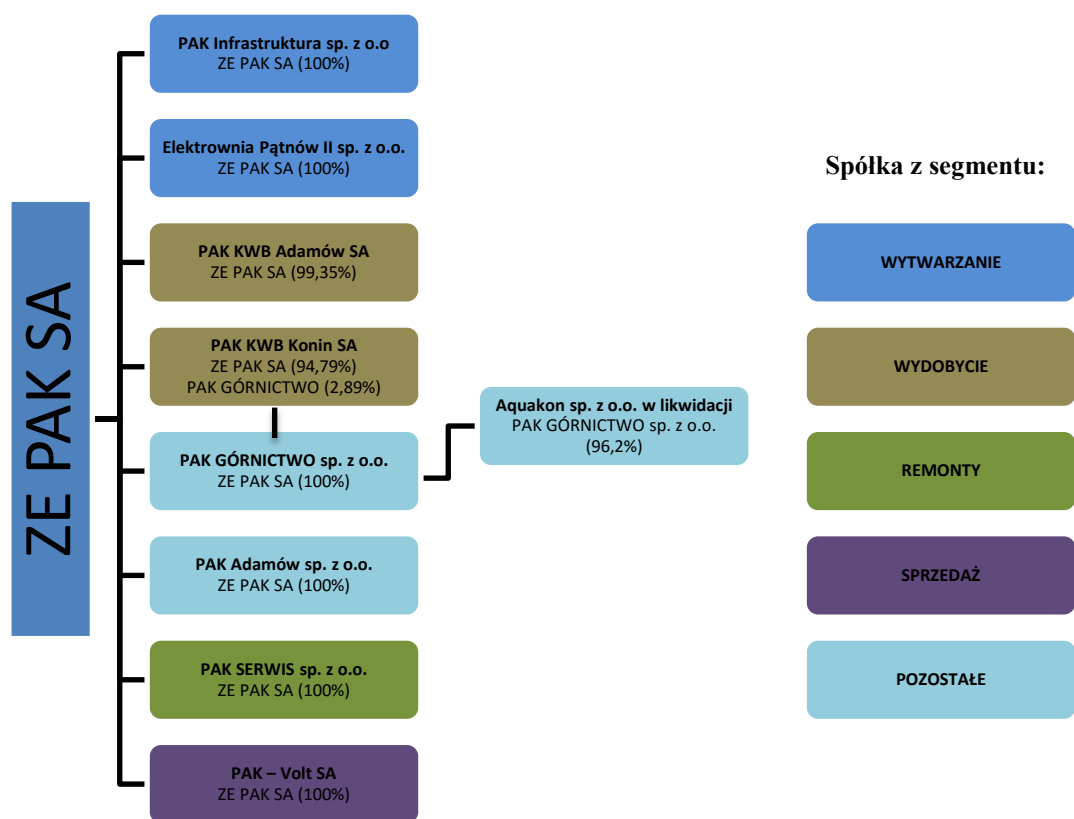

Tabela 1: Zestawienie spółek Grupy (bez ZE PAK SA)

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale na dzień	
			31.12.2018	31.12.2017
Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej z bloku 464 MW	100,00%	100,00%*
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin SA	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	97,68%*	97,58%*
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów SA	62-700 Turek Warenka 23	Wydobycie węgla brunatnego	99,35%	99,26%
Przedsiębiorstwo Remontowe PAK SERWIS sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%
PAK GÓRNICCTWO sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Usługi transportu kolejowego, usługi wulkanizacji (taśmy przenośnikowe), usługi elektryczne, usługi wiertniczo-górnictwa, usługi mechaniczne, usługi remontowo-montażowe urządzeń, usługi rekultywacji	100,00%	100,00%
PAK - Volt SA	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
PAK Infrastruktura sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%
PAK Adamów sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00%	100,00%
Aquakon sp. z o.o. w likwidacji	62-610 Sompolno Police	Spółka w likwidacji	96,2%*	96,2%*
PAK - Holdco sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność holdingowa	-	100,00%
Energoinwest Serwis sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Spółdzielców 3	Spółka w likwidacji	-	100,00%*
Eko-Surowce sp. z o.o. w likwidacji	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Spółka w likwidacji	-	100,00%*

EL PAK Serwis sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Spółka w likwidacji	-	100,00%*
---------------------------------------	-------------------------------------	---------------------	---	----------

* Podmioty gdzie występuje częściowo lub w całości udział pośredni ZE PAK SA przez inne spółki z Grupy ZE PAK SA.

2.2. Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK SA

Mając na uwadze uporządkowanie kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem Grupą Kapitałową, w której ZE PAK SA jest spółką dominującą, a jednocześnie właścicielem kapitału oczekującym satysfakcjonującego zwrotu z zaangażowanych środków finansowych, w strukturach organizacyjnych Spółki działa Biuro Zarządu bezpośrednio podległe Prezesowi Zarządu, które w swoich kompetencjach ma m. in. sprawy związane z nadzorem właścicielskim. Podstawowym zadaniem Biura Zarządu, w obszarze nadzoru właścicielskiego, jest nadzór nad działalnością Grupy Kapitałowej ZE PAK SA oraz innych spółek, w których ZE PAK SA posiada akcje lub udziały. Komórka ta koordynuje spójność działań wszystkich podmiotów należących do Grupy oraz monitoruje zgodność tych działań z obowiązującymi przepisami prawa, jak również interesem całej Grupy Kapitałowej.

Zgodnie z polityką realizowaną w Grupie, w kluczowych spółkach zależnych, funkcje członków Zarządów tych spółek pełnią członkowie Zarządu ZE PAK SA, a w pozostałych spółkach Grupy pełnią funkcje członków Rad Nadzorczych. Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania organu nadzoru właścicielskiego, Zarząd ZE PAK SA rekomenduje Radzie Nadzorczej ZE PAK SA, kandydatury pozostałych członków Rad Nadzorczych spółek Grupy.

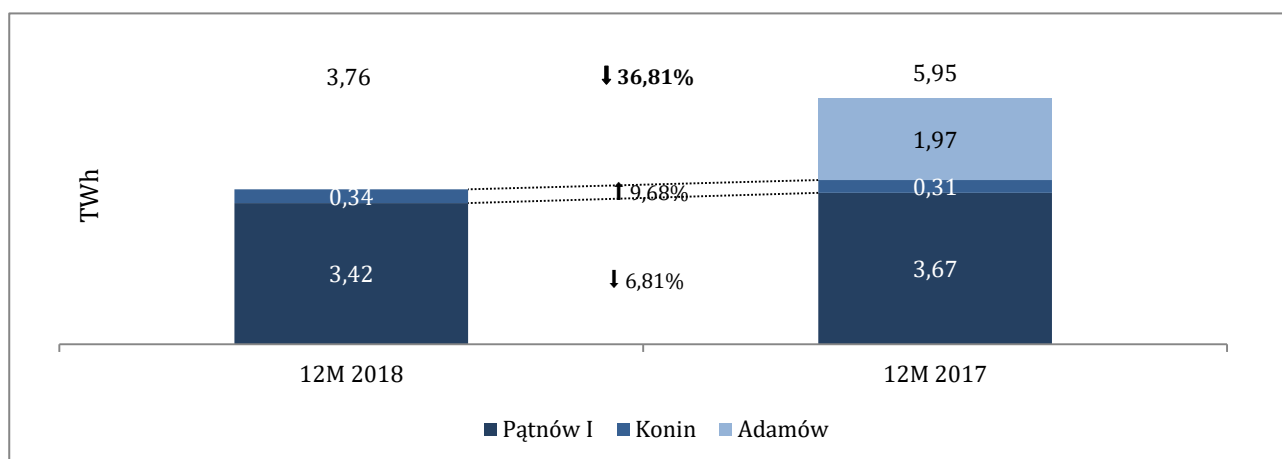
W strukturze organizacyjnej Spółki tworzone są pionory organizacyjne skupiające komórki organizacyjne Spółki (departamenty, biura, wydziały itd.), którymi zarządzają poszczególni członkowie Zarządu ZE PAK SA. Wewnętrzny podział kompetencji pomiędzy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza Spółki poprzez powierzenie członkowi Zarządu zarządzania określonym pionem organizacyjnym. Członkowie Zarządu ZE PAK SA współpracują oraz uzgadniają i koordynują działania w sprawach Spółki oraz zabezpieczają należyte współdziałanie zarządzanych przez siebie pionów i komórek organizacyjnych. Obszary działalności Spółki zarządzane przez poszczególnych członków Zarządu definiuje regulamin organizacyjny Spółki określający organizację przedsiębiorstwa Spółki.

2.3. Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia

ZE PAK SA swoją działalność koncentruje na kilku obszarach. Podstawowym jest niewątpliwie wytwarzanie energii elektrycznej, hurtowy handel energią elektryczną, uzupełnienie stanowi sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej, działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂ oraz produkcja i sprzedaż ciepła. W 2018 roku Spółka prowadziła swoją działalność głównie na rynku polskim. Wyjątkiem jest jedynie działalność związana z niektórymi transakcjami na uprawnieniach do emisji CO₂, które miały miejsca pomiędzy ZE PAK SA a kontrahentami zagranicznymi.

Spółka opiera produkcję głównie na węglu brunatnym. Produkcja netto energii elektrycznej w elektrowni Pątnów I w 2018 roku osiągnęła 3,42 TWh a w elektrowni Konin 0,34 TWh. Produkcja energii netto ogółem w 2018 roku była niższa o 36,81% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 1: Produkcja netto energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

Główny kierunek sprzedaży energii elektrycznej stanowiła sprzedaż w ramach kontraktów bilateralnych zawieranych ze spółkami obrotu energią elektryczną działającymi na rynku polskim. W tym transakcje z odbiorcami końcowych stanowiły jedynie niewielki udział w całości wolumenu sprzedaży energii. Drugim pod względem wielkości wolumenu kierunkiem sprzedaży był rynek giełdowy. Uzupełnienie struktury sprzedaży stanowił rynek bilansujący energii elektrycznej.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (łącznie – wytworzonej i z obrotu) stanowiły 85,69% ogółu przychodów ze sprzedaży Spółki.

Ciepło wytwarzane w elektrowniach Spółki jest sprzedawane lokalnym odbiorcom. Głównym odbiorcą jest Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Koninie oraz miejscowi producenci przemysłowi. W 2018 roku Spółka sprzedała 1 270 TJ ciepła. Sprzedaż ciepła stanowiła 3,01% ogółu przychodów ze sprzedaży Spółki.

W 2018 roku przychody ze sprzedaży praw pochodzenia były znacząco wyższe w porównaniu do 2017 roku. O wzroście zdecydowała głównie wyższa produkcja energii z bloku biomasowego w elektrowni Konin oraz wyższe ceny rynkowe „zielonych certyfikatów”. To właśnie stosunkowo niskie ceny zielonych certyfikatów, stanowiących system wsparcia m.in. dla producentów energii z biomasy, nie zachęcały w 2017 roku do maksymalizowania produkcji z tego źródła, w 2018 roku sytuacja rynkowa uległa zmianie, stąd wyższa produkcja. W 2018 roku Spółka wygenerowała 0,33 TWh zielonych certyfikatów. O wysokości salda przychodów ze sprzedaży praw pochodzenia decyduje również, choć w dużo mniejszym stopniu, sprzedaż tzw. czerwonych certyfikatów, związanych z produkcją energii i ciepła w kogeneracji. W 2018 roku Spółka wygenerowała 0,07 TWh czerwonych certyfikatów. Udział przychodów z tytułu sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii w 2018 roku stanowił 3,77% ogółu przychodów Grupy.

Pozostałe przychody ze sprzedaży stanowiły 7,53% w ogólnej wartości przychodów uzyskanych przez Spółkę w 2018 roku i dotyczyły głównie usług świadczonych na rzecz innych podmiotów z Grupy.

Struktura odbiorców Spółki jest stosunkowo rozdrobniona. Udział jedynie dwóch odbiorców Spółki przekracza 10% przychodów ze sprzedaży ogółem. Pierwszym z nich jest PAK Volt SA, spółka zależna od Spółki, z udziałem na poziomie około 24%. Drugim odbiorcą są Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA („PSE SA”). Udział PSE SA w przychodach Spółki wynosi około 11%.

Głównym surowcem wykorzystywanym przez Spółkę do produkcji energii jest węgiel brunatny, który jest wydobywany niemal wyłącznie na potrzeby elektrowni. Wynika to głównie z faktu, iż węgiel brunatny wydobywany w Polsce jest węglem miękkim, a jego transport na dalsze odległości nie jest opłacalny ze względu na dużą zawartość wody. Wydobywany węgiel brunatny dostarczany jest z kopalń odkrywkowych należących do PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA bezpośrednio do elektrowni. Z tego względu wydobycie węgla brunatnego w Grupie ZE PAK jest ściśle skorelowane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie zlokalizowane w sąsiedztwie kopalń.

W Spółce, jako surowiec do produkcji energii wykorzystuje się również biomasę, która jest spalana w specjalnie dedykowanym do tego celu kotle zlokalizowanym w elektrowni Konin. Umowy na dostawę biomasy są zawierane z zewnętrznymi dostawcami.

Jedynym dostawcą, którego wartość dostaw przekracza 10% przychodów ze sprzedaży ogółem jest PAK KWB Konin SA, spółka zależna od Spółki. Wartości dostaw PAK KWB Konin SA w stosunku do przychodów ze sprzedaży ogółem wynosi około 28%.

3. OPIS DZIAŁALNOŚCI

3.1. Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą

Istotne zdarzenia roku obrotowego

Wyłączenie z eksploatacji bloków węglowych elektrowni Adamów

1 stycznia 2018 roku wchodząca w skład ZE PAK SA elektrownia Adamów została wyłączona z eksploatacji. Pięć bloków o mocy 120 MW każdy przez ponad pięćdziesiąt lat produkowało energię elektryczną na potrzeby Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, oraz ciepło na potrzeby lokalnych odbiorców. Wspomniane bloki zostały wyłączone z eksploatacji ze względów na normy środowiskowe. Instalacja w elektrowni Adamów korzystała z derogacji od Dyrektywy środowiskowej IED w zakresie 17,5 tysiąca godzin pracy począwszy od 1 stycznia 2016 roku. Czynnione były starania by przedłużyć czas pracy bloków do momentu wyczerpania lokalnych złóż węgla brunatnego, jednak stanowisko Komisji Europejskiej w tej sprawie było negatywne.

Aukcje Rynku Mocy

W IV kwartale 2018 odbyły się 3 aukcje rynku mocy na okresy dostaw 2021, 2022 oraz 2023. Wybór jednostek rynku mocy, które za odpowiednim wynagrodzeniem będą oferować nową usługę polegającą na gotowości do dostaw energii w określonej ilości i warunkach, został dokonany w wyniku aukcji typu holenderskiego tj. aukcji składających się z wielu rund z ceną malejącą. Jednostki rynku mocy, które zostały dopuszczone do udziału w aukcji, po pozytywnym zakończeniu procesu certyfikacji ogólnej a następnie procesu certyfikacji do aukcji głównej, opuszczały aukcję, kiedy cena kolejnej rundy nie zapewniała już ich oczekiwanego wynagrodzenia za moc. W efekcie, aukcje wygrały najtańsze oferty przy zachowaniu neutralności technologicznej. Spółka brała udział we wszystkich 3 aukcjach. W wyniku rozstrzygnięcia aukcji Spółka zakontraktowała po 373 MW („Obowiązek Mocowy”) dla każdego z trzech lat tj. 2021, 2022 i 2023. Ceny jakie uzyskano w wyniku rozstrzygnięcia aukcji dla kolejnych lat wyniosły odpowiednio: 240,32 zł/kW/rok, 198,00 zł/kW/rok i 202,99 zł/kW/rok. Obowiązki Mocowe ukształtowane w wyniku aukcji będą mogły podlegać dalszemu obrotowi na rynku wtórnym. W latach 2019 - 2025 organizowana będzie co roku jedna aukcja główna na okresy dostaw przypadające odpowiednio na lata 2024 – 2030.

Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W okresie po dniu bilansowym miały miejsce zmiany w Radzie Nadzorczej oraz w Zarządzie Spółki. Opis tych zmian został przedstawiony w punkcie 9.9. „Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących” niniejszego sprawozdania.

3.2. Istotne umowy zawarte w roku obrotowym

Umowy istotne dla działalności Grupy

Z uwagi na charakterystykę działalności i rynku, na którym funkcjonuje ZE PAK SA podstawowe umowy zawierane z głównymi dostawcami i odbiorcami w toku zwykłej działalności mają standardowy charakter. Umowy dotyczące dostaw głównego surowca jakim jest węgiel brunatny mają charakter wieloletni a dostawcami są spółki zależne od ZE PAK SA. W obszarze sprzedaży energii i zakupu pozwoleń do emisji CO₂ Spółka podpisuje umowy ramowe z poszczególnymi kontrahentami określające podstawowe warunki współpracy. Natomiast sam zakup/sprzedaż dokonywane są w odrębnych transakcjach w odniesieniu do konkretnych ilości przy zastosowaniu aktualnych cen rynkowych.

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów i pożyczek

Spółka w 2018 roku nie podpisała żadnych nowych umów dotyczących kredytów i pożyczek:

Umowy dotyczące udzielonych pożyczek

ZE PAK SA podpisała w dniu 4 października 2018 roku dwa aneksy do umów pożyczek udzielonych spółce z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA tj. Elektrowni Pątnów II sp. z o.o: Aneks nr 9 do umowy pożyczki na kwotę w złotych stanowiącą równowartość 2 800 tysięcy euro z dnia 13 marca 2006 roku oraz Aneks nr 16 do umowy pożyczki na kwotę 32 000 tysięcy euro z dnia 12 listopada 2002 roku. Aneksy przesuwają datę spłaty raty kapitałowej przypadającej na październik 2018 na lata 2019 i 2020 w ten sposób że kwota kapitału niespłaconego w 2018 roku zostanie podzielona na dwie równe części, z których każda zostanie spłacona wraz kapitałami (należnościami głównymi) przypadającymi do spłaty odpowiednio w 2019 i 2020 roku.

Udzielone i otrzymane gwarancje oraz poręczenia

Tabela 2: Zestawienie udzielonych w 2018 roku gwarancji i poręczeń

	tysiące złotych	tysiące euro
	2018 rok	
Udzielone gwarancje	-	-
- w tym dla spółek z Grupy	-	-
Udzielone poręczenia	126 700	-
w tym dla spółek z Grupy	126 700	-

Tabela 3: Zestawienie otrzymanych w 2018 roku gwarancji i poręczeń

	tysiące złotych	tysiące euro
	2018 rok	
Otrzymane gwarancje	7 397	-
- w tym od spółek z Grupy	-	-
Otrzymane poręczenia	-	-
w tym od spółek z Grupy	-	-

Umowy zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach odbiegających od rynkowych

W 2018 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA pomiędzy spółkami powiązanymi nie zawierano umów na warunkach odbiegających od rynkowych.

3.3. Realizacja programu inwestycyjnego

Obecnie ZE PAK SA nie realizuje dużych projektów inwestycyjnych. Aktywność inwestycyjna skupia się przede wszystkim na realizacji niezbędnych zadań służących zapewnieniu utrzymania bieżącej sprawności i efektywniejszego wykorzystania posiadanych aktywów wytwórczych. Wydatkowane w 2018 roku nakłady inwestycyjne dotyczyły przygotowania i realizacji zadań niezbędnych dla bieżącego funkcjonowania.

Elektrownia Pątnów

Nakłady inwestycyjne w 2018 roku były ponoszone na zakończenie zadania polegającego na doszczelnieniu ściany pomiędzy kotłownią a maszynownią na przestrzeni zmodernizowanych bloków 1 i 2. Realizacja zadania miała na celu zmniejszenie zapylenia przedostającego się z rejonu kotłowni w kierunku maszynowni, podniesienie bezpieczeństwa konstrukcyjnego i pożarowego obiektów, polepszenie aspektów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy załogi. W roku 2018 zrealizowano zadanie polegającego na uporządkowaniu gospodarki wodnej w budynku maszynowni zmodernizowanych bloków 1 i 2. Jednym z ważnych prowadzonych obecnie zadań jest modernizacja magistral międzyblokowych parowych w elektrowni Pątnów, w ramach którego uruchomiono zasilanie kolektora parowego zasilającego zakład przerobu gipsu ze zmodernizowanego bloku nr 2. Uruchomienie drugiego zasilania zakładu przerobu gipsu, tj. ze zmodernizowanego bloku nr 1, planowane jest w I połowie 2019 roku.

Elektrownia Konin

Zgodnie z deklaracjami Spółka zrealizowała zadanie, którego efektem jest możliwość produkcji zarówno energii elektrycznej jak i energii cieplnej z bloku biomasowego w elektrowni Konin. Poprzez tzw. „ocieplnienie” turbozespołu TG-6 możliwy jest podgrzew wody sieciowej podawanej do miasta Konin parą wytwarzaną przez blok biomasowy. Blok ten stał się źródłem oze produkującym energię elektryczną dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i energię ciepłą dla ogrzewania miasta Konin.

Kluczowe inwestycje w fazie przygotowawczej

W 2018 roku w Spółce prowadzone były analizy koncepcyjne i opłacalności związane z trzema nowymi projektami inwestycyjnymi o których Spółka informowała raportami bieżącymi:

- budowę przyłącza gazowego w elektrowni Adamów oraz dostosowanie wycofanych z eksploatacji bloków węglowych do spalania gazu ziemnego,
- przystosowaniem kotła węglowego K-7 w elektrowni Konin do wyłącznego spalania biomasy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- budowę farmy fotowoltaicznej na rekultywowanych terenach kopalni Adamów, które zlokalizowane są na obszarze gminy Brudzew w rejonie miejscowości Janiszew.

3.4. Zarządzanie ryzykiem

Spółka prowadząc swoją działalność narażona jest na szereg rodzajów ryzyka, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Spółki, jak i w jej otoczeniu. Mając na uwadze sformalizowanie sfery związanej z ryzykiem występującym w działalności powstał kompleksowy dokument zatytułowany „Zasady Zarządzania Ryzykiem dla Grupy Kapitałowej ZE PAK SA” („Zasady Zarządzania”). Zasady Zarządzania zostały opracowane i wdrożone w celu zdefiniowania i określenia granic ryzyk występujących lub mogących wystąpić w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA oraz określenia mechanizmów minimalizacji ekspozycji na ryzyko w toku prowadzenia działalności w sektorze energetycznym i wydobywczym oraz minimalizacji skutków ryzyka, którego ze względu na specyfikę podstawowej działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, nie da się całkowicie wyeliminować.

Pierwszym etapem było określenie spółek Grupy, w których działalności można zidentyfikować ryzyka o materialnym znaczeniu dla działalności całej Grupy, a następnie zastosowanie odpowiednich zasad postępowania. Spółkami o istotnym wpływie na podstawową działalność Grupy są: ZE PAK SA, Elektrownia Pątnów II sp. z o.o., PAK KWB Konin SA, PAK KWB Adamów SA, PAK – Volt SA. Pozostałe Spółki z Grupy nie mają bezpośredniego wpływu na ryzyka operacyjne.

W ramach wspomnianych zasad określono model i strategię biznesową Grupy Kapitałowej. Naczelną zasadą realizowanego przez Grupę modelu biznesowego w sferze działalności gospodarczej: wydobywczej, produkcyjnej i handlowej jest maksymalizacja produkcji i zysku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady minimalizacji ryzyka. W celu realizacji planów biznesowych Grupa dopuszcza poniesienie ryzyka, ale wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w Zasadach Zarządzania. Wszystkie rodzaje ryzyka biznesowego i sytuacje skutkujące ekspozycją na ryzyko są przez cały czas minimalizowane, chyba że Zasady Zarządzania lub decyzje Zarządu wyraźnie upoważniają do określonych odstępstw. W odniesieniu do struktury kapitałowej Grupy oraz schematów organizacyjnych poszczególnych spółek wyodrębniono określone role oraz określono zakres odpowiedzialności za decyzje i działania związane z realizowaną strategią i polityką rynkową. Szczególną rolę, ściśle związaną z przestrzeganiem i prawidłowym stosowaniem Zasad Zarządzania pełni zespół zadaniowy, pod nazwą „Komitet Zarządzania Ryzykiem”, działający jako organ doradczy i opiniodawczy Zarządu ZE PAK SA. Organ został powołany Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki. Głównym zadaniem Komitetu Zarządzania Ryzykiem jest rozpoznanie i identyfikacja oraz merytoryczna ocena wszelkich ryzyk gospodarczych o wartości powyżej 10 mln złotych, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez Grupę.

W ramach zarządzania ryzykiem w Grupie dokonano identyfikacji określonych obszarów ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów biznesowych:

- 1) ryzyka surowcowe;
- 2) ryzyka produkcyjne;
- 3) ryzyka rynkowe i powiązane z nimi ryzyka finansowe;
- 4) ryzyka operacyjne związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych;
- 5) ryzyko w obszarze bezpieczeństwa informacyjnego.

Dla każdego obszaru ryzyka zidentyfikowanego powyżej określono specyficzne rodzaje ryzyk dotyczące ściśle konkretnego obszaru. Rodzaj danego ryzyka został kompleksowo opisany, wraz z podaniem teoretycznych przykładów jego wystąpienia w działalności operacyjnej Grupy. Do każdego rodzaju ryzyka opracowano również konkretne formy działania mające na celu jego minimalizację lub wykluczenie, przypisano również odpowiedni miernik a tam gdzie to możliwe określono tzw. „kluczowy wskaźnik wykonania”, czyli minimalny poziom wykonania.

Kontroli, w zakresie przestrzegania Zasad Zarządzania, odpowiednio do swojego zakresu działania, podlegają kierownicy i pracownicy komórek organizacyjnych przyporządkowani do danego obszaru ryzyka. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z Zasadami Zarządzania, wykonywanie zadań przez podległe komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy ponosi kierownictwo komórek organizacyjnych. W Zasadach Zarządzania opisano również w sposób szczegółowy proces prawidłowego raportowania na temat zidentyfikowanego ryzyka a także sposób postępowania w wypadku zidentyfikowania naruszenia zasad opisanych w dokumencie.

Zgodnie z Zasadami Zarządzania od przestrzegania procedur i sposobów postępowania opisanych w dokumencie można odstąpić wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia Zarządu ZE PAK SA wyrażonego na piśmie, zastosowanie znajduje wtedy specjalna procedura opisana również w Zasadach Zarządzania.

3.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji

W 2018 roku ZE PAK SA nie emitowała i nie dokonywała wykupu papierów wartościowych

4. PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W procesie przewidywania przyszłych wyników Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA należy brać pod uwagę szereg czynników ryzyka i zagrożeń, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa Spółka. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Spółki jak i w jej otoczeniu. W ocenie Zarządu można je podzielić na takie, które występują w sposób ciągły w każdym okresie oraz te, pojawiające się incydentalnie w okresie, którego dotyczy dany raport okresowy.

Spośród najistotniejszych czynników o stałym wpływie na wyniki Spółki z pewnością wymienić należy:

- trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną;
- otoczenie regulacyjne;
- ceny energii elektrycznej;
- ceny i podaż świadectw pochodzenia;
- koszt wydobycia i dostawy węgla oraz innych paliw;
- koszty uprawnień do emisji CO₂;
- sezonowość i warunki meteorologiczne;
- nakłady inwestycyjne, w szczególności uprawniające do otrzymania darmowych uprawnień do emisji CO₂;
- kurs walutowy euro/złoty oraz poziom stóp procentowych.

Ponadto istotnym czynnikiem mogącym mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe w perspektywie kolejnych kwartałów są wyniki testów na utratę wartości aktywów. Zgodnie z MSR 36 test na utratę wartości aktywów przeprowadzany jest po zaistnieniu określonych przesłanek. Ostatnie testy zostały przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2018 roku a ich wynik uzasadniał zmiany wartości składników majątku. Wykorzystywane modele wyceny aktywów wykazują wrażliwość na szereg parametrów, m.in. tych opisanych w niniejszym punkcie, więc w obliczu pogarszania się perspektyw działalności, zarówno tych rynkowych jak i mających swe źródło w uwarunkowaniach prawnych, założenia do modeli wyceny majątku mogą ulec zmianie a co za tym idzie wyniki testów na utratę wartości w przyszłości mogą skutkować koniecznością dokonania weryfikacji wysokości odpisów aktualizujących wartość składników majątku. Kolejna analiza przesłanek uzasadniająca potencjalną konieczność przeprowadzenia testów na utratę wartości składników majątku przeprowadzona zostanie na koniec następnego okresu sprawozdawczego.

Trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną

Prowadząc działalność na terenie Polski, osiągając znaczną większość przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej należy brać pod uwagę tendencje makroekonomiczne w polskiej gospodarce. Szczególne znaczenie ma wzrost realnego PKB i produkcji przemysłowej w Polsce, rozwój sektora usług oraz wzrost konsumpcji indywidualnej. Wszystkie wymienione czynniki wpływają w sposób istotny na zapotrzebowanie na energią elektryczną i jej zużycie.

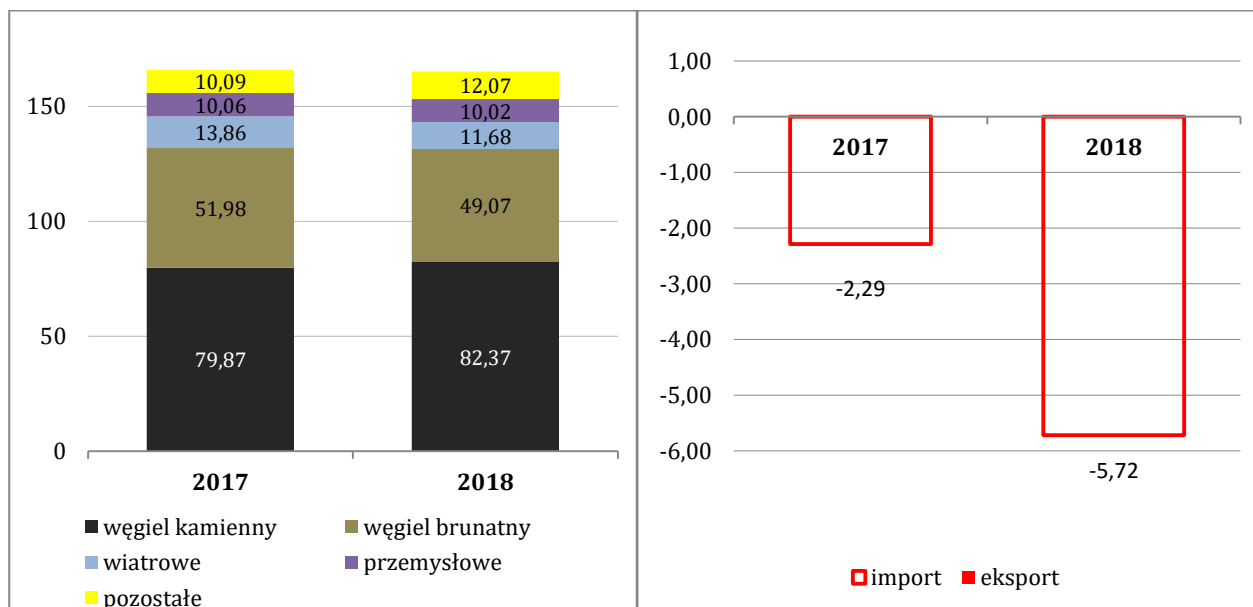
Wykres 2: Dynamika PKB (%) w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego

Źródło: dane GUS

Według szacunku wstępnego GUS produkt krajowy brutto („PKB”) liczony w cenach stałych roku poprzedniego wzrósł w 2018 roku o 5,1% wobec 4,8% w 2017. Dynamika wzrostu polskiej gospodarki była najwyższa od 2007 roku. Osiągnięty wynik był jednym z najwyższych wśród państw Unii Europejskiej. Główną siłą napędową polskiej gospodarki pozostała konsumpcja prywatna, która w 2018 roku wzrosła o 4,5% (r/r). Dobra sytuacja gospodarstw domowych wspierana jest głównie przez: wzrost wysokości przeciętnych wynagrodzeń (w 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 7,1%), niską stopę bezrobocia (w grudniu 2018 roku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5,8%), relatywnie niską inflację (w 2018 roku wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 1,6%). Wszystkie wymienione czynniki przyczyniły się do zwiększenia siły nabywczej polskich konsumentów. W 2018 roku wyraźnie widoczny był także wzrost inwestycji prywatnych i publicznych (nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 7,3%), co może świadczyć o zwiększonej aktywności przedsiębiorstw w tej sferze. Wpływ wymiany handlowej był raczej bliski poziomu neutralności, choć należy uznać to za pozytywny czynnik w obliczu pogorszenia się kondycji gospodarczej głównych odbiorców polskiego eksportu, chodzi głównie o Niemcy.

Wykres 3: Struktura produkcji energii elektrycznej oraz saldo wymiany energii elektrycznej z zagranicą (wielkości brutto) – TWh

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSE

Dane dotyczące funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego, prezentowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA wskazują, że krajowe zużycie¹ energii elektrycznej w 2018 roku wyniosło 170,93 TWh i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 1,66%. Wzrost zużycia energii odnotowano we wszystkich miesiącach 2018 roku z wyjątkiem stycznia i kwietnia, gdy odnotowano nieznaczne spadki. Wpływ na zużycie energii w 2018 roku miało utrzymanie dynamicznego tempa rozwoju gospodarczego w tym dynamika wzrostu produkcji przemysłowej oraz warunki atmosferyczne, zwłaszcza w miesiącach letnich. Z kolei w I kwartale 2018 roku kolejny raz pobity został rekord zapotrzebowania na moc w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. W 2018 roku produkcja energii elektrycznej ogółem spadła nieznacznie o 0,39%. Biorąc pod uwagę cały bilans roku, odnotowano wzrost wytwarzania energii z głównego (pod względem wolumen produkowanej energii) surowca, czyli węgla kamiennego o 3,1%, do wzrostu produkcji z pewnością przyłożył się nowy blok energetyczny w elektrowni Kozienice o mocy 1075MW. Produkcja energii z węgla brunatnego spadła o 5,6%, co w pewnym stopniu można wiązać z zakończeniem generacji w blokach elektrowni Adamów. Stosunkowo duży był spadek generacji ze źródeł wiatrowych w skali roku o 15,7%. Moc zainstalowana źródeł wiatrowych nie uległa większej zmianie na przestrzeni roku a więc spadek wynikał głównie z gorszych warunków wietrznych. W minionym roku zauważalny był wzrost generacji z gazu o ponad 33% w stosunku do 2017 roku. Energia elektryczna wyprodukowana z węgla kamiennego stanowiła 49,9% ogółu produkcji energii elektrycznej, energia z węgla brunatnego 29,70% a turbiny wiatrowe wygenerowały 7,06% ogółu energii. Nie zmienił się kierunek wymiany zagranicznej. W minionym roku Polska ponownie była importerem energii elektrycznej netto, nadwyżka importu nad eksportem wyniosła 5,72 TWh.

Otoczenie regulacyjne

Podmioty działające na rynku energii elektrycznej podlegają ścisłym regulacjom takim jak np. Prawo Energetyczne, ustawa o odnawialnych źródłach energii („oze”), przepisy dotyczące obowiązku publicznej sprzedaży części wytworzonej energii, jak również wsparciu dla określonych technologii wytwarzania energii, a także rozporządzeniom oraz dyrektywom Komisji Europejskiej i konwencjom międzynarodowym, dotyczącym m.in. ochrony środowiska i zmian klimatycznych (w tym emisji CO₂). Pod uwagę należy brać również przepisy prawa podatkowego oraz interpretacje i rekomendacje wydawane przez Urząd Regulacji Energetyki. Wszelkie zmiany w opisanych obszarach mogą mieć zasadnicze znaczenie dla działalności Spółki. Ryzyko regulacyjne jest jednym z najistotniejszych w branży wytwórców energii elektrycznej.

27 lutego 2018 roku Rada Europejska oficjalnie zatwierdziła reformę unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na okres po 2020 roku. Kolejne reformy systemu EU ETS mają w opinii ich inicjatorów, poprzez ingerencję w rynkowy model systemu, przyczynić się do realizacji zakładanych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku. Najistotniejsze propozycje zakładają: pułap całkowitych emisji ma być redukowany co roku o 2,2% (liniowy współczynnik redukcji – LRF), ponadto tempo redukcji może zostać po raz kolejny zwiększone w roku 2024, po przednim zbadaniu skuteczności wdrożonych mechanizmów. Do końca 2023 roku liczba uprawnień przenoszonych do rezerwy stabilności rynkowej (Market Stability Reserve, MSR) tymczasowo ma się podwoić, w 2023 roku ma wejść w życie nowy mechanizm ograniczający ważność uprawnień w rezerwie stabilności rynkowej do pewnego pułapu. Po reformie MSR ma absorbować do 24% nadpodaży praw do emisji co roku przez pierwsze cztery lata funkcjonowania zreformowanego systemu. Przepisy nowej dyrektywy EU ETS mają podlegać regularnemu przeglądowi. Decyzja Rady zamyka proces legislacyjny w sprawie nowej dyrektywy EU ETS.

24 sierpnia 2018 roku Ministerstwo Energii opublikowało rozporządzenie stanowiące wypełnienie upoważnienia ustawowego zawartego w ustawie o rynku mocy. Rozporządzenie określa parametry trzech aukcji głównych oraz aukcji dodatkowych związanych z rynkiem mocy. Aukcje główne dotyczyły okresów dostaw przypadających na lata 2021-2023. Do przedstawionych parametrów aukcji należą: wielkości wyznaczające popyt w aukcji, tj. zapotrzebowanie na moc, cena wejścia na rynek nowej jednostki wytwórczej, współczynnik zwiększający tę cenę, parametr wyznaczający wielkość mocy poniżej zapotrzebowania na moc, dla którego cena osiąga wartość maksymalną oraz parametr wyznaczający wielkość mocy ponad zapotrzebowanie na moc, dla którego cena osiąga wartość minimalną. Dla okresów dostaw przypadających na lata 2021-2023 zapotrzebowanie na moc w aukcji głównej wyniosło odpowiednio dla 2021 roku – 22 732 MW; dla 2022 roku – 23 003 MW, dla 2023 roku – 23 292 MW. Aukcje dla trzech kolejnych lat począwszy od 2021 roku odbyły się 15 listopada, 5 grudnia i 15 grudnia 2018 roku.

W styczniu 2018 roku ambasadorowie państw Unii Europejskiej zatwierdzili w Brukseli porozumienie krajów członkowskich z Parlamentem Europejskim w sprawie nowych regulacji, dotyczących rynku energii elektrycznej i rynku mocy. Porozumienie zostało zawarte w nocy z 18 na 19 grudnia 2018 roku. Przedstawiciele krajów członkowskich UE oraz europarlament zdecydowali, że instalacje, w których emisje przekraczają 550 gramów CO₂ na

¹ Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE SA.

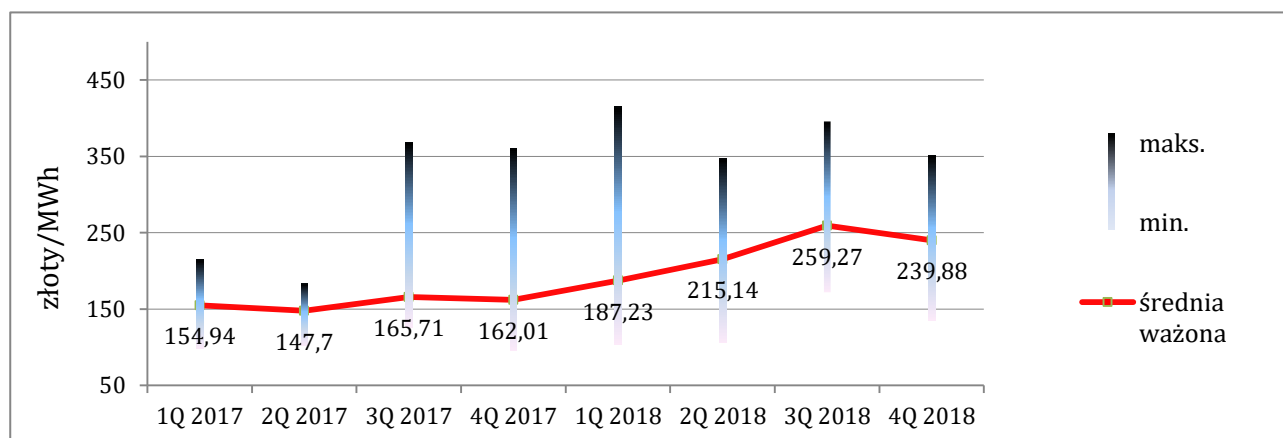
kilowatogodzinę (kWh), nie będą mogły korzystać ze wsparcia państwa w ramach rynku mocy po 1 lipca 2025 roku. Szczegóły porozumienia przewidują, że nowe elektrownie, które emitują więcej niż 550 gramów CO₂ na kWh energii elektrycznej i które zaczną komercyjnie działać po wejściu w życie rozporządzenia, nie będą mogły uczestniczyć w mechanizmach mocowych. Nie będą mogły więc skorzystać ze wsparcia państwa. Natomiast istniejące elektrownie emitujące więcej niż 550 gramów CO₂ na kWh i więcej niż 350 kg CO₂ średniorocznie na każdy zainstalowany kW mocy będą mogły uczestniczyć w tych mechanizmach do 1 lipca 2025 roku. Chodzi o te bloki, które zaczęły działać przed wejściem w życie rozporządzenia. Wszelkie kontrakty, które będą podpisywane w ramach rynku mocy do końca 2019 roku, będą wyjęte spod ograniczeń regulacji. Z proponowanych zapisów wynika również, że możliwe będzie przesunięcie bloków węglowych do rezerwy zimnej (poza rynkiem), lecz maksymalna roczna emisja z 1 kW nie może przekroczyć 350 kg. Proponowane rozwiązanie nie są obowiązujące do czasu ich zatwierdzenia przez Radę Europy i Parlament Europejski.

Ceny energii elektrycznej

Spółka generuje zdecydowaną większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego ryzyko zmiany ceny, za jaką sprzedaje energię elektryczną ma kluczowe znaczenie dla poziomu przychodów generowanych przez Spółkę.

Miniony rok charakteryzował się zdecydowanym trendem wzrostowym na rynku energii elektrycznej. Średnia ważona z notowań IRDN (Indeks Rynku Dnia Następnego) na Towarowej Giełdzie Energii (TGE) dla 2018 roku ukształtowała się na poziomie 224,71 złotych/MWh co oznacza wzrost w odniesieniu do 2017 roku o 69,15 złotych/MWh tj. o około 44,45%. Charakterystyczny jest fakt, że średnia ważona cena dla każdego kwartału była w 2018 wyższa niż najwyższa średnia kwartalna w 2017 roku. Miniony rok był również okresem podwyższonej zmienności. Zdecydowanie największy wpływ na wzrost cen energii elektrycznej w minionym roku miały drożejące w szybkim tempie uprawnienia do emisji CO₂. Zmiany dotyczące funkcjonowania systemu handlu EUETS jakie miały miejsce na przełomie roku 2017 i 2018 pobudziły wzrost cen uprawnień, jednak dynamika jaka miała miejsce w minionym roku wskazuje, że swój udział we wzrostach miały też podmioty finansowe, nastawione na czerpania zysków z rynków charakteryzujących się wysoką zmiennością. Świadczyć może o tym również fakt, że zgodnie z MIFID II (Dyrektywa unijna regulująca rynek finansowy) uprawnienia do emisji CO₂ wraz z początkiem 2018 roku stały się instrumentem finansowym. Kolejnym czynnikiem wpływającym w minionym roku na dynamiczny wzrost cen energii elektrycznej był drożejący węgiel kamienny. Zgodnie z notowaniami Polskiego Indeksu Rynku Węgla Energetycznego w sprzedaży do energetyki zawodowej i przemysłowej cena węgla kamiennego wzrosła z poziomu 9,64 złotych/GJ na koniec 2017 roku do 11,1 złotych/GJ² na koniec 2018 roku. Wśród innych czynników wpływających na wzrost cen energii warto wymienić również utrzymującą się wysoką dynamikę wzrostu gospodarczego w 2018 roku, a co za tym idzie wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną oraz stosunkowo niską produkcję elektrowni wiatrowych, spowodowaną gorszymi warunkami naturalnymi.

Wykres 4: Ceny energii (IRDN)

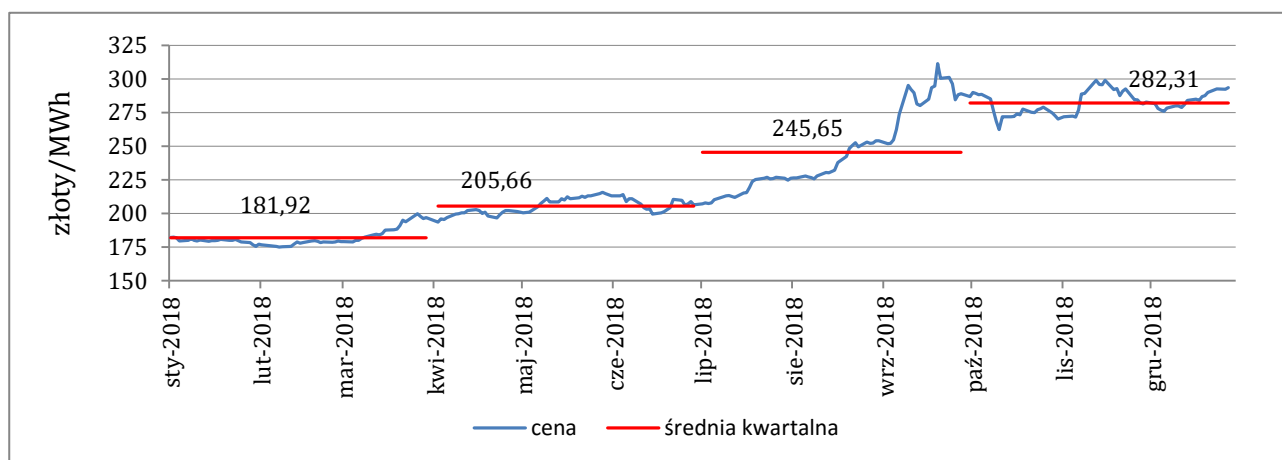
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Na rynku terminowym energii elektrycznej Towarowej Giełdy Energii najbardziej płynny instrument, roczny kontrakt BASE_Y-19, wraz z upływem czasu notowany był na coraz wyższych poziomach. Największą dynamikę wzrostu można było zaobserwować na przełomie III i IV kwartału. Czynniki decydujące o wzrostach na rynku terminowym

² Na podstawie notowań PSCMI 1/Q Polskiego Indeksu Rynku Węgla Energetycznego w sprzedaży do energetyki zawodowej i przemysłowej dostępnych na stronie ARP SA.

były podobne jak na rynku spot. Coraz wyższe notowania surowców energetycznych, w tym węgla kamiennego i rosnące notowania uprawnień do emisji oraz prawdopodobieństwo kontynuacji tych trendów w kolejnym roku.

Wykres 5: Cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej (pasma) na 2019 rok

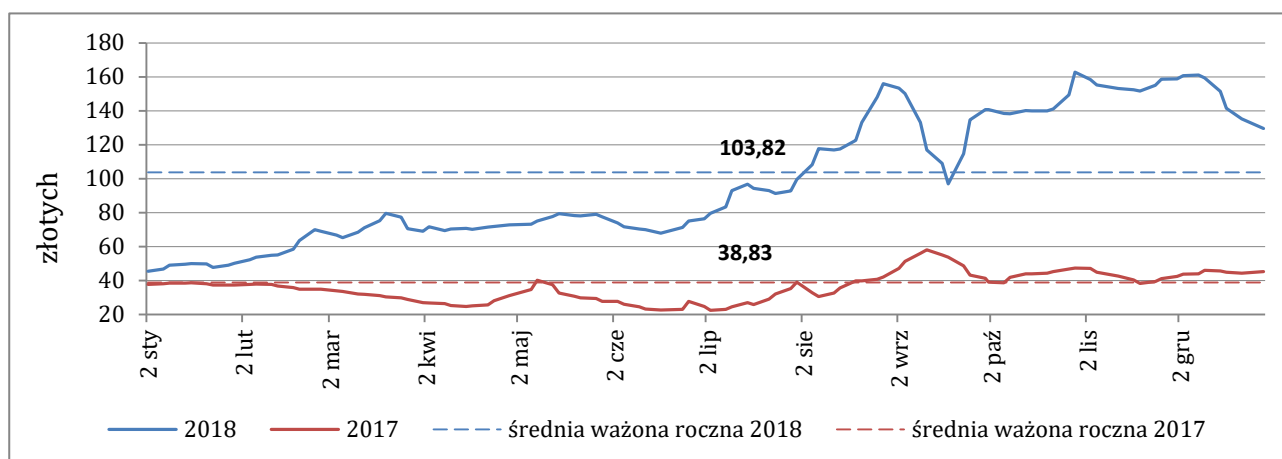
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Świadectwa pochodzenia

Z uwagi na fakt, że jeden z bloków energetycznych ZE PAK SA dedykowany jest do spalania biomasy (leśnej i rolnej) a dodatkowo stosowana jest przez Grupę również wysokosprawna kogeneracja w celu wytwarzania ciepła, przy spełnieniu określonych wymogów regulacyjnych, producentowi przysługują zielone i czerwone certyfikaty. Liczba uzyskiwanych świadectw pochodzenia zależy jest od poziomu produkcji z danego źródła i zwykle jest wyższa od liczby, jaką Spółka jest zobowiązana przedstawić do umorzenia, co w przypadku nadwyżki pozwala zbywać ich określone ilości na rzecz innych uczestników rynku. Jednak produkcja zwłaszcza z bloku biomasowego, w dużej mierze uzależniona jest od poziomu cen rynkowych zielonych certyfikatów. W okresach gdy suma ceny energii wytworzonej z biomasy i ceny zielonego certyfikatu nie zapewniają osiągnięcia zakładanego efektu finansowego produkcja może ulegać zmniejszeniu lub zostać wstrzymana, co automatycznie zmniejsza również ilość generowanych zielonych certyfikatów. Z uwagi na fakt, że poziom przychodów generowanych ze sprzedaży świadectw pochodzenia jest niższy niż poziom przychodów generowanych ze sprzedaży energii elektrycznej, ryzyko zmian cen świadectw pochodzenia ma też mniejszy wpływ na wyniki niż np. ryzyko zmian ceny energii.

Od początku 2018 roku na rynku praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia z energii odnawialnej mieliśmy do czynienia z dość znaczącym wzrostem cen. Dynamika tego wzrostu znacznie przyspieszyła w III kwartale 2018 roku. Wytłumaczenie tak dynamicznych wzrostów nie jest łatwe ponieważ cały czas szacuje się, że na rynku nadal utrzymuje się spora nadpodaży praw pochodzenia z energii odnawialnej. Natomiast uczestnicy rynku od strony fundamentalnej nie poznali wraz z biegiem czasu nowych czynników podsycających wzrostową tendencję. Wśród tych znanych już wcześniej można wymienić kilka najważniejszych. Po pierwsze zapisy ustawy o odnawialnych źródłach energii spowodowały, że podmioty zobowiązane do realizacji obowiązku umorzenia nie mogły korzystać z możliwości wypełnienia go poprzez opłatę zastępczą, i muszą w tym celu korzystać wyłącznie z zielonych certyfikatów. Po drugie, w 2018 roku wzrósł współczynnik obowiązku umarzenia - 17,5% dla energii pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych z wyjątkiem biogazu rolniczego, i 0,5% dla energii pochodzącej z biogazu rolniczego. Trzecim czynnikiem mogącym oddziaływać na poziom podaży zielonych certyfikatów w przyszłości są zapowiedzi aukcji migracyjnych dla źródeł uczestniczących dziś w systemie zielonych certyfikatów. W 2018 roku niższa była też generacja wiatrowa, czyli z głównego źródła podaży zielonych certyfikatów. Średnia ważona cena zielonych certyfikatów w 2018 roku ukształtowała się na poziomie 103,82 złotych/MWh, co oznacza wzrost o 64,99 złotych/MWh w stosunku do średniej ważonej ceny z 2017 oraz tj. o ponad 167%.

Wykres 6: Średnia cena świadectwa pochodzenia energii wyprodukowanej z OZE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych TGE

Koszty i dostawy paliw, koszt wydobycia węgla

Znaczącym elementem kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w ZE PAK SA jest koszt paliwa. W dużej mierze ceny paliwa określają konkurencyjność poszczególnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. Elektrownie ZE PAK SA wytwarzają znaczącą większość energii elektrycznej z węgla brunatnego, lecz wykorzystują również biomasę leśną i rolną. Ponadto, w procesie wytwarzania energii elektrycznej wykorzystywany jest do celów rozpałkowych, w minimalnych ilościach, ciężki i lekki olej opałowy.

Dwie kopalnie węgla brunatnego, PAK KWB Konin SA oraz PAK KWB Adamów SA, będące dostawcami węgla brunatnego do elektrowni ZE PAK SA, uniezależniają Spółkę od zewnętrznych dostawców i eliminują ekspozycję na potencjalne wahania cen węgla brunatnego. Niemniej jednak występuje ekspozycja na wahania cen pozostałych wykorzystywanych paliw (przede wszystkim biomasy) jak również część kosztów związanych z wydobyciem węgla brunatnego zależy od czynników, które pozostają poza bezpośrednią kontrolą Grupy.

Złóża eksploatowane przez kopalnie Grupy posiadają określoną zasobność. Możliwość osiągnięcia zakładanego poziomu produkcji energii elektrycznej w perspektywie długookresowej jest częściowo uzależniona od zdolności wydobycia z obecnie eksploatowanych złóż oraz uruchomienia eksploatacji nowych złóż węgla brunatnego, które byłyby ekonomicznie opłacalne. W ramach działań zmierzających do zapewnienia surowca dla aktywów wytwórczych Grupy, PAK KWB Konin SA prowadzi prace projektowe na perspektywicznych złóżach węgla brunatnego. Do zagospodarowania złóż perspektywicznych potrzebne jest uzyskanie wszelkich niezbędnych formalnych zgód i pozwoleń, zwieńczone uzyskaniem koncesji na wydobycie. Proces pozyskiwania zgód i pozwoleń jest wieloetapowy i rozciągnięty w czasie. W związku z powyższym istnieje ryzyko opóźnień i przesunięć w harmonogramie zagospodarowywania kolejnych złóż, co z kolei może rodzić ryzyko przerw w dostawach węgla dla aktywów wytwórczych Grupy. Możliwość rozpoczęcia wydobycia z perspektywicznych złóż węgla w przyszłości może być ograniczona przez wiele czynników znajdujących się poza kontrolą Grupy. Do głównych czynników ryzyka należy: niezyskanie koniecznych koncesji, niekorzystne rozstrzygnięcia samorządów lokalnych w zakresie kształtowania polityki przestrzennej, brak możliwości pozyskania odpowiedniego finansowania. Ryzyko związane z kosztem i ilością dostaw paliw ma kluczowe znaczenie dla ogólnego poziomu kosztów oraz wielkości produkcji.

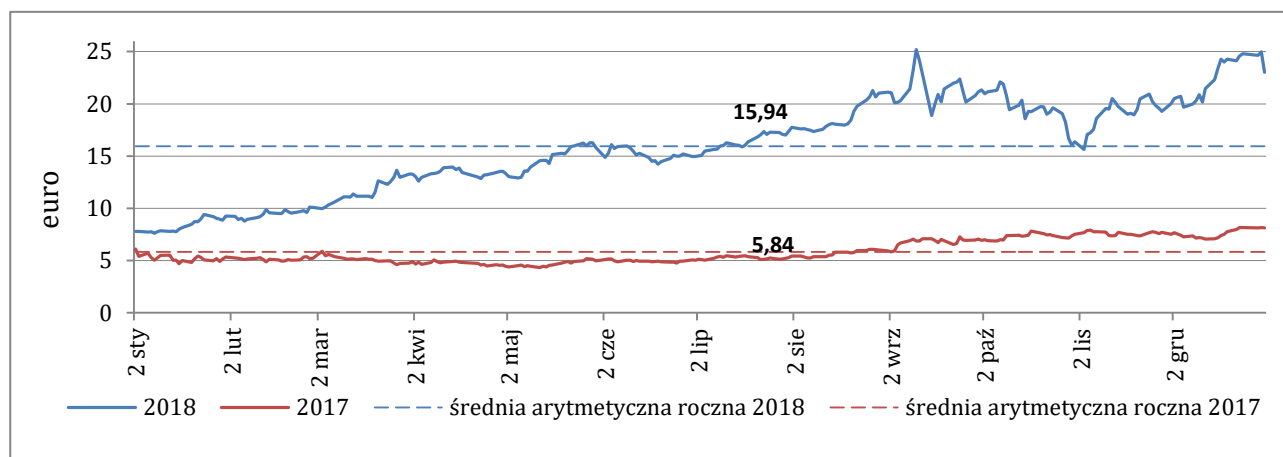
Koszty uprawnień do emisji CO₂

Działalność w zakresie wytwarzania ze źródeł konwencjonalnych energii elektrycznej i ciepła wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów emisji CO₂. Z uwagi na fakt, że koszty te stanowią istotną pozycję w strukturze kosztów ponoszonych przez wytwórców energii z węgla brunatnego, wpływ emitowanych ilości CO₂ oraz ryzyko zmiany cen pozwoleń do emisji CO₂ (EUA) ma bardzo istotne znaczenie dla wyników działalności. W 2018 roku Spółka otrzymała niewielką ilość darmowych uprawnień do emisji CO₂, tj. 69 066 EUA, wynikających z przydziału na produkcję ciepła. Dlatego też, praktycznie cała ilość potrzebnych ZE PAK SA uprawnień do emisji musiała zostać zakupiona na rynku wtórnym.

Tendencja wzrostowa na rynku uprawnień do emisji CO₂ miała swój początek już w kwietniu 2017 roku. Przy czym jej dynamika rosła wraz z upływem czasu. Na przestrzeni 2018 roku można było obserwować wzrost przekraczający 200%, co nie zdarza się często nie tylko na rynku pozwoleń do emisji ale również na innych rynkach towarowych. Przyczyn wzrostów należy upatrywać w dwóch źródłach. Jedno z nich było czysto polityczne, chodzi mianowicie o

zmiany w systemie handlu CO₂ EU ETS, co w konsekwencji, poprzez ingerencję w rynkowy mechanizm i ograniczanie podaży, miało podnieść cenę praw do emisji. Jednak dynamika wzrostów w 2018 roku wskazuje, że obecnie na rynku tym istotną rolę odgrywają również inwestorzy finansowi nastawieni na wykorzystywanie wysokiej zmienności jaka towarzyszy notowaniom praw do emisji od jakiegoś czasu. To co przyciąga instytucje finansowe nie jest jednak atrakcyjne dla uczestników rynku zobowiązanych do zakupu praw do emisji, wysokie ceny i zmienność przekładają się w oczywisty sposób na koszty produkcji energii oraz jej ceny, co wyraźnie widać nie tylko na rynku w Polsce ale również w całej Europie. Średnia arytmetyczna z notowań EUA 2018 roku wyniosła 15,94 euro, co oznacza wzrost o blisko 173 % w stosunku do średniej arytmetycznej za 2017 rok.

Wykres 7: Cena kontraktu terminowego na dostawę EUA

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ICE

Sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne)

Popyt na energię elektryczną oraz ciepło, zwłaszcza wśród konsumentów, podlega sezonowym wahaniom. Dotychczas praktyka pokazywała, że zużycie energii elektrycznej zwiększało się zimą (głównie z powodu niskich temperatur i krótszego dnia) oraz spadało w okresie letnim (w związku z okresem wakacyjnym, wyższymi temperaturami otoczenia i dłuższym dniem). W ostatnich latach systematycznie odnotowuje się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną latem, spowodowany w głównej mierze rosnącą liczbą wykorzystywanych urządzeń chłodniczych i klimatyzacji.

Niezależnie od czynników opisanych powyżej coraz istotniejsze dla poziomu produkcji Grupy stają się warunki meteorologiczne. Kiedyś działalność Grupy nie podlegała w znaczącym stopniu sezonowości popytu, ze względu na niskie koszty praca bloków prowadzona była w sposób ciągły (w podstawie) przez niemal cały rok. Obecnie biorąc pod uwagę rosnący udział oze w segmencie wytwórców energii, w tym przede wszystkim źródeł wiatrowych, przy szacowaniu wielkości produkcji Grupy coraz większego znaczenia nabierają warunki pogodowe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków wietrznych. Statystycznie okresami o najlepszych warunkach wietrznych jest I i IV kwartał. Należy brać pod uwagę, że w okresach, gdy warunki wietrzne są wyjątkowo dobre a produkcja turbin wiatrowych wysoka, popyt na produkcję Grupy może ulegać okresowym zmniejszeniom, analogicznie w okresach mniejszej wietrzności produkcja może wzrastać.

Jednak ryzyko związane z sezonowością i warunkami meteorologicznymi nie jest kluczowe w działalności Spółki.

Nakłady inwestycyjne

Działalność w sektorze wydobywania węgla oraz produkcji energii wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Aktywa wytwórcze Spółki wymagają okresowych remontów i bieżących modernizacji, zarówno ze względu na zaostżanie wymogów w zakresie ochrony środowiska jak i potrzebę zwiększania efektywności produkcji energii elektrycznej. Poziom nakładów inwestycyjnych miał istotny wpływ, i według oczekiwań może nadal mieć istotny wpływ na wyniki działalności operacyjnej, poziom zadłużenia oraz przepływy pieniężne. Opóźnienia w realizacji, zmiany programu inwestycyjnego oraz przekroczenie budżetu mogą mieć poważny wpływ na nakłady inwestycyjne ponoszone w przyszłości, a także na wyniki, sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju. Ponadto część planowanych przez Spółkę projektów inwestycyjnych, zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego, wiąże się z przydziałem bezpłatnych jednostek uprawniających do emisji CO₂, jednak w przypadku braku realizacji tych inwestycji uniemożliwiona jest też zdolność do skorzystania z bezpłatnego przydziału. Również w przypadku określonych nakładów, których poniesienie upoważniało do przydziału bezpłatnych praw do emisji, gdy dany projekt

inwestycyjny zgłoszony do KPI nie został ukończony w terminie, należy się liczyć z możliwością konieczności zwrotu otrzymanych pozwoleń w takiej części w jakiej wcześniej zostały przyznane.

Kurs walutowy euro/złoty, poziom stóp procentowych

Pomimo faktu, że Spółka prowadzi swoją działalność na terytorium Polski, gdzie ponosi koszty i osiąga przychody w złotych, jest kilka istotnych czynników uzależniających wyniki finansowe od kursu walutowego euro/złoty oraz poziomu stóp procentowych WIBOR i EURIBOR. Do najistotniejszych zaliczyć należy:

- transakcje związane z zakupem EUA rozliczane są w euro,
- ZE PAK SA korzysta z finansowania dłużnego opartego na zmiennej stopie procentowej.

W 2018 roku Spółka stosowała instrumenty służące ograniczaniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. ZE PAK SA zabezpieczyła kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu zastosowano transakcje typu forward. Zgodnie z zasadami stosowanymi w Grupie ZE PAK SA ewentualne transakcje będą miały charakter zabezpieczenia i będą dopasowane do pozycji zabezpieczanej pod względem wolumenu i daty zapadalności. Decyzja o wyborze instrumentu zabezpieczającego, uwzględniała będzie również: cenę, płynność rynku, prostotę produktu, łatwość wyceny i księgowania oraz elastyczność.

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych związanych z finansowaniem inwestycji w ZE PAK SA. Spółka posiada zobowiązania finansowe, głównie kredyty i pożyczki o oprocentowaniu zmiennym. Z uwagi na fakt zmniejszającej się ekspozycji na ryzyko zmiany kursu walutowego i stopy procentowej ten rodzaj ryzyka ma coraz mniejsze znaczenie dla wyników finansowych.

5. OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ

5.1. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA sporządza sprawozdanie jednostkowe w oparciu o ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego zostały przedstawione w pkt 6 Wprowadzenia do Sprawozdania finansowego ZE PAK SA za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

5.2. Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Rachunek zysków i strat

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2018 roku wyniosły 1 220 800 tysięcy złotych i w stosunku do 2017 roku zmniejszyły się o 256 255 tysięcy złotych, tj. o 17,35%. Spadek przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej i z obrotu w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 267 718 tysięcy złotych. Mniejszy wolumen sprzedaży energii elektrycznej wynikał z mniejszej sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej oraz niższej sprzedaży energii elektrycznej z obrotu. Wolumen sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej zmniejszył się o 2,19 TWh do 3,76 TWh, natomiast wolumen energii z obrotu spadł o 0,16 TWh do 1,08 TWh. Główną przyczyną spadku był brak produkcji z bloków węglowych elektrowni Adamów (600 MW), które zakończyły działalność wraz z początkiem stycznia 2018 roku. Odnotowano wzrost uzyskanej ceny sprzedaży energii, liczonej jako przychody ze sprzedaży energii (własnej, z obrotu oraz usług systemowych) podzielone przez wolumen sprzedaży, o 34,22 zł/MWh. Osiągnięta wyższa cena sprzedaży nie zdołała zniwelować ubytku przychodów jaki spowodował spadek wolumenu.

W 2018 roku zrealizowano niższe przychody ze sprzedaży energii cieplnej o 20 430 tysięcy złotych. Przyczyną spadku był niższy zrealizowany wolumen sprzedaży, spowodowany brakiem sprzedaży ciepła dla miasta Turek z elektrowni Adamów.

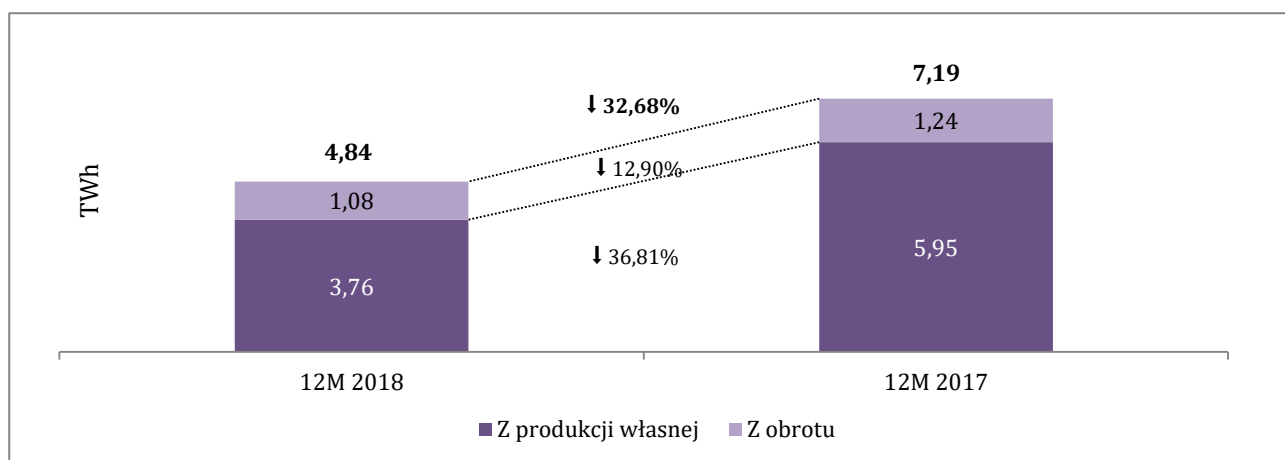
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii wyniosły w 2018 roku 45 983 tysiące złotych. W 2017 roku zanotowano natomiast 684 tysiące złotych z tego tytułu. Wzrost jest efektem produkcji z bloku biomasowego w 2018 roku. W 2017 roku Spółka nie produkowała energii z biomasy, generowane przychody dotyczyły wówczas jedynie czerwonych certyfikatów (świadectwa pochodzenia dla energii wytwarzanej w kogeneracji).

Spółka uzyskała niższe przychody ze sprzedaży usług o 13 470 tysięcy złotych, tj. o 13,10%. Główną przyczyną spadku przychodów były niższe przychody związane z usługami świadczonymi na rzecz Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.

Tabela 4: Zestawienie przychodów ze sprzedaży

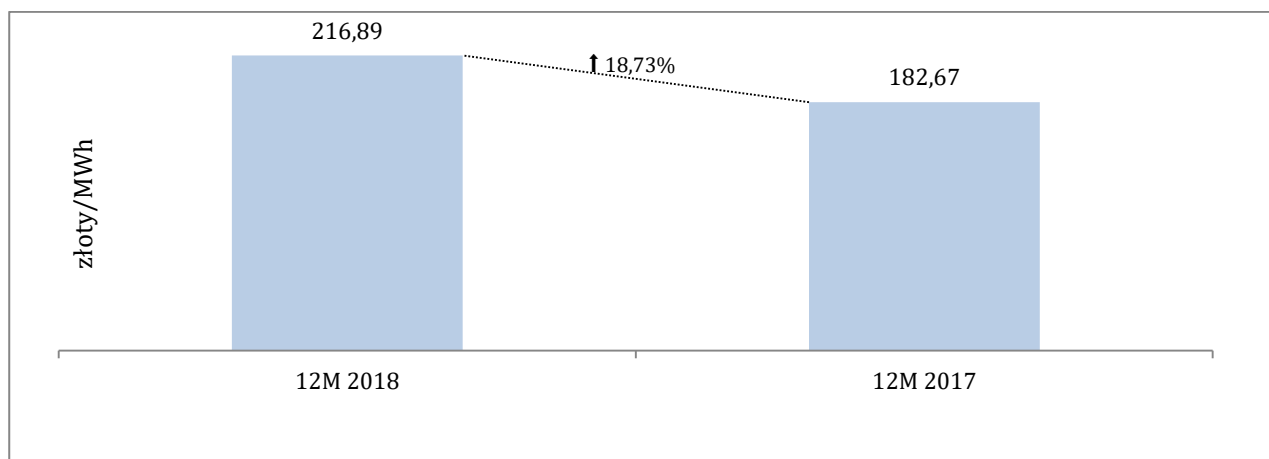
	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	tysiące złotych Zmiana	% Dynamika
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z produkcji własnej	816 727	1 099 668	(282 941)	(25,73)
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	229 434	214 211	15 223	7,11
Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii	45 983	684	45 299	6 622,66
Przychody ze sprzedaży energii cieplnej	36 774	57 204	(20 430)	(35,71)
Przychody ze sprzedaży usług	89 346	102 816	(13 470)	(13,10)
Przychody ze sprzedaży pozostałych materiałów	2 536	2 472	64	2,59
Przychody ze sprzedaży	1 220 800	1 477 055	(256 255)	(17,35)

Wykres 8: Sprzedaż energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

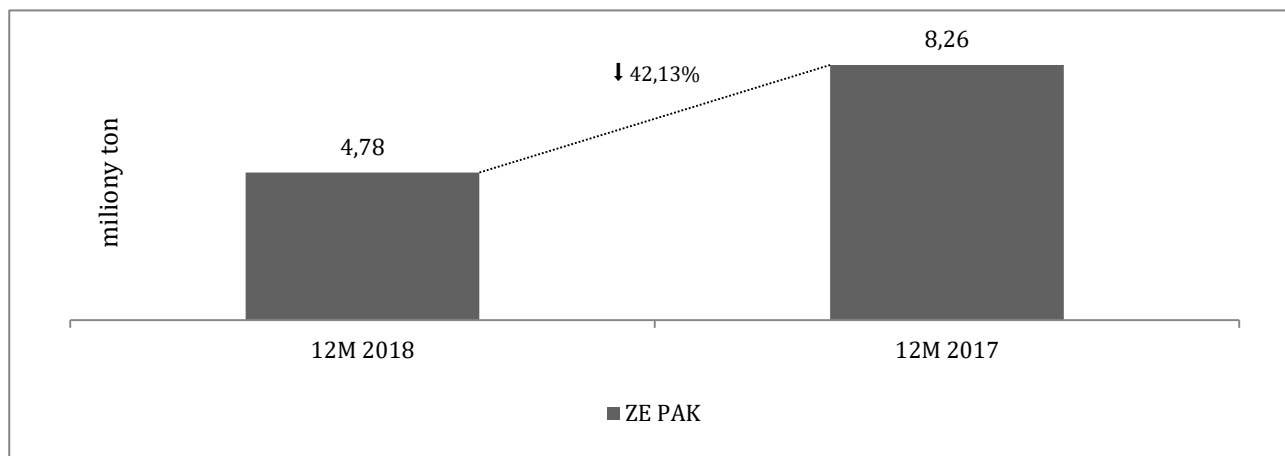
Wykres 9: Średnie ceny sprzedaży energii elektrycznej*

* Średnia cena liczona jako przychody ze sprzedaży energii (własnej, z obrotu oraz usług systemowych) podzielone przez wolumen sprzedaży.

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 10: Emisja CO₂

Źródło: dane wewnętrzne

Koszt wytworzenia sprzedanych produktów w 2018 roku wyniósł 1 063 870 tysięcy złotych i w stosunku do 2017 roku był niższy o 117 890 tysięcy złotych, tj. o 9,98%. Na zmniejszenie kosztu głównie wpłynęła niższa produkcja, co pociągnęło za sobą niższe koszty paliwa do produkcji (węgiel) oraz niższą ilość koniecznych do nabycia praw do emisji CO₂. Jednak należy wziąć pod uwagę, że spadek kosztu nie był proporcjonalny w stosunku do spadku produkcji, wynika to głównie z faktu, że znacząco wzrósł jednostkowy koszt zakupu praw do emisji.

Wartość sprzedanych towarów i materiałów w 2018 roku wyniosła 205 151 tysięcy złotych i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem o 34 646 tysięcy złotych, tj. o 20,32% w wyniku wyższej ceny energii zakupionej do odsprzedaży.

Koszty sprzedaży w 2018 roku wyniosły 1 846 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do poprzedniego roku o 1 098 tysięcy złotych tj. o 37,28%.

Koszty ogólnego zarządu w 2018 roku wyniosły 50 112 tysięcy złotych i były wyższe od poniesionych w roku poprzednim o 14 307 tysięcy złotych, tj. o 39,96%. Głównym powodem wzrostu tych kosztów było zaksięgowanie w tej pozycji kosztów związanych z utrzymaniem elektrowni Adamów, której bloki węglowe zakończyły działalność wraz z początkiem 2018 roku.

Szczegółowe analityczne ujęcie kosztów wg rodzaju zawiera Tabela 6.

Tabela 5: Wybrane pozycje rachunku zysków i strat

	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	tysiące złotych Zmiana	% Dynamika
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 220 800	1 477 055	(256 255)	(17,35)
– Przychody netto ze sprzedaży produktów	988 830	1 260 372	(271 542)	(21,54)
– Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	231 970	216 683	15 287	7,05
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 269 021	1 352 265	(83 244)	(6,16)
– Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 063 870	1 181 760	(117 890)	(9,98)
– Wartość sprzedanych towarów i materiałów	205 151	170 505	34 646	20,32
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(48 221)	124 790	(173 011)	(138,64)
Koszty sprzedaży	1 846	2 944	(1 098)	(37,28)
Koszty ogólnego zarządu	50 112	35 805	14 307	39,96
Zysk (strata) ze sprzedaży	(100 179)	86 041	(186 220)	(216,43)
Pozostałe przychody operacyjne	3 102	3 260	(158)	(4,85)
Pozostałe koszty operacyjne	47 568	3 305	(44 263)	1 339,27
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(144 645)	85 996	(230 641)	(268,20)
Przychody finansowe	132 976	66 595	66 381	99,68
Koszty finansowe	94 523	24 101	70 422	292,20
Zysk (strata) brutto	(106 192)	128 490	(234 682)	(182,65)
Podatek dochodowy	(41 676)	12 881	(54 557)	(423,54)

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Zysk (strata) netto	(64 516)	115 609	(180 125)	(155,80)
----------------------------	-----------------	----------------	------------------	-----------------

Pozostałe przychody operacyjne w 2018 roku wyniosły 3 102 tysiące złotych co oznacza poziom porównywalny z poprzednim rokiem. Znacząco wzrosły natomiast pozostałe koszty operacyjne. W 2018 roku wyniosły 47 568 tysięcy złotych w stosunku do 3 305 tysięcy złotych zanotowanych w tej pozycji rok wcześniej. Znaczący wzrost pozostałych kosztów operacyjnych jest w dużej mierze efektem zdarzeń o jednorazowym charakterze, składają się na niego: odpis aktualizujący zapasy, odpis aktualizujący środki trwałe w budowie i rezerwa związana ze zwrotem przyznanym wcześniej bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂. Więcej na temat charakterystyki zdarzeń o jednorazowym charakterze można przeczytać w punkcie 5.5. „Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe”, niniejszego sprawozdania.

Strata na działalności operacyjnej zanotowana w 2018 roku wyniosła 144 645 tysięcy złotych.

Przychody finansowe w 2018 roku wyniosły 132 976 tysięcy złotych i były wyższe od zanotowanych w roku wcześniejszym o 66 381 tysięcy złotych, tj. 99,68%. Największy wpływ na wzrost przychodów finansowych miały otrzymane dywidendy od jednostek zależnych.

Koszty finansowe w 2018 roku wyniosły 94 523 tysiące złotych i w stosunku do 2017 roku zwiększyły się o 70 422 tysiące złotych, tj. 292,20%. Przyczyną tak znaczącego wzrostu było zdarzenie o jednorazowym charakterze w postaci odpisu aktualizującego wartość akcji w PAK KWB Adamów SA.

W 2018 roku Spółka odnotowała stratę netto na poziomie 64 516 tysięcy złotych.

Tabela 6: Koszty rodzajowe

	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	tysiące złotych Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku	tysiące złotych Zmiana	% Dynamika
Amortyzacja	38 801	38 334	467	1,22
Zużycie materiałów i energii	462 304	617 823	(155 519)	(25,17)
Usługi obce	133 780	152 381	(18 601)	(12,21)
Podatki i opłaty, w tym:	381 916	288 532	93 384	(32,37)
– podatek akcyzowy	636	768	(132)	(17,19)
– koszty emisji CO ₂	335 045	221 792	113 253	51,06
Wynagrodzenia	76 313	91 163	(14 850)	(16,29)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	18 337	24 991	(6 654)	(26,63)
Pozostałe koszty rodzajowe	7 208	7 163	45	0,63
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	205 151	170 505	34 646	20,32
Koszty według rodzaju ogółem	1 118 659	1 220 387	(101 728)	(8,34)

Bilans

Suma bilansowa Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 2 151 997 tysięcy złotych i w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 roku zmniejszyła się o 235 517 tysiące złotych, tj. o 9,86%.

Aktywa trwałe zmniejszyły się o 275 863 tysiące złotych, tj. 13,65%. Największe zmiany wystąpiły w następujących pozycjach:

- wartości niematerialne i prawne, które zmniejszyły się netto o 151 822 tysiące złotych w wyniku rozliczenia w 2018 roku uprawnień do emisji CO₂;
- rzeczowe aktywa trwałe, które zmniejszyły się netto o 33 076 tysięcy złotych, w wyniku wyższego poziomu odpisów amortyzacyjnych od zrealizowanych nakładów inwestycyjnych;
- inwestycje długoterminowe, które zmniejszyły się o 84 572 tysiące złotych, tj. o 7,28%, głównie w wyniku odpisu aktualizującego wartość akcji w PAK KWB Adamów SA.

Aktywa obrotowe zwiększyły się o 34 753 tysiące złotych, tj. o 9,35%. Wzrost aktywów obrotowych był konsekwencją wzrostu kilku pozycji, wśród których największe znaczenie miał wzrost należności krótkoterminowych od jednostek powiązanych oraz wzrost wartości towarów spowodowanego większą ilością świadectw pochodzenia energii (zielonych certyfikatów), w 2018 roku Spółka produkowała energię z bloku biomasowego, w przeciwieństwie do roku wcześniejszego.

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Tabela 7: Wybrane pozycje aktywów

	<i>tysiące złotych</i> 31 grudnia 2018 roku	<i>tysiące złotych</i> 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	<i>tysiące złotych</i> Zmiana	%
				<i>Dynamika</i>
Aktywa trwałe	1 745 389	2 015 659	(270 270)	(13,41)
Wartości niematerialne i prawne	45 055	196 877	(151 822)	(77,12)
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	614 649	647 725	(33 076)	(5,11)
1. Środki trwałe	566 398	582 725	(16 327)	(2,80)
2. Środki trwałe w budowie	48 251	64 302	(16 051)	(24,96)
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie	0	698	(698)	(100,00)
Należności długoterminowe	0	0	0	-
Inwestycje długoterminowe	1 077 881	1 162 453	(84 572)	(7,28)
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	7 804	8 604	(800)	(9,30)
Aktywa obrotowe	406 608	371 855	34 753	9,35
Zapasy, w tym:	56 084	41 617	14 467	34,76
1. Materiały	35 094	39 601	(4 507)	(11,38)
2. Towary	20 989	1 985	19 004	957,38
3. Zaliczki na dostawy	1	31	(30)	(96,77)
Należności krótkoterminowe	175 393	138 444	36 949	26,69
Inwestycje krótkoterminowe	174 807	191 260	(16 452)	(8,60)
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	174 807	191 260	(16 452)	(8,60)
– w jednostkach powiązanych	25 438	18 714	6 724	35,93
– w pozostałych jednostkach	19	0	19	-
– środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	149 350	172 546	(23 196)	(13,44)
2. Inne inwestycje krótkoterminowe	0	0	0	-
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	324	534	(210)	(39,33)
Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0	0	0	-
Udziały (akcje) własne	0	0	0	-
Aktywa razem	2 151 997	2 387 514	(235 517)	(9,86)

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Tabela 8: Wybrane pozycje pasywów

	<i>tysiące złotych</i> 31 grudnia 2017 roku	<i>tysiące złotych</i> 31 grudnia 2016 roku (dane przekształcone)	<i>tysiące złotych</i> Zmiana	%
				<i>Dynamika</i>
Kapitał (fundusz) własny	1 338 387	1 488 863	(150 476)	(10,11)
Kapitał (fundusz) podstawowy	101 647	101 647	0	-
Kapitał (fundusz) zapasowy	1 124 377	1 094 697	29 680	2,71
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	227 466	227 497	(31)	(0,01)
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	3 472	3 472	0	-
Zysk (strata) z lat ubiegłych	(54 059)	(54 059)	0	0,00
Zysk (strata) netto	(64 516)	115 609	(180 125)	(155,81)
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	0	0	0	-
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	813 610	898 651	(85 041)	(9,46)
Rezerwy na zobowiązania	505 037	404 030	101 007	25,00
1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	37 523	79 215	(41 692)	(52,63)
2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	19 855	23 207	(3 352)	(14,44)
3. Pozostałe rezerwy	447 659	301 608	146 051	48,42
Zobowiązania długoterminowe	61 392	203 524	(142 132)	(69,84)
1. Wobec jednostek powiązanych	0	0	0	-
2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0	0	0	-
3. Wobec pozostałych jednostek, w tym:	61 392	203 524	(142 132)	(69,84)
– kredyty i pożyczki	58 900	201 035	(142 135)	(70,70)
– inne zobowiązania finansowe	492	489	3	0,61
– inne	2 000	2 000	0	-
Zobowiązania krótkoterminowe	245 412	289 597	(44 185)	(15,26)
1. Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	11 428	29 736	(18 308)	(61,57)
2. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	0	0	0	-
3. Zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w tym:	229 850	255 659	(25 809)	(10,10)
– kredyty i pożyczki	148 773	153 684	(4 911)	(3,20)
– z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	35 113	21 586	13 527	62,67
– zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	0	0	0	-
– z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych	38 141	60 402	(22 261)	(36,85)
– z tytułu wynagrodzeń	3 299	5 644	(2 345)	(41,55)
– inne	4 160	13 382	(9 222)	(68,91)
4. Fundusze specjalne	4 134	4 202	(68)	(1,62)
Rozliczenia międzyokresowe	1 769	1 500	269	17,93
Pasywa razem	2 151 997	2 387 514	(235 517)	(9,86)

Kapitały własne na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 1 338 387 tysięcy złotych, w porównaniu do zakończenia 2017 roku spadły o 150 476 tysięcy złotych, tj. o 10,11%, co jest rezultatem głównie straty netto za 2018 rok w stosunku do zysku w roku wcześniejszym, natomiast pozytywnie zadziałała ta część zysku z poprzedniego roku, która nie została wypłacona w formie dywidendy.

Poziom rezerw na koniec 2018 roku wyniósł 505 037 tysięcy złotych i był wyższy w porównaniu do stanu poprzedniego roku o 101 007 tysięcy złotych. Największa zmiana miała miejsce w pozycji „pozostałe rezerwy” i dotyczyła zwiększenia: rezerwy na uprawnienia do emisji CO₂, rezerwy na rekultywację i rezerwy na zwrot uprawnień do emisji CO₂.

Zobowiązania ogółem na koniec 2018 roku w stosunku do końca 2017 roku zmniejszyły się o 186 317 tysięcy złotych, w tym zobowiązania długoterminowe zmniejszyły się o 142 133 tysiące złotych, a zobowiązania krótkoterminowe spadły o 44 184 tysiące złotych. Największy spadek zobowiązań dotyczył pozycji „kredyty i pożyczki” i związany był z obsługą kredytu na finansowanie modernizacji bloków w Elektrowni Pątnów I.

Rachunek przepływów pieniężnych

Spółka w 2018 roku wypracowała dodatnie saldo przepływów środków z działalności operacyjnej w wysokości 126 332 tysięcy złotych. Saldo przepływów środków z działalności operacyjnej w 2018 roku było niższe o 22 335 tysięcy złotych w stosunku do analogicznego salda w 2017 roku, główną przyczyną była zmiana stanu rezerw a w tym m. in. wyższe wydatki na nabycie uprawnień do emisji CO₂ w 2018 roku.

Saldo operacji pieniężnych z działalności inwestycyjnej było dodatnie i wyniosło 95 406 tysięcy złotych, czyli porównywalnie jak w roku wcześniejszym, nieco wyższe były wpływy z dywidend.

W 2018 roku, podobnie jak w 2017 roku, nie uzyskano wpływów w działalności finansowej. Wydatki wyniosły 244 939 tysięcy złotych i były wyższe o 6,59% od ubiegłorocznych, czyli również na porównywalnym poziomie.

Środki pieniężne w ciągu 2017 roku zmniejszyły się o 23 201 tysięcy złotych i na koniec roku wyniosły 149 345 tysięcy złotych.

Tabela 9: Wybrane pozycje rachunku przepływów pieniężnych

	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017</i> <i>roku</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i> <i>roku (dane</i> <i>przekształcone)</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Zmiana</i>	<i>%</i> <i>Dynamika</i>
Przebieg przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk (strata) netto	(64 516)	115 609	(180 125)	(155,81)
Korekty razem	190 848	33 058	157 790	477,31
1. Amortyzacja	38 801	38 334	467	1,22
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(1 340)	2 819	(4 159)	(147,53)
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(116 495)	(71 035)	(45 460)	64,00
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(888)	1 092	(1 980)	(181,32)
5. Zmiana stanu rezerw	323 062	232 736	90 326	38,81
6. Zmiana stanu zapasów	(14 467)	12 298	(26 765)	(217,64)
7. Zmiana stanu należności	(26 949)	(960)	(25 989)	2707,19
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(27 298)	(44 319)	17 021	(38,41)
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	1 279	1 111	168	15,12
10. Inne korekty	15 143	(139 018)	154 161	(110,89)
Przebieg przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej	126 332	148 667	(22 335)	(15,02)
Przebieg przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Przebieg przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej	0	0	0	-
Wpływy	118 281	53 806	64 475	119,83
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	66	56	10	17,86
2. Z aktywów finansowych, w tym:	118 215	103 750	14 465	13,94
– w jednostkach powiązanych	118 133	103 550	14 583	14,08
– w pozostałych jednostkach	82	200	(118)	(59,00)

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

dywidendy i udziały w zyskach	82	200	(118)	(59,00)
Wydatki	22 875	19 804	3 071	15,51
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	22 687	10 355	12 332	119,09
2. Na aktywa finansowe, w tym:	188	9449	(9 261)	(98,01)
– w jednostkach powiązanych	188	9449	(9 261)	(98,01)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	95 406	84 002	11 404	13,58
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	0	0	0	
Wpływy	0	0	0	
Wydatki	244 939	229 788	15 151	6,59
1. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	85 960	65 562	20 398	31,11
2. Spłaty kredytów i pożyczek	148 544	148 543	1	0,00
3. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	191	142	49	34,51
4. Odsetki	10 244	15 541	(5 297)	(34,08)
5. Inne wydatki finansowe	0	0	0	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(244 939)	(229 788)	(15 151)	6,59
Przepływy pieniężne netto razem	(23 201)	2 881	(26 082)	(905,31)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	(23 195)	2 795	(25 990)	(929,87)
zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	5	(86)	91	(105,81)
Środki pieniężne na początek okresu	172 546	169 665	2 881	1,70
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	149 345	172 546	(23 201)	(13,45)
o ograniczonej możliwości dysponowania	2 833	3 533	(700)	(19,81)

Wskaźniki finansowe

Odnotowana w 2018 roku strata netto spowodowała, że wszystkie wskaźniki rentowności zanotowały ujemne wartości.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia pozostał na tym samym poziomie.

Wartość wskaźnika bieżącej płynności, informuje o stopniu pokrycia zobowiązań i rezerwy krótkoterminowych, w tym kredytów bankowych i rezerw związanych z uprawnieniami do emisji CO2 przez aktywa obrotowe i wartość nabytych uprawnień do emisji CO2. Wartość wskaźnika zmniejszyła się do poziomu 0,75, co oznacza, że na koniec 2018 roku sytuacja płynnościowa uległa pogorszeniu w stosunku do końcówki 2017 roku.

Tabela 10: Wskaźniki

		2018	2017	Zmiana	Dynamika
ROE	%	(4,82)	7,76	(12,58)	(162,11)
ROA	%	(3,00)	4,84	(7,84)	(161,98)
Rentowność sprzedaży netto	%	(5,28)	7,83	(13,11)	(167,43)
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	x razy	0,38	0,38	-	-
Wskaźnik płynności bieżącej	x razy	0,75	1,07	(0,32)	(29,91)

5.3. Istotne pozycje pozabilansowe

Opis istotnych pozycji pozabilansowych został przedstawiony w nocie 19 i 20 sprawozdania finansowego Spółki za 2018 rok.

5.4. Przewidywana sytuacja finansowa

Sprawozdanie finansowe ZE PAK SA zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Spółka nie publikuje prognoz finansowych w związku z powyższym nie przedstawia przewidywanej sytuacji w ujęciu konkretnych wartości odnoszących się do wyników finansowych. W niniejszym sprawozdaniu opisane zostały czynniki, które będą miały determinujący wpływ na przyszłą sytuację finansową Spółki.

Dodatkowo, mając na uwadze podwyższone standardy sprawozdawczości jednostek zainteresowania publicznego należy zwrócić uwagę na następujące kwestie:

1. Spółka zamknęła 2018 rok ze stratą netto w kwocie (-65) mln zł. Na wysokość straty istotny wpływ miały zdarzenia jednorazowym charakterze, w tym utrata wartości posiadanych akcji PAK KWB Adamów SA. Dodatkowo na poniesioną stratę wpłynęła sytuacja na rynku energii. Od początku roku uwidaczniał się trend wzrostowy uprawnień do emisji CO₂, które Spółka jest zobowiązana nabywać w celu przedstawienia do umorzenia. Notowania uprawnień na początku roku kształtowały się na poziomie około 8 euro, a zakończyły rok na poziomie ponad 24 euro, powodując istotne zwiększenie kosztów operacyjnych Spółki w roku 2018. Ponadto, na pogorszenie wyniku operacyjnego, wpłynęło ograniczenie działalności Spółki z uwagi na zakończenie z dniem 1 stycznia 2018 roku produkcji energii elektrycznej przez Elektrownię Adamów, w związku zakończeniem okresu derogacji środowiskowej dla pięciu bloków o łącznej mocy 600 MW.
2. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe, w tym kredyty bankowe i rezerwy związane z uprawnieniami do emisji CO₂ przewyższają aktywa obrotowe i wartość nabytych uprawnień do emisji CO₂ o kwotę 145 mln zł.

Okoliczności opisane powyżej, mogą wpływać na ocenę funkcjonowania Spółki w przyszłości, w tym również na ocenę zdolności Spółki do kontynuacji działalności. Wzrastające koszty działalności, znaczące wahania poziomu cen uprawnień do emisji CO₂, poziom zadłużenia krótkoterminowego oraz niepewność dotycząca regulacji rynkowych determinujących ceny wytwarzanej energii oraz uzyskiwanych certyfikatów, wpływają na niepewność realizacji planów przyjętych przez Zarząd. W konsekwencji Zarząd zwraca uwagę na istnienie znaczącej niepewności, która może budzić wątpliwości co do zdolności Spółki do kontynuacji działalności. Należy jednak podkreślić, że sytuacja finansowa w minionym roku w dużej mierze determinowana była przez strategię zabezpieczania cen sprzedawanej energii i kupowanych uprawnień do emisji CO₂. Niedostosowania w tym zakresie zostały już skorygowane na etapie kontraktacji sprzedaży energii i zakupu uprawnień na 2019 rok. Podjęto również szereg działań na poziomie operacyjnym mających na celu poprawę sytuacji ekonomicznej Spółki.

Obecnie Zarząd koncentruje swoje działania na poprawie płynności w krótkim horyzoncie czasowym. Zarząd dokonał szczegółowej analizy prognoz przepływów pieniężnych i potwierdza, że analiza przepływów pieniężnych Spółki wskazuje na możliwość generowania wystarczających, pozytywnych przepływów pieniężnych co najmniej w okresie kolejnych 12 miesięcy od daty niniejszego sprawozdania finansowego. Analiza ta zakłada odnowienie posiadanych limitów kredytowych dotyczących finansowania bieżącej działalności Spółki. Zdaniem Zarządu, ryzyko braku odnowienia limitów kredytowych jest ograniczone.

5.5. Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe

Wyniki finansowe Spółki, jako podmiotu skoncentrowanego na działalności w zakresie wytwarzania i sprzedaży produkowanej energii elektrycznej na wolnym rynku hurtowym, w pełni podlegają i są uzależnione od zachowania się innych uczestników tego rynku, którzy w większym lub mniejszym stopniu, w zależności od posiadanego udziału w rynku, wpływają na poziom kształtowanych cen. Zachowania rynkowe uczestników hurtowego rynku energii stymulowane są z kolei działaniami legislacyjnymi w obszarze szeroko rozumianej polityki energetycznej, prowadzonej zarówno na szczeblu krajowym, unijnym ale i na szczeblu gospodarki globalnej.

Sektor energetyczny doświadcza szeregu zmian, w najbliższej przyszłości nie brakuje zapowiedzi mogących mieć istotny wpływ na kształt i zasady funkcjonowania szeroko rozumianego rynku energii. W tym kontekście wspomnieć można chociażby o procedowanym obecnie pakiecie regulacji unijnych, rzutujących na funkcjonujące obecnie unijne i krajowe akty prawne. Znany uczestnikom rynku energii pakiet regulacji pod nazwą „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (Pakiet Zimowy) może zasadniczo wpływać na ustawodawstwo krajowe w sektorze energetycznym. Ustalenia związane z kształtem tych regulacji, są w szczególności bardzo istotne z punktu widzenia ustawy wprowadzającej w Polsce rynek mocy, którą parlament w Polsce przyjął na początku grudnia 2017 roku. Polski rynek mocy skonstruowany został w taki sposób, żeby był neutralny technologicznie i zapewniał udział krajowym wytwórcom opierającym produkcję na każdej technologii, jak i podmiotom oferującym usługę redukcji zapotrzebowania na moc, oraz zagranicznym podmiotom. Z punktu widzenia działalności prowadzonej przez Spółkę,

rynek mocy w swoich założeniach jest mechanizmem wsparcia przede wszystkim dla firm energetycznych, mającym stymulować inwestycje w modernizację funkcjonujących obecnie i budowę nowych jednostek wytwórczych. Dodatkowo, funkcjonujący na rynku systemu wsparcia dla oze, którego beneficjentem w Polsce są przede wszystkim farmy wiatrowe, wypiera z rynku najstarsze bloki węglowe, co z uwagi na brak nowych inwestycji w jednostki wytwórcze centralnie dysponowane przez Operatora Systemu Przesyłowego („OSP”), skutkuje ryzykiem powstania w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym („KSE”) niedoborów mocy.

Oceniając zatem otoczenie rynkowe i regulacyjne producenta i sprzedawcy energii elektrycznej, należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku, których skutki mogą wpływać również na wyniki Spółki w przyszłości:

- ograniczenie przyrostu mocy w KSE w segmencie turbin wiatrowych;
- zatwierdzenie przez Komisję Europejską polskiego rynku mocy (Decyzja KE State aid No. SA.46100 (2017/N) - Poland - Planned Polish capacity mechanism);
- nowelizacja Ustawy o odnawialnych źródłach energii, mająca na celu usunięcie kolizji poprzedniej wersji ustawy z prawem europejskim;
- prace nad polityką energetyczną Polski do 2040 roku (PEP2040), która określa nowy kształt docelowego miksu energetycznego dla Polski, a w tym założenia dla górnictwa węgla brunatnego;
- nowy system wsparcia dla wytwarzania energii w kogeneracji;
- zapisy Pakietu Zimowego, wprowadzającego m.in. nowe ograniczenia dotyczące emisji CO₂ w tym określające zasady wsparcia dla mechanizmów mocowych dla źródeł emitujących ponad 550g CO₂/kWh oraz zakładające zwiększenie udziału oze w produkcji energii elektrycznej;
- zintensyfikowane prace na reformą systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (EU ETS) po 2020 roku (prace nad zmianą ustawy o EU ETS);
- uczestnictwo Polski w międzyoperatorskich projektach, mających na celu budowę wspólnego europejskiego rynku w modelu „Price Coupling of Regions”.
- reforma rynku bilansującego wprowadzająca mechanizm scarcity pricing i możliwość docelowego wdrożenia modelu cen węzłowych;
- wdrożenie kodeksów sieciowych.

Spółka generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Analizując bieżące trendy rynkowe w kontekście poziomu cen energii elektrycznej na hurtowych rynkach energii, przyjrzeć należy się przede wszystkim cenom notowanym na Towarowej Gieldzie Energii SA („TGE”). Czynniki wpływające w sposób istotny na poziom notowań giełdowych na rynku SPOT pozostają od lat te same, wśród nich najistotniejsze to: wielkość generacji wiatrowej, stan rezerwy w systemie KSE, wielkość zdolności przesyłowych udostępnianych do wymiany transgranicznej, a także warunki pogodowe. Charakterystycznym dla minionego roku zjawiskiem, z punktu widzenia transparentności cen jest fakt, że wolumen obrotu energią elektryczną na TGE wyniósł w 2018 roku 226 052 409 MWh, co oznacza wzrost o 102,5% w stosunku do roku 2017³. Prawdopodobnej przyczyną wzrostu wolumenu obrotu można upatrywać w podwyższeniu obliiga giełdowego z 30% do 100% jako obowiązującego dla energii wyprodukowanej w 2019 roku. Ponadto zniknęła niepewność prawna uczestników rynku, co do formalnego statusu kontraktów terminowych zawieranych na TGE (klasyfikacja - towar czy instrument finansowy). Po wejściu w życie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, implementującej MIFID II do polskiego prawa, zgodnie z jej zapisami TGE, będzie mogła działać na niezmiennych zasadach przez 12 miesięcy, a w tym czasie będzie czynić starania w celu uzyskania statusu OTF (zorganizowanej platformy obrotu). Średnioważona cena BASE na Rynku Dnia Następnego TGE ukształtowała się w roku 2018 na poziomie 224,71 zł/MWh, rosnąc o ponad 44% względem analogicznej ceny z 2017 roku. Z kolei na RTT średnioważona cena kontraktu rocznego z dostawą pasmową w roku 2019 (BASE_Y-19) wyniosła w całym 2018 roku 242,40 zł/MWh, co również oznacza wzrost o ponad 44% w stosunku do ceny z notowań kontraktu BASE_Y-18 w roku 2017. Wolumen obrotu na powyższym produkcie w 2018 roku wzrósł o 79 391 880 MWh (171 %) do poziomu 125 802 360 MWh względem roku 2017. Uzasadnienia dla wzrostu poziomu cen energii elektrycznej można łączyć ze wzrostem na światowych rynkach cen uprawnień do emisji CO₂ oraz cen węgla.

Cena uprawnień do emisji CO₂ („EUA”), które emitent zobowiązany jest umorzyć w ilości odpowiadającej wielkości emisji CO₂ do atmosfery, jest jednym z czynników, który w największym stopniu decyduje o konkurencyjności przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w oparciu o węgiel brunatny, obok kosztów węgla i paliw pomocniczych. Obecnie Spółka otrzymuje bardzo niewielkie ilości nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂, wynikających z przydziału na produkcję ciepła, dlatego też, praktycznie cała ilość

³ Komunikat TGE ze strony www.tge.pl.

potrzebnych Spółce uprawnień musi zostać zakupiona na rynku pierwotnym (aukcje) oraz wtórnym (giełda ICE, EEX, i kontrakty bilateralne). Poziom cen, po jakich Spółka nabywa uprawnienia do emisji CO₂ miał w poprzednich latach i w dalszym ciągu będzie miał ogromne znaczenia dla przyszłych wyników finansowych Spółki. Rynek Uprawnień do emisji CO₂ to rynek, który obecnie jest najbardziej narażony na zmiany cen powodowane decyzjami politycznymi wynikającymi z kierunków trwającej od kilku lat debaty nad kształtem reformy europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS). Główne założenia reformy EU ETS ustaliła Rada Europejska w konkluzjach z października 2014 roku. Na tej podstawie w lipcu 2015 roku Komisja Europejska zaproponowała projekt dyrektywy, a po szeregu działań legislacyjnych w lutym 2018 roku Rada Europejska oficjalnie zatwierdziła reformę unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na okres po 2020 roku. Należy podkreślić, że wszelkie zmiany, które w założeniu mają wpływać na podniesienie kosztu emisji CO₂ będą wpływały również na podniesienie kosztu produkcji energii. Jednak nie wszyscy wytwórcy są narażeni w równym stopniu na wpływ tego czynnika. O stopniu tego wpływu decyduje współczynnik emisyjności danego producenta oraz ewentualna ilość nieodpłatnych praw do emisji, które są przyznawane np. w przypadku realizacji inwestycji zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego. Obecnie trwają prace nad zmianą polskiej ustawy o handlu uprawnieniami do emisji, która to zmieni zasady wsparcia finansowego dla inwestycji zgłaszanych do Krajowego Planu Inwestycyjnego.

Kolejnym czynnikiem, który bez wątpienia będzie miał wpływ na przyszłe wyniki finansowe Spółki, jest ostateczne ustalanie z KE kształtu polskiego rynku mocy. Przyjęta, po długim czasie wyłożonych prac i oczekiwań, Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 roku została w dniu 9 lutego 2018 roku oficjalnie zaakceptowana przez KE, która w swojej decyzji (Decyzja KE State aid No. SA.46100 (2017/N) - Poland - Planned Polish capacity mechanism) potwierdziła, że założenia polskiego rynku mocy, są zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej. W 2018 roku jednostki wytwórcze należące do Grupy wzięły udział w trzech aukcjach głównych na Rynku Mocy na lata dostaw 2021, 2022, 2023 przeprowadzonych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, zgodnie z zasadami określonymi przez Ustawę z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy. W wyniku rozstrzygnięcia trzech aukcji, Spółka zawarła jednoroczne Umowy Mocowe na lata dostaw 2021-2023. Spółka we wszystkich trzech aukcjach zakontrowała Obowiązek Mocowy na poziomie 373 MW po następujących cenach: na rok 2021 - 240,32 zł/kW/rok, na rok 2022 -198,00 zł/kW/rok, na rok 2023-202,99 zł/kW/rok. W latach 2021-2023 Spółka będzie otrzymywała płatności wynikające z zawartych Umów Mocowych, za wykonywanie obowiązków mocowych, jako płatności za stałą gotowość do dostarczania mocy do sieci. Spółka nie zaoferowała całej dostępnej mocy w aukcjach głównych, pozostawiając sobie możliwość wzięcia udziału we wtórnym rynku mocy, gdzie będzie mogła odkupować obowiązki mocowe, zakontrowane w drodze aukcji przez inne podmioty. Ponadto zastosowana przez Grupę strategia umożliwi w dużym stopniu rezerwowanie realizacji obowiązków mocowych w ramach aktywów wytwórczych Grupy. Przychody z rynku mocy dla wszystkich jego uczestników, rozpoczną się dopiero wraz z rozpoczęciem pierwszego roku dostaw na rynku mocy, tj. w roku 2021. Należy jednak pamiętać, że rynek mocy, to nie tylko dodatkowe płatności dla podmiotów w nim uczestniczących, ale również określone obowiązki oraz kary finansowe, dla tych, którzy nie wykonują, albo nie w pełni wykonują, zakontrowanych w umowie obowiązków mocowych.

W kontekście rynku mocy wspomnieć należy również o zapisach procedowanego przez Komisję Europejską od 2016 roku Pakietu Zimowego, na który składa się szereg rozporządzeń i dyrektyw, których konsultowane obecnie zapisy, przewidują m.in. wprowadzenie rygorystycznego limitu emisji CO₂ (EPS 550) dla wspieranych z publicznych pieniędzy wytwórców energii elektrycznej, którzy mieliby działać w ramach rynków mocy wprowadzanych w poszczególnych państwach członkowskich UE. Będące efektem trilogu Rada UE, Parlament Europejski, Komisja Europejska zapisy Pakietu Zimowego zakładają przegląd istniejących mechanizmów mocowych i wymóg ich dostosowania do regulacji zawartych w Pakiecie Zimowym, oraz wprowadzają zasadę, że instalacje emitujące powyżej 550g CO₂/kWh energii elektrycznej z paliw kopalnych, które zaczęły wytwarzanie przed wejściem w życie „Rozporządzenia Rynkowego” (regulacji składającej się na „Pakiet Zimowy) od 1 lipca 2025 roku nie będą mogły otrzymywać wsparcia w ramach mechanizmów mocowych, co oznacza, że aukcja główna na rynku mocy, przeprowadzana w roku 2019 na rok dostaw 2024, będzie ostatnią aukcją główną, w ramach której elektrownie Spółki opalane węglem brunatnym, będą miały możliwość uzyskania wsparcia z rynku mocy.

Duże znaczenie dla ram działalności Spółki będzie miał przyszły kształt miks energetyczny Polski. Pod koniec 2018 roku Ministerstwo Energii przedstawiło do konsultacji społecznych projekt „Polityki Energetycznej Polski do roku 2040” (PEP2040), który zakłada m.in. stopniowe ograniczanie produkcji energii elektrycznej ze źródeł węglowych. Projekt dokumentu zakłada jednakże kontynuację eksploatacji otwartych złóż, a także za perspektywiczne uznaje złożę Ościsłowo, o którego eksploatację Grupa obecnie czyni starania. Powstanie dokumentu PEP2040 może mieć kluczowe znaczenie dla Spółki, z uwagi na wydłużający się proces pozyskania koncesji na budowę nowej kopalni węgla brunatnego na złożu Ościsłowo.

Wśród czynników mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe Spółki są również szanse, jakie pojawiają się przed uczestnikami hurtowego rynku energii w związku z rozwojem jednolitego rynku energii elektrycznej. Proces łączenia rynku europejskiego w oparciu o tzw. model „Flow Based Market Coupling” a także reforma rynku bilansującego, poprzez wdrożenie mechanizmu scarcity pricing, zmierzają do wzmocnienia konkurencji na rynku

energii, która przy jednoczesnym funkcjonowaniu mechanizmów mocowych, powinna dać impulsy dla inwestycji w nowe moce wytwórcze.

5.6. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe

Na wyniki osiągnięte przez ZE PAK SA w 2018 roku negatywny wpływ miały następujące zdarzenia o jednorazowym charakterze:

- Odpis dotyczący utraty wartości aktywów - na etapie przygotowywania sprawozdań finansowych Spółka przeprowadziła test na utratę wartości aktywów, który następnie był weryfikowany przez firmę audytorską. Wynik przeprowadzonego testu uzasadniał dokonanie odpisu na akcjach PAK KWB Adamów SA. Wartość akcji PAK KWB Adamów SA została spisana do zera. Odpis obniżył jednostkowy wynik finansowy netto ZE PAK SA. Odpis aktualizujący nie wpłynął na wartość jednostkowego wyniku EBITDA ZE PAK SA. Szerszy opis testu na utratę wartości aktywów został przedstawiony w Sprawozdaniu finansowym ZE PAK SA za 2018 rok w nocie 7. „Rzeczowe aktywa trwałe”.
- Zawiązanie rezerwy związanej z potencjalną koniecznością zwrotu wydanych uprzednio nieodpłatnych pozwoleń do emisji CO₂. - w ramach projektów zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego, Spółka była uprawniona do otrzymywania określonych ilości nieodpłatnych pozwoleń do emisji CO₂ w związku z poniesieniem nakładów inwestycyjnych na zgłoszone projekty. Jednak w przypadku gdy realizacja tych inwestycji w zakładanym zakresie i czasie jest zagrożona należy się liczyć z potencjalną koniecznością zwrotu wydanych uprzednio bezpłatnych uprawnień do emisji. Spółka zawiązała w tym celu rezerwę, która obniżyła wynik finansowy.
- Aktualizacja wartości zapasów – aktualizacja dotyczyła wartości „nierotujących” części zamiennych i podyktowana była zasadami polityki rachunkowości stosowanymi przez Spółkę.
- Aktualizacja stanu środków trwałych w budowie – aktualizacja dotyczyła wartości zaniechanych inwestycji i podyktowana była zasadami polityki rachunkowości stosowanymi przez Spółkę.
- Aktualizacja rezerwy na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych – aktualizacja związana była ze zmianą przepisów dotyczących składowania odpadów.

Łączny wpływ wszystkich wyżej wymienionych zdarzeń obniżył jednostkowy wynik EBITDA ZE PAK SA o 40 533 tysiące złotych, natomiast jednostkowy wynik netto ZE PAK SA o 104 411 tysięcy złotych.

6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

6.1. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Spółka posiada wystarczające zasoby środków pieniężnych do prowadzenia działalności gospodarczej, na bieżąco realizując zarówno wszystkie swoje zobowiązania o charakterze operacyjnym, jak i te zobowiązania, które wynikają z podpisanych umów finansowych oraz inwestycyjnych. Spółka zarządza bieżącymi zasobami finansowymi w elastyczny sposób, wykorzystując do tego celu modele analizy płynności gotówkowej oraz planując przyszłe przepływy pieniężne na podstawie sporządzanych okresowo prognoz finansowych w ujęciu krótko i długookresowym. Przy wykorzystaniu powyższych narzędzi, Spółka dokonuje bieżącego monitoringu i analizy zapadalności należności i zobowiązań, dostosowując terminy oraz salda rachunków bankowych do wysokości przepływów pieniężnych. Nadwyżkami środków pieniężnych zarządza się wykorzystując inwestycje w bezpieczne instrumenty rynku finansowego, głównie lokaty bankowe.

6.2. Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Spółka posiada strategię rozwoju, jak i dostosowany do niej plan inwestycyjny. Zamierzenia inwestycyjne uwzględniają obecnie panujące warunki w sferze legislacyjno-prawnej, gospodarczej, jak i technologicznej. Przyjęty sposób realizacji przewidywanych inwestycji opiera się w głównej mierze na korzystaniu ze środków wypracowanych w toku bieżącej działalności, jak i finansowaniu zewnętrznym. Spółka przy planowaniu finansowania uwzględnia szereg czynników istniejących obecnie lub mogących wystąpić w przyszłości i mieć znaczący wpływ na realizowany program inwestycyjny. Przewidywana struktura finansowania poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych uwzględnia również poziom szeregu wskaźników finansowych, takich jak np. wskaźniki zadłużenia czy płynności w taki sposób, aby uzyskać ich optymalne poziomy. W ocenie Spółki obecnie przyjęte założenia w sferze inwestycji są realne do realizacji przy wykorzystaniu posiadanych i potencjalnych zasobów. Jednak należy podkreślić, że cały czas monitorowane są

czynniki mające najistotniejszy wpływ na realizowany program inwestycyjny, w przypadku istotnych zmian jednego bądź kilku czynników Spółka dokona określonych korekt bądź istotnych zmian realizowanej strategii.

7. ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Kierunkowe działania wyznaczone przez Strategię Spółki

Kierunki wyznaczone przez strategię ZE PAK SA określane są na podstawie systematycznej analizy szerokiego spektrum czynników ekonomicznych i technologicznych, takich jak np.: trendy cenowe paliw konwencjonalnych, ceny uprawnień do emisji CO₂, mechanizmy wspierające różne technologie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej.

Spółka kieruje swoją uwagę na otoczenie regulacyjne oraz postęp technologiczny, dla szeroko rozumianych obszarów związanych z działaniami Spółki. Celem takiego spojrzenia jest optymalizacja zamierzeń inwestycyjnych, kierunkowa - pod kątem dywersyfikacji bazy paliw i technologii źródeł wytwórczych, jak i szczegółowa – odnosząca się do usprawnień w istniejących jednostkach wytwórczych oraz dostosowanie harmonogramów pracy urządzeń wytwórczych. Spółka dąży do wypracowania modelu długofalowego funkcjonowania w warunkach uwidaczniających się niekorzystnych tendencji dla energetyki węglowej w przyjmowanych politykach na szczeblu UE - np. zawartych w dokumencie Pakiet Zimowy, co znajduje odzwierciedlenie w prognozach zmiany miksu energetycznego zapisanego m.in. w dokumencie Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku.

Szeroko rozumiane ramy legislacyjne wyznaczone przepisami prawa unijnego i polskiego przekładają się bezpośrednio na potencjał wytwórczy Spółki. Wyeksploatowane technicznie urządzenia wytwórcze, dla których analizy nie wykazywały celowości modernizacji, zgodnie z podjętymi decyzjami, będą stopniowo wycofane. Sposób eksploatacji w okresie przejściowym, musi być ściśle dopasowany do ich możliwości, poprzez wybór dedykowanego w prawie środowiskowym odstępstwa. Dodatkowo uwzględniony zostanie optymalny sposób wykorzystania dostępnej bazy paliwowej.

Spółka jest świadoma zmian, przede wszystkim tych z obszaru legislacyjno-prawnego, zachodzących w otoczeniu. Regulacje prawne zmierzające do redukcji emisji CO₂, innych gazów (SO₂, NO_x) i pyłów oraz przepisy dotyczące sektora odnawialnych źródeł energii to istotne wyzwania. Wchodzące w życie od 2021 roku, nowe regulacje środowiskowe wynikające z wprowadzenia konkluzji BAT (Best Available Technology) poszerzają katalog ograniczanych zanieczyszczeń. Analizy przeprowadzone we współpracy z renomowanym biurem projektowym pozwoliły ocenić konieczność podjęcia działań inwestycyjnych dla uzyskania zgodności w wymogami i zawęzić zakres wymaganych odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych. ZE PAK SA poprzez działania inwestycyjne oraz właściwą gospodarkę remontową na istniejących jednostkach wytwórczych i przynależnych do nich urządzeniach redukcji zanieczyszczeń sukcesywnie obniża emisyjność produkowanej energii elektrycznej.

- 1) Elektrownia Adamów - wyłączona z eksploatacji z początkiem stycznia 2018 roku. Przygotowano wymagane przepisami dokumenty do organów regulacyjnych i zabezpieczono możliwość funkcjonowania gospodarek pomocniczych w niezbędnym zakresie. Obecnie Zarząd Spółki pracuje nad szeregiem scenariuszy w celu optymalnego wykorzystania aktywów związanych z elektrownią Adamów, również w celu dywersyfikacji bazy paliwowej poprzez przebudowę pięciu unieczynnionych kotłów w elektrowni Adamów na opalane gazem, przewidywane do pracy szczytowej.
- 2) Elektrownia Konin - pod koniec minionego roku przedłużono okres wypowiedzenia umowy na dostawę ciepła dla miasta Konin o dwa kolejne lata, tj. do połowy 2022 roku. Spółka wykonała również dostosowanie bloku biomasowego TG6 jako źródło podstawowe dla dostaw ciepła do miasta Konin. Obok funkcjonującej jednostki TG6, powstanie nowe źródło biomasowe o przewidywanej mocy 50 MW tj. zmodernizowany kocioł węglowy nr 7 przebudowany na dedykowany do spalania biomasy, by docelowo, stanowić źródło produkujące energię elektryczną w kondensacji, zabezpieczające w sytuacjach awaryjnych produkcję ciepła.
- 3) Elektrownia Pątnów I - dwa bloki o mocy 222 MW każdy zostały poddane modernizacji i mogą efektywnie funkcjonować do 2030 roku. Jednak okres pracy wspomnianych aktywów jest bezpośrednio uzależniony od posiadanych zasobów węgla w eksploatowanych odkrywkach, jak i od potencjalnych nowych złóż o których eksploatację zabiega obecnie PAK KWB Konin SA (złóże Ościsłowo). Pozostałe bloki elektrowni Pątnów I Spółka planuje wycofywać w czasie zgodnym z posiadanymi pozwoleniami umożliwiającymi ich eksploatację.
- 4) Tereny zrekultywowanych odkrywek KWB Adamów - wpisując się w cele polityki energetycznej i klimatycznej oraz dysponując odpowiednimi potencjałem, Spółka podjęła kierunkową decyzję o inwestycji w

technologię fotowoltaiczną. Spółka planuje instalację w rejonie Adamowa o mocy 70 MWp. Na dofinansowanie powyższego zadania Spółka będzie starała się pozyskać środki pochodzące z funduszy unijnych w celowych konkursach rozpisanych przez NFOŚ. Dodatkowo Grupa będzie chciała skorzystać z nowych możliwości otwierających się w IV okresie ETS w postaci derogacji dla energetyki i funduszu modernizacyjnego.

8. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 101 647 094,00 złotych i dzielił się na 50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2,00 złotych każda.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki, na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 11: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania*

Akcjonariusz	szt.		%	
	Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu		Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów	
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez:	26 200 867		51,55	
– Elektrim SA	196 560		0,39	
– Embud 2 sp. z o.o. S.K.A.	592 533		1,16	
– Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10 004 001		19,68	
– Argumenol Investment Company Limited	15 407 773		30,32	
Nationale-Nederlanden OFE	4 503 242		8,86	
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719		9,12	

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

Spółka nie posiada wiedzy o jakichkolwiek umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.2. Nabycie akcji własnych

W 2018 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

8.3. Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK SA w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających

W poniższych tabelach przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób zarządzających na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 12: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Marcin Ginel	0	0	0	0
Aneta Lato-Żuchowska	0	0	0	0
Zygmunt Artwik	0	0	0	0

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Paweł Markowski	0	0	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Adam Kłapszta	0	0	0	0

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób nadzorujących na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 13: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia sprawozdania.

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK SA		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK SA	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Wiesław Walendziak	0	0	0	0
Tomasz Szelaż	0	0	0	0
Wojciech Piskorz	0	0	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Leszek Wysłocki	0	0	0	0
Sławomir Sykucki	0	0	0	0
Lesław Podkański	0	0	0	0
Sławomir Zakrzewski	0	0	0	0
Piotr Stępnia	0	0	0	0
Grzegorz Krystek	0	0	0	0

8.4. System kontroli programu akcji pracowniczych

W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych, w związku z czym w Spółce nie istnieje system kontroli programu akcji pracowniczych.

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego przedstawione jest zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

9.1. Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego

W 2018 roku Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” (*Dobre Praktyki*), przyjętym Uchwałą Rady Nadzorczej GPW z dnia 13 października 2015 roku. Zasady opisane w Dobrych Praktykach weszły w życie 1 stycznia 2016 roku.

Zarząd Spółki, w zakresie kompetencji przyznanych mu przez Statut i powszechnie obowiązujące przepisy prawne, dokłada należytej staranności w celu przestrzegania przez Spółkę w możliwie najszerszym zakresie Dobrych Praktyk. Ilość oraz zakres zasad, od stosowania których odstąpiono w 2018 roku zostały szczegółowo opisane w punkcie poniżej. Zarząd Spółki dokłada szczególnych starań, aby polityka informacyjna Spółki wobec inwestorów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych stanowiąca realizację wytycznych zawartych w Dobrych Praktykach była zgodna z ich oczekiwaniami. Spółka dąży do tego by minimalizować zarówno liczbę jak i zakres zasad, od których stosowania odstąpiono. Ponadto, z przyczyn niezależnych od Spółki nie wszystkie zasady zawarte w Dobrych Praktykach są stosowane.

Tekst Dobrych Praktyk jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA pod adresem:

https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf

Zgodnie z zasadami Dobrych Praktyk Spółka opublikowała informację na temat stanu stosowania przez Spółkę zasad i rekomendacji zawartych w Dobrych Praktykach pod adresem:

http://ri.zepak.com.pl/upload/files/PL_GPW_dobre_praktyki_PAK.pdf.

9.2. Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono

Poniżej wyszczególniono zasady ładu korporacyjnego, których Spółka nie dotrzymała w ramach swojej działalności w 2018 roku wraz z wyjaśnieniem stanowiska Spółki w każdym wyszczególnionym odstępstwie.

Zasada I.Z.1.20. Dobrych Praktyk

Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, w czytelnej formie i wyodrębnionym miejscu, oprócz informacji wymaganych przepisami prawa: zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady I.Z.1.20. Dobrych Praktyk:

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia Spółki, zgodnie z którymi zdecydowana większość kapitału zakładowego Spółki jest reprezentowana na obradach Walnego Zgromadzenia bezpośrednio jak również fakt, że rejestrowanie przebiegu walnego zgromadzenia mogłoby się wiązać z dodatkowymi kosztami oraz potencjalnymi trudnościami natury organizacyjno-technicznej oraz prawnej, Spółka nie rejestruje i nie transmituje przebiegu walnego zgromadzenia. W przypadku istotnego zainteresowania akcjonariuszy Spółki związanego z potrzebą rejestracji przebiegu Walnego Zgromadzenia spółka rozważy taką możliwość.

Rekomendacja IV.R.2. Dobrych Praktyk

Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji IV.R.2. Dobrych Praktyk:

W ocenie Spółki obecna struktura akcjonariatu nie uzasadnia transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym oraz dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, umożliwiającej akcjonariuszom wypowiadanie się podczas obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad. Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia Spółki, zgodnie z którymi zdecydowana większość kapitału zakładowego jest reprezentowana na obradach Walnego Zgromadzenia bezpośrednio jak również fakt, że rejestrowanie i transmitowanie przebiegu walnego zgromadzenia mogłoby się wiązać z dodatkowymi kosztami oraz potencjalnymi trudnościami natury organizacyjno-technicznej oraz prawnej Spółka nie rejestruje i nie transmituje przebiegu walnego zgromadzenia. Dotychczas Spółka nie otrzymywała zgłoszeń akcjonariuszy zainteresowanych transmisją obrad walnego zgromadzenia. W wypadku istotnego zainteresowania akcjonariuszy transmisją obrad walnego zgromadzenia Spółka rozważy możliwość rejestracji i transmisji obrad. Możliwość wykonywania prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika jest stałą praktyką podczas obrad walnego zgromadzenia akcjonariuszy Spółki. W ocenie Spółki niepełne stosowanie wyżej opisanej rekomendacji nie wpływa negatywnie na realizację celu opisanego w IV rozdziale dobrych praktyk spółek giełdowych.

Zasada IV.Z.2. Dobrych Praktyk

Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady IV.Z.2. Dobrych Praktyk:

W ocenie Spółki obecna struktura akcjonariatu nie uzasadnia transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym. Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia Spółki, zgodnie z którymi zdecydowana większość kapitału zakładowego jest reprezentowana na obradach Walnego Zgromadzenia bezpośrednio, jak również fakt, że rejestrowanie i transmitowanie przebiegu walnego zgromadzenia mogłoby się wiązać z dodatkowymi kosztami oraz potencjalnymi trudnościami natury organizacyjno-technicznej oraz prawnej, Spółka nie rejestruje i nie transmituje przebiegu walnego zgromadzenia. Dotychczas Spółka nie otrzymywała zgłoszeń akcjonariuszy zainteresowanych

transmisją obrad walnego zgromadzenia. W wypadku istotnego zainteresowania akcjonariuszy transmisją obrad walnego zgromadzenia Spółka rozważy możliwość rejestracji i transmisji obrad.

Rekomendacja VI.R.1. Dobrych Praktyk

Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki wynagrodzeń.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji VI.R.1. Dobrych Praktyk:

W Spółce nie obowiązuje kompleksowa, formalna polityka wynagrodzeń. Wynagrodzenia członków rady nadzorczej ustalane są przez walne zgromadzenie, wynagrodzenia członków zarządu ustalane są przez radę nadzorczą natomiast istnieje w spółce dokument określający zasady wynagradzania kluczowych menedżerów. W każdym przypadku pod uwagę brane są takie czynniki jak: kompetencje, doświadczenie, odpowiedzialność stanowiska oraz osiągnięte efekty pracy.

Rekomendacja VI.R.2. Dobrych Praktyk:

Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji VI.R.2. Dobrych Praktyk:

W Spółce nie obowiązuje kompleksowa, formalna polityka wynagrodzeń. Jednak takie aspekty jak powiązanie wysokości wynagrodzeń z celami krótko i długoterminowymi Spółki, są brane pod uwagę w procesie ustalania wynagrodzeń organów Spółki jak i jej kluczowych menedżerów. Spółka nie stosuje dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn w kontekście ustalania wynagrodzeń na wszelkich stanowiskach.

9.3. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych Spółki, jak i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej, odbywa się z zastosowaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, takich jak: procedury wewnętrzne obowiązujące w Spółce, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji zdarzeń gospodarczych i sporządzania sprawozdań finansowych oraz mechanizmy ochrony danych i systemów, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny oraz inne elementy kontroli.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy odbywa się w sposób uporządkowany, na bazie obowiązującej w Spółce i Grupie struktury organizacyjnej. Wdrożone w Spółce i Grupie narzędzia rachunkowości zarządczej oraz systemy informatyczne wykorzystywane do ewidencji zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych, dają podstawę do oceny, iż sprawozdania finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdania Grupy rzetelnie i jasno przedstawiają sytuację finansową i majątkową oraz wynik finansowy Spółki i Grupy.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą: polityka rachunkowości Spółki zgodna z Ustawą o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzone przez Unię Europejską, procedura zamykania ksiąg rachunkowych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej oraz wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nałożone przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie podjęła jeszcze decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Grupie według MSSF. W związku z tym proces sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie odbywa się dwuetapowo. Najpierw wszystkie spółki Grupy sporządzają swoje sprawozdania jednostkowe według polskich standardów rachunkowości. Sprawozdania te podlegają badaniu o ile spełniają warunki określone w Ustawie o Rachunkowości. Następnie spółki przekształcają sprawozdania jednostkowe, na bazie uzgodnionej dla Grupy polityki rachunkowości według MSSF stosując tzw. arkusze przejścia do sprawozdań finansowych w standardach MSSF. Tak przygotowane sprawozdania jednostkowe są podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy. Jedynie w przypadku ZE PAK SA następuje automatyczny proces importu danych z systemu SAP ERP do systemu konsolidacji SAP BPC.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy sporządzane jest przy wykorzystaniu systemu informatycznego SAP BPC. W ramach systemu funkcjonuje wydzielona jednostka centralna w spółce dominującej (tj. ZE PAK SA) połączona z działami księgowości w poszczególnych spółkach zależnych. Proces konsolidacji rozpoczyna jednostka centralna otwierając dostęp spółkom do wprowadzania danych do systemu, spółki zależne posiadają możliwość dostępu do swoich danych historycznych w każdym momencie, ale bez możliwości ich korekty. Jednostka centralna na bieżąco monitoruje wprowadzanie danych przez spółki, następnie po wprowadzeniu danych jednostkowych rozpoczyna proces konsolidacji. Proces ten opiera się o zdefiniowane reguły biznesowe, które określają treści korekt konsolidacyjnych. Dodatkowo proces konsolidacji dopuszcza możliwość wprowadzania przez jednostkę centralną korekt ręcznych. Efektem zakończenia procesu konsolidacji jest kompletny pakiet sprawozdania finansowego wraz z notami objaśniającymi w plikach Excel, który po sprawdzeniu jest następnie eksportowany do pliku Word.

Zarząd jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki i Grupy sprawuje członek Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Za organizację prac związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych odpowiedzialny jest Dyrektor Finansowy, który wraz z Głównym Księgowym opracowuje harmonogram prac składających się na sporządzenie sprawozdań.

Skuteczny system kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sprawozdawczości finansowej jest zapewniony dzięki:

- przygotowaniu procedur określających zasady i podział odpowiedzialności w procesie sporządzania sprawozdań finansowych,
- ustaleniu zakresu raportowania na bazie obowiązujących przepisów Ustawy o Rachunkowości oraz Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- wdrożeniu i sprawowaniu nadzoru nad stosowaniem w spółkach z Grupy Kapitałowej spójnych zasad rachunkowości oraz
- półrocznym przeglądom i rocznym badaniom sprawozdań finansowych ZE PAK SA i Grupy Kapitałowej przez niezależnego biegłego rewidenta.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają badaniu oraz przeglądowi przez niezależnego biegłego rewidenta, który wyraża opinię o rzetelności i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność.

Badania sprawozdań finansowych przeprowadzane są:

- stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o Rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku,
- zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania, przyjętymi uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami oraz uchwałą KRBR z dnia 7 lipca 2017 roku.

W szczególności badania obejmują sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę i Grupę zasad rachunkowości, weryfikację znaczących szacunków, sprawdzenie – w sposób wrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Wyniki finansowe Spółki i Grupy są na bieżąco monitorowane w trakcie roku obrotowego oraz podlegają ocenie okresowej dokonywanej przez Radę Nadzorczą. Na regularnych posiedzeniach Rady Nadzorczej Zarząd Spółki przedkłada informacje na temat aktualnej sytuacji finansowej Spółki i Grupy ZE PAK SA.

Zadaniem Spółki i Grupy jest sporządzenie takiego sprawozdania finansowego, obejmującego dane liczbowe i objaśnienia słowne, które:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej na dany dzień, jak też jej wyniku finansowego za dany okres,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, to jest zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz stosownie do

- wymogów Ustawy o Rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych a także na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Spółka posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, określoną w art. 10 Ustawy o rachunkowości. Zastosowane zasady rachunku kosztów, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego są zgodne z przepisami Ustawy o rachunkowości oraz z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia rachunkowości Spółki i Grupy ciąży na Zarządzie. Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym SAP ERP. System ten, podobnie jak wyżej opisany system konsolidacji sprawozdań SAP BPC, zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Prowadzona ewidencja umożliwia ustalenie wyniku finansowego, podatku VAT oraz innych zobowiązań budżetowych. Ewidencja księgowa zapewnia poprawność i kompletność zapisów. Chronologia zdarzeń gospodarczych jest przestrzegana. Zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlają stan rzeczywisty, dane są wprowadzane kompletnie i poprawnie, na podstawie zakwalifikowanych do księgowania dowodów księgowych. Zapewniona jest ciągłość zapisów oraz poprawność działania stosowanych procedur. Dowody księgowe odpowiadają wymogom Ustawy o Rachunkowości. Księgi rachunkowe są przechowywane w siedzibie Spółki. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych. System posiada dokumentację zarówno w części dotyczącej użytkowników końcowych, jak i w części technicznej. Dokumentacja systemu podlega okresowej weryfikacji i aktualizacji. Spółka wdrożyła rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków i czynności.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Plany audytu tworzone są na bazie analiz ryzyka. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi Spółki. Informacje z działalności audytu wewnętrznego stanowią także przedmiot analiz Komitetu Audytu.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządca podlega ocenie pod kątem przedstawianych informacji, w szczególności w kontekście analizy odchyleń od założeń przyjętych w planach finansowych.

9.4. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

W poniższej tabeli wyszczególniono akcjonariuszy posiadających znaczące pakiety akcji, zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie przesłanych Spółce zawiadomień.

*Tabela 14: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji (powyżej 5%) zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji Spółki, na dzień przekazania niniejszego raportu.**

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
Zygmunt Solorz (pośrednio) poprzez: Elektrim SA, Embud 2 sp. z o.o. S.K.A., Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, Argumenol Investment Company Limited.	26 200 867	51,55%	26 200 867	51,55%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	4 503 242	8,86%	4 503 242	8,86%
OFE PZU „Złota Jesień”	4 635 719	9,12%	4 635 719	9,12%

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne.

9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Spółki jak i innymi dokumentami wewnętrznymi Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma żadnych ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu.

9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2018 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności papierów wartościowych Spółki.

9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Zarząd Spółki składa się z 3 do 6 członków powoływanych na wspólną kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu. Liczbę członków Zarządu oraz ich funkcje ustala Rada Nadzorcza. Kadencja Zarządu trwa pięć lat. Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym. Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu mogą być odwołani lub zawieszani w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd działa w oparciu o Regulamin Zarządu, który określa szczegółowo tryb działania Zarządu. Regulamin ustala Zarząd, a zatwierdza uchwałą Rada Nadzorcza.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- 1) uchwalanie i zmiana regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zaciąganie kredytów i pożyczek,
- 3) ustanowienie prokury,
- 4) udzielanie gwarancji kredytowych i poręczeń majątkowych,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym.
- 6) decyzje w sprawach, których wartość przekracza 500 000,00 złotych. Wartość transakcji wyrażonych w innych walutach obcych podlega przeliczeniu według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na dzień podjęcia uchwały.

Uchwały Zarządu wymagają także sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 do 14 członków powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Rady Nadzorczej trwa pięć lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie przed wyborem członków Rady Nadzorczej na nową kadencję określa liczbę członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Sekretarza Rady, Zastępcę Przewodniczącego lub, jeśli uzna to za zasadne, dwóch Zastępców Przewodniczącego.

W skład Rady Nadzorczej powinno wchodzić dwóch członków spełniających kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA („Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej”). Kandydat na Niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu kryteriów niezależności.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089) Spółka ma status jednostki zainteresowania publicznego w rozumieniu tej ustawy, w związku z czym powinna posiadać Komitet Audytu. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Zgodnie ze wspomnianą ustawą większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący, musi spełniać kryteria niezależności od danej jednostki zainteresowania publicznego.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do uprawnień Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) zatwierdzanie regulaminu Zarządu Spółki i opiniowanie regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalanie zasad wynagradzania Zarządu oraz wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu Spółki,
- 3) powoływanie i odwoływanie w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu,
- 4) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu lub całego Zarządu,
- 5) delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu Spółki w razie zawieszenia członków Zarządu, czy też całego Zarządu,
- 6) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- 7) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- 8) ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,
- 9) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 7 i 8,
- 10) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej,
- 11) opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd będących przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 12) zatwierdzanie wieloletnich programów działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, w tym strategii działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK SA, opracowywanych przez Zarząd, oraz
- 13) zatwierdzanie rocznych programów działania Spółki oraz rocznych programów działania grupy kapitałowej Spółki, w szczególności obejmujących plany produkcji oraz przychodów, plany kosztów rodzajowych, plany kosztów jednostkowych, plany wynagrodzeń, plany inwestycyjne oraz plany remontów i serwisowania.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie Zarządowi zgody na:

- 1) uczestniczenie w innych spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów w innych spółkach,
- 2) tworzenie oddziałów za granicą,
- 3) wypłatę zaliczki na poczet dywidendy,
- 4) dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązania, z wyjątkiem:
 - a) czynności przewidzianych w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą rocznym programie działania Spółki, lub
 - b) czynności skutkującej zaciągnięciem zobowiązania o wartości do 1 000 000 złotych, w tym także udzielanie poręczeń lub gwarancji oraz wystawianie lub poręczanie weksli,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 1 000 000 złotych,
- 6) zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
- 7) wskazywanie przez Zarząd osób do pełnienia funkcji w organach spółek i innych podmiotów, w których Spółka uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio, oraz
- 8) ustalanie przez Zarząd sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników w spółkach, w stosunku do których Spółka jest spółką dominującą lub powiązaną w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, w sprawach:
 - a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jak również dokonanie innych czynności związanych z nabyciem lub

- rozporządzeniem składnikami majątku spółki, stanowiących przedmiot obrad Walnego Zgromadzenia lub Zgromadzenia Wspólników,
- b) rozwiązania i likwidacji spółki,
 - c) zmiany statutu lub umowy spółki,
 - d) połączenia, podziału lub przekształcenia spółki, oraz
 - e) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

9.9. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Rok obrotowy 2018 Zarząd Spółki rozpoczął w następujących składzie:

- 1) Adam Kłapszta – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Elżbieta Niebisz – Wiceprezes Zarządu,

W dniu 22 czerwca 2018 roku uchwałą Rady Nadzorczej Spółki powołała Zarząd na nową kadencję. W skład Zarządu VII kadencji powołano 4 osoby, tj.:

- 1) Adam Kłapszta - Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Elżbieta Niebisz – Wiceprezes Zarządu.

Na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Marcina Ginelę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. Od dnia 13 listopada 2018 roku Zarząd składał się z 5 członków:

- 1) Adam Kłapszta – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Elżbieta Niebisz – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Marcin Ginel – Wiceprezes Zarządu.

Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego, 10 stycznia 2019 roku, rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Prezesa Zarządu złożył Pan Adam Kłapszta. Członkiem Zarządu Spółki przestała być także Pani Elżbieta Niebisz, która również z dniem 10 stycznia 2019 roku złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki. W związku z zaistniałą sytuacją na posiedzeniu odbytym w dniu 10 stycznia 2019 roku Rada Nadzorcza do czasu wyboru nowego Prezesa Zarządu Spółki kierowanie pracami zarządu Spółki w charakterze pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu powierzyła panu Marcinowi Ginelowi – Wiceprezesowi Zarządu Spółki. W trakcie tego samego posiedzenia, tj. 10 stycznia 2019 r., Rada Nadzorcza Spółki powołała do Zarządu Spółki Pana Pawła Markowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

Z dniem 12 kwietnia 2019 roku rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu złożył Pan Marcin Ginel. Tego samego dnia rezygnację z członkostwa w Zarządzie i funkcji Wiceprezesa złożyła również Pani Aneta Lato-Żuchowska. Na posiedzeniu odbytym w dniu 12 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki działając na podstawie art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała członka Rady Nadzorczej Spółki – Pana Henryka Sobierajskiego na okres 3 miesięcy, do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki, z powierzeniem jemu obowiązków Prezesa Zarządu.

Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Zarządu Spółki przedstawia się następująco:

- 1) Henryk Sobierajski – Członek Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu,
- 2) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Paweł Markowski – Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza

W okresie sprawozdawczym skład Rady Nadzorczej Spółki nie zmieniał się. Rada Nadzorcza ZE PAK SA w 2018 roku obradowała w następującym składzie:

- 1) Wiesław Walendziak – Przewodniczący,
- 2) Tomasz Szelaąg – Zastępca Przewodniczącego,
- 3) Wojciech Piskorz – Sekretarz,
- 4) Henryk Sobierajski,
- 5) Leszek Wysłocki,
- 6) Sławomir Zakrzewski,
- 7) Lesław Podkański,
- 8) Sławomir Sykucki.

Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego tj. z dniem 12 kwietnia 2019 roku rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Lesław Podkański. Natomiast w dniu 15 kwietnia 2019 roku na posiedzeniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki powołana została Rada Nadzorcza Spółki w nowym dziewięcioosobowym składzie. Również 15 kwietnia Rada Nadzorcza wyłoniła spośród swoich członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Zastępcę Przewodniczącego oraz Sekretarza. Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

- 1) Wojciech Piskorz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Wiesław Walendziak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Tomasz Szelaąg – Sekretarz,
- 4) Henryk Sobierajski,
- 5) Sławomir Sykucki,
- 6) Leszek Wysłocki,
- 7) Sławomir Zakrzewski,
- 8) Piotr Stępiak,
- 9) Grzegorz Krystek,

Członkami Rady Nadzorczej spełniającymi kryteria niezależności są: Sławomir Zakrzewski, Piotr Stępiak oraz Grzegorz Krystek.

Wykonując swoje kodeksowe i statutowe obowiązki Rada Nadzorcza odbyła w 2018 roku 10 posiedzeń podejmując łącznie 85 uchwał. Rada Nadzorcza wykonała statutowy obowiązek odbycia posiedzenia w każdym kwartale.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza sprawowała kolegialnie stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej dziedzinach działalności. Rada Nadzorcza koncentrowała się przede wszystkim na następujących zagadnieniach:

- 1) ocenie sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy 2017,
- 2) zmianach w składzie Zarządu ZE PAK SA,
- 3) dokonaniu wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy członków Zarządu Spółki,
- 4) wyrażaniu zgody na dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązań o wartości powyżej 1 miliona złotych,
- 5) opiniowaniu wniosków składanych przez Zarząd w sprawach dotyczących bieżącej działalności Spółki,
- 6) zatwierdzaniu czynności związanych z toczącym się w Grupie Kapitałowej ZE PAK SA procesem restrukturyzacji,
- 7) bieżącym omawianiu sytuacji związanej z uzyskaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla budowy Odkrywki Ościsłowo,
- 8) udzieleniu kierunkowej zgody na podjęcie działań dotyczących inwestycji polegającej na utworzeniu w elektrowni Konin drugiej biomasowej jednostki wytwórczej na bazie istniejącego kotła węglowego i istniejących turbozespołów,
- 9) udzieleniu kierunkowej zgody na podjęcie działań dotyczących inwestycji polegającej na budowie farmy fotowoltaicznej o przewidywanej mocy około 70 MWp.

Komitet audytu

W 2018 roku Komitet Audytu obradował w następującym składzie:

- 1) Lesław Podkański – Przewodniczący Komitetu Audytu,
- 2) Sławomir Zakrzewski,
- 3) Tomasz Szelaąg.

Już po zakończeniu 2018 roku tj. 15 kwietnia 2019 roku, w związku z wyborem nowego składu Rady Nadzorczej, zmianie uległ również skład Komitetu Audytu. Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

- 1) Sławomir Zakrzewski – Przewodniczący Komitetu Audytu
- 2) Tomasz Szelaąg
- 3) Piotr Stępiak

Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa ZE PAK SA jest Pan Sławomir Zakrzewski, który nabył je poprzez swoje bogate doświadczenie zawodowe, w branży budowlanej i energetycznej, zdobyte zarówno w kraju jak i zagranicą. Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości jest Pan Tomasz Szelaąg, który nabył je dzięki swojemu wykształceniu a doskonalił zajmując liczne stanowiska menadżerskie wymagające rzeczowej wiedzy i kompetencji. Członkami Komitetu Audytu spełniającymi kryterium niezależności są Pan Sławomir Zakrzewski i Pan Piotr Stępiak.

W 2018 roku na rzecz Spółki nie były świadczone przez firmę audytorską badająca sprawozdania finansowe Spółki żadne inne usługi. W 2019 roku, do dnia publikacji sprawozdania, wykonywane były przez firmę audytorską uzgodnione procedury związane z weryfikacją wyliczenia kowenantów zapisanych w umowie kredytowej.

Spółka opracowała politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem.

Główne założenia polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania:

1. Zgodnie ze statutem Spółki, organem wybierającym firmę audytorską dla wykonania badania ustawowego jest Rada Nadzorcza Spółki
2. Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania ustawowego otrzymane przez firmę audytorską, lub jej podwykonawców nie może być uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania ustawowego ani kształtowane lub uzależnione od świadczenia dodatkowych usług niebędących badaniem ustawowym Spółki lub jej spółek powiązanych
3. Komitet Audytu Rady Nadzorczej Spółki zatwierdza procedurę wyboru firmy audytorskiej
4. Spółka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych firm audytorskich wedle określonych kryteriów
5. Spółka ocenia oferty złożone przez firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej oraz przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru i przedkłada je Komitetowi Audytu
6. Komitet Audytu przedstawia Radzie Nadzorczej Spółki rekomendację wyboru firmy audytorskiej
7. Jeżeli decyzja Rady Nadzorczej Spółki w zakresie wyboru firmy audytorskiej odbiega od rekomendacji Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza Spółki uzasadnia przyczyny niezastosowania się do rekomendacji Komitetu Audytu oraz przekazuje takie uzasadnienie do wiadomości Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki

Główne założenia polityki świadczenia na rzecz Spółki przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem:

1. Spółka realizując przepisy Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („UoBR”) nie zawiera z firmą audytorską przeprowadzającą badanie, z podmiotami powiązanymi z tą firmą audytorską oraz z członkami sieci firmy audytorskiej umów o świadczenie usług zabronionych w rozumieniu art. 136 UoBR
2. W zakresie niezwiązanym z polityką podatkową Spółki, Spółka może zlecić firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie lub podmiotowi powiązanemu z tą firmą audytorską lub członkowi sieci firmy audytorskiej prace, które są dozwolonymi usługami niebędącymi badaniem
3. Nad zgodnością z prawem wykonywania prac, o których mowa w pkt 2 czuwa Komitet Audytu. Przed zleceniem przez Spółkę usług, o których mowa w pkt 2 Komitet Audytu przeprowadza ocenę zagrożeń i zabezpieczeń niezależności, o której mowa w art. 69-73 UoBR
4. W polityce wymieniono również główne rodzaje usług dozwolonych oraz zabronionych.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Spółkę procedury wyboru spełniającej obowiązujące kryteria i rekomendacja ta spełnia obowiązujące w Spółce warunki wyrobu audytora.

W roku obrotowym 2018 Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK SA odbył 2 posiedzenia.

9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w przypadkach wskazanych w Kodeksie Sądów Handlowych oraz w Statucie Spółki. Walne Zgromadzenie, co do zasady zwoływane jest przez Zarząd Spółki i obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. W przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez podmiot lub organ inny niż Zarząd Spółki, Zarząd zobowiązany jest współdziałać z tym podmiotem bądź organem w celu dokonania wszelkich czynności określonych prawem koniecznych do zwołania, organizacji oraz przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Od dnia pierwszego notowania akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA, Walne Zgromadzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza Spółki.

Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie lub w siedzibie Spółki.

Walne Zgromadzenie ZE PAK SA zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Materiały udostępnione akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym projekty uchwał proponowanych do przyjęcia, jak również inne istotne materiały Spółka udostępnia na stronie internetowej <http://ri.zepak.com.pl/>.

Do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należą:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenia absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- 2) podział zysku albo pokrycie strat,
- 3) zmiana przedmiotu działalności Spółki,
- 4) zmiana Statutu Spółki,
- 5) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- 6) upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych w celu umorzenia,
- 7) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 8) ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- 9) łączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- 10) rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- 11) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- 12) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego
- 13) tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki,
- 14) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 15) zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 16) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, oraz
- 17) użycie kapitału zakładowego.

Czynne prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przez datą Walnego Zgromadzenia. Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez niego imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, które wystawione jest przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi reprezentującemu co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku Walnego Zgromadzenia Spółki. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Spółki.

Akcjonariusz występujący z żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien wykazać posiadanie odpowiedniej liczby akcji na dzień złożenia żądania załączając do żądania świadectwo depozytowe wystawione przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki może przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy z akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu może podczas Walnego Zgromadzenia Spółki zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są większością 75% głosów oddanych, chyba, że Kodeks Spółek Handlowych stanowi inaczej. Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu

9.11. Opis zasad zmian Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, wymagają od Walnego Zgromadzenia podjęcia stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Walne Zgromadzenie może upoważnić Radę Nadzorczą Spółki do ustalenia tekstu jednolitego zmienionego statutu bądź wprowadzenia zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale walnego zgromadzenia. Zmiany Statutu obowiązują od chwili wpisania do rejestru przedsiębiorców.

9.12. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

W Zespole Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA system wynagrodzeń oparty jest na Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZE PAK SA z dnia 24 września 1993 roku (ZUZP). Przepisom ZUZP nie podlegają tylko członkowie Zarządu, główny księgowy oraz kluczowi menedżerowie, którzy mają zawarte kontrakty menedżerskie.

Podstawowymi składnikami wynagrodzenia dla pracowników zawartymi w ZUZP są indywidualna miesięczna płaca zasadnicza, miesięczna premia regulaminowa, dodatek za staż pracy, premia roczna, odprawa emerytalno-rentowa oraz dodatki. Pracownicy mają także prawo do nagród z Funduszu Prezesa Zarządu i świadczeń socjalnych.

Zasady wynagrodzenia kluczowych menedżerów określa zarząd w indywidualnych umowach. Podstawowym składnikiem wynagrodzenia jest płaca zasadnicza. Kluczowi menedżerowie mogą otrzymać nagrodę uznaniową przyznawaną decyzją Zarządu. Kluczowi menedżerowie uprawnieni są również do niektórych składników z ZUZP.

Członkowie Zarządu ZE PAK SA wynagradzani są na podstawie zapisów indywidualnych umów o zarządzanie, których treść kształtuje Rada Nadzorcza Spółki. Nie ma dodatkowo innych regulaminów czy innych dokumentów kreujących zasady wynagradzania Zarządu. Członkowie Zarządu mają prawo do miesięcznego wynagrodzenia. Może być im także przyznana nagroda uznaniowa. W przypadku odwołania ze składu Zarządu, przewidziana jest wypłata odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Odprawa nie przysługuje w przypadku, gdy odwołanie nastąpi z przyczyn dotyczących odwoływanego członka Zarządu, szczególnie z przyczyn wymienionych w art. 52 kodeksu pracy. Nie istnieją zapisy dotyczące rekompensaty w przypadku zwolnienia następującego z powodu połączenia lub przejęcia.

W Spółce nie funkcjonuje żaden program motywacyjny ani premii oparty na kapitale Spółki.

Tabela 15: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2018 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2018 roku

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem:</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>w tym zmienne składniki wynagrodzenia*</i>
Marcin Ginel	10,5	2,6	13,1	0,1
Aneta Lato-Żuchowska	560,0	122,4	682,4	200,5
Zygmunt Artwik	782,8	1,1	783,9	150,5
Elżbieta Niebisz	286,0	424,7	710,7	130,5
Adam Kłapszta	660,0	61,6	721,6	300,0
Razem	2 299,3	612,4	2 911,7	781,6

* Do zmiennych składników wynagrodzenia zaliczono: nagrody i premie, odprawy z tytułu odwołania z Zarządu, ekwiwalenty za urlop oraz odprawy emerytalne.

Tabela 16: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2018 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2018 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem</i>
Marcin Ginel	-	-	-
Aneta Lato-Żuchowska	0,4	-	0,4
Zygmunt Artwik	1,2	-	1,2
Elżbieta Niebisz	1,2	-	1,2
Adam Kłapszta	0,7	-	0,7
Razem	3,5	-	3,5

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Zarządu w 2018 roku wyniosła 2 915,2 tysięcy złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej ZE PAK SA są wynagradzani na podstawie Uchwały nr 32 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 28 czerwca 2018 roku, które ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 15 tysięcy złotych, a dla pozostałych członków w wysokości 10 tysięcy złotych.

Tabela 17: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2018 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2018 roku

<i>Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki</i>	<i>tysiące złotych</i> <i>Razem</i>
Wiesław Walendziak	182,0	0,0	182,0
Tomasz Szelaąg	122,0	0,0	122,0
Wojciech Piskorz	121,8	0,0	121,8
Henryk Sobierajski	120,0	0,0	120,0
Leszek Wysłocki	121,8	3,3	125,1
Lesław Podkański	120,0	0,0	120,0
Sławomir Sykucki	120,0	0,0	120,0
Sławomir Zakrzewski	120,0	0,0	120,0
Razem	1 027,6	3,3	1 030,9

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Rady

Nadzorczej w 2018 roku wyniosła 1 030,9 tysięcy złotych. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Spółka nie posiada zobowiązań wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze w stosunku do byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązań zaciągniętych w związku z takimi emeryturami.

10. OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE POLITYKI RÓŻNORODNOŚCI

W nawiązaniu do §70 ust. 6 pkt 5 lit. m rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych Spółka oświadcza, że w Grupie ZE PAK SA oraz w ZE PAK SA nie przyjęto odrębnego dokumentu opisującego politykę różnorodności. Jednocześnie przyjęte zostały rozwiązania zarządcze, odnoszące się do kwestii zarządzania różnorodnością.

Cele związane z zarządzaniem różnorodnością, w szczególności w odniesieniu do struktury wiekowej pracowników, zostały przyjęte w Grupie wraz ze Strategią społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Trwający przez lata proces restrukturyzacji, sprawiał, że większość wakatów była zapełniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (w ramach przesunięć między działami i spółkami). Ubocznym efektem działań, mających na celu ograniczenie zwolnień i koncentrowanie się w procesie rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy, był brak istotnego dopływu młodych pracowników i w efekcie średnia wieku zatrudnionych rosła. W pewnym momencie może to skutkować znaczącymi odejściami na emeryturę i brakami kadrowymi. Dlatego też Grupa ZE PAK SA aktywnie monitoruje zmiany struktury wiekowej pracowników, by nie dopuścić do niekorzystnych następstw utraty dużej części doświadczonych pracowników bez odpowiedniego przygotowania ich następców.

Jednocześnie przyjęty w Spółce Kodeks Etyki zawiera w sobie zarówno politykę różnorodności, gwarantując równe traktowanie bez względu na płeć, wiek, światopogląd, wyznanie, poglądy polityczne, itd. Dokument stanowi narzędzie, pozwalające na zgłaszanie potencjalnych incydentów związanych z dyskryminacją na jakimkolwiek tle. Planowane jest zaimplementowanie analogicznych rozwiązań w kolejnych spółkach Grupy.

Na dzień dzisiejszy w ocenie Spółki takie rozwiązania są wystarczające.

Dane liczbowe odnoszące się do różnorodności znaleźć można w Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych za 2018 rok w podrozdziale – „Kwestie Pracownicze”, strona 51 niniejszego sprawozdania.

11. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU SPÓŁKI NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH ZA 2018 ROK DLA ZE PAK SA

W procesie przygotowania podejścia do sprawozdawczości niefinansowej, w tym przygotowania niniejszego oświadczenia ZE PAK SA opierała się o najlepsze światowe praktyki w tym zakresie, w tym, np. wykorzystując podejście do definiowania istotnych treści, zakresu informacji, jak również definiowania wskaźników, proponowane m.in. przez:

- Normę PN-ISO 26000,
- Wytyczne GRI G4 / standard GRI Standards,
- Suplementy sektorowe GRI G4 w zakresie odnoszącym się do górnictwa i energetyki.

Równocześnie jednak, niniejsze oświadczenie nie może być traktowane, jako opracowane zgodnie z GRI G4, GRI Standards lub jakiś innym kompleksowym standardem.

Sam proces raportowania został poprzedzony opracowaniem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy ZE PAK SA, w którym to procesie zachowano podejście sugerowane przez PN-ISO 26000, tj. w pierwszym kroku prac, podczas warsztatu wewnętrznego, w którym wzięli udział członkowie interdyscyplinarnego zespołu powołanego przez Zarząd ZE PAK SA, zdefiniowano kluczowe obszary odpowiedzialności oraz kluczowe grupy interesariuszy. Zdefiniowane kluczowe obszary odpowiedzialności, stały się z kolei punktem wyjścia do definiowania kluczowych aspektów, na które położono szczególny akcent w oświadczeniu w ramach obszarów społecznego, pracowniczego, ochrony środowiska, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji.

11.1. Opis modelu biznesowego

ZE PAK SA jest producentem energii działającym na polskim rynku i istotnym elementem systemu energetycznego kraju. Zdecydowaną większość przychodów generuje ze sprzedaży produkowanej energii elektrycznej. Zgodnie ze Statutem Spółki podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych oraz poprzez spalanie biomasy. Spółka prowadzi działalność głównie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. ZE PAK SA operuje w Grupie Kapitałowej opartej o zintegrowany model biznesowy. Grupa dysponując własnymi kopalniami odkrywkowymi węgla brunatnego, wydobywa go i wykorzystując głównie to paliwo wytwarza energię elektryczną i ciepłą w znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń elektrowniach.

Aktywa wytwórcze ZE PAK SA w 2018 roku obejmowały dwie elektrownie zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Są to elektrownia Pątnów I i Konin - wyposażona m.in. w blok z kotłem dedykowanym opalanym biomasą. Elektrownia Adamów zakończyła swoją działalność w styczniu 2018 roku.

11.2. Kwestie społeczne

Podejście zarządcze

Polityka i podejście zarządcze ZE PAK SA do kwestii społecznych określone zostały w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie podejście reprezentowane w strategii odzwierciedlone jest w innych regulacjach wewnętrznych. Podejście zarządcze jest również określane w decyzjach administracyjnych zezwalających na prowadzenie działalności wytwórczej w obiektach należących do ZE PAK SA i uzależnione od specyfiki danego obiektu. Każdorazowo, bowiem, optymalne rozwiązania w tym zakresie Spółka stara się wypracować w oparciu między innymi o konsultacje społeczne, i w zgodzie z obowiązującym prawem.

Podejście zarządcze ZE PAK SA do kwestii społecznych jest uwarunkowane charakterem oddziaływania na otoczenie. W szczególności tam, gdzie oddziaływanie jest lub może być negatywne i wiązać się może z określonymi uciążliwościami dla ludzi, podejście zarządcze ma na celu eliminację, ograniczenie lub rekompensowanie tych uciążliwości, a w konsekwencji ograniczenie ekspozycji na ryzyko.

Oddziaływanie ZE PAK SA na otoczenie ma charakter wielowymiarowy. Z punktu widzenia ogólnospołecznego ZE PAK SA jest istotnym dostawcą energii dla polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa. Jednak głównymi klientami Spółki nie są odbiorcy finalni a spółki obrotu działające na hurtowym rynku energii elektrycznej. Z tego też względu ZE PAK SA stawia sobie za cel zapewnienie stabilnych dostaw energii elektrycznej po cenie konkurencyjnej wobec innych technologii. Znacznie szersze spektrum oddziaływania ma ZE PAK SA na otoczenie z punktu widzenia społeczności lokalnej, tj. rozumianej, jako społeczności zamieszkującej w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów Spółki,

na których to terenach prowadzona jest produkcja energii elektrycznej i cieplej. Produkcja energii silnie oddziałuje na otoczenie przyrodnicze (patrz punkt: Kwestie środowiskowe), a w konsekwencji najczęściej też społeczne. Mając na uwadze negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, ale też społeczne, należy przede wszystkim wspomnieć o zagrożeniach i uciążliwościach związanych z:

- emisje związków towarzyszących spalaniu węgla np. CO₂, SO₂, NO_x,
- emisje pyłów,
- generowanie hałasu (np. na skutek pracy turbin bloków energetycznych),
- generowanie odpadów (w procesie spalania węgla brunatnego i oczyszczania spalin),
- możliwe wycieki oleju, mazutu, kwasów, skutkujące lokalnymi skażeniami środowiska gruntowo-wodnego,
- podgrzanie wód powierzchniowych, jezior (na skutek użycia wód powierzchniowych jezior w procesie chłodzenia),
- wycieki pulpy popiołowej lub wody nadosadowej do środowiska gruntowo-wodnego,
- emisja ścieków przemysłowych,
- emisja pól elektromagnetycznych,
- zagrożenie terrorystyczne, mogące skutkować skażeniem środowiska naturalnego.

W tym miejscu warto jednak wspomnieć, że nie zawsze wspomniane powyżej oddziaływanie ma wyłącznie charakter negatywny. Konińskie zagłębie energetyczne dysponuje unikalnym, systemem chłodzenia, opartym na otwartym obiegu wodnym. Wspólna nazwa „jeziora konińskie” obejmuje jeziora: Gosławskie, Pątnowskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Licheńskie i Ślesińskie, które są włączone w obieg chłodzenia elektrowni Pątnów, Pątnów II i elektrowni Konin. Wszystkie jeziora połączone są systemem kanałów o łącznej długości około 26 km i tworzą zamknięty obieg, w którym przepływ wody regulowany jest przepustami i przepompowniami. Odprowadzanie ciepła odpadowego do pobliskich jezior wpłynęło oczywiście na ich ekosystemy, ale sprawiło również, że zbiorniki te stały się szczególnie cenne dla rybołówstwa i hodowli ryb. Podwyższona temperatura wody i duży jej przepływ w kanałach i jeziorach spowodowały, że w obrębie systemu chłodzenia zlokalizowane zostały hodowlane stawy rybne. Działające tu gospodarstwa rybackie są nie tylko największymi w Polsce producentami ryb jesiotrowatych (jesiotr syberyjski, jesiotr rosyjski, sterlet), ale również innych gatunków ryb takich jak: sum europejski, pstrąg tęczowy, amur, tołpyga, sum, karp, czy ryby ozdobne. Dzięki wykorzystaniu wód o podwyższonej termicie do rozrodu, podchowu i hodowli ryb ciepłolubnych, są one ważnym producentem narybku na krajowym rynku. Współpraca z ZE PAK SA sprawia, że ciepła woda przepływa bezpośrednio przez stawy, zapewniając optymalne warunki rozwoju narybku i ryb dorosłych. Jedno z gospodarstw pobiera wręcz wodę do hodowli ze zbiornika wstępnego schładzania elektrowni Konin i produkcja jest ściśle uzależniona od warunków stwarzanych przez elektrownię, od temperatury wody, jej czystości itp. Dlatego też między gospodarstwami rybackimi a elektrowniami istnieje stała komunikacja i przepływ informacji. Obok jednych z największych gospodarstw rybackich w Polsce, tereny te znane są wśród wędkarzy. Poparcie tego typu aktywności gospodarczych, podobnie jak wszelkie inne formy społecznego zaangażowania, pozwala na częściowe zrekompensowanie otoczeniu społecznemu uciążliwości związanych z działalnością operacyjną ZE PAK SA.

ZE PAK SA może być również chętnie widzianym członkiem społeczności, ze względu na znaczący bezpośredni i pośredni wpływ ekonomiczny. Transfery pieniądza w postaci podatków i opłat parapodatkowych (opłaty licencyjne, koncesyjne, itp.), w znacznym stopniu zasilają budżety samorządów. Przykładowo w 2018 roku Spółka ZE PAK SA odprowadziła z tytułu tego typu opłat ponad 67,3 mln zł (w 2017 roku: 91,6 mln zł), z czego 66,2mln zł (w 2017 r. było to ponad 75,8 mln zł) stanowiło opłaty na rzecz administracji lokalnej. Środki te pozwalają realizować np. gminom zadania inwestycyjne, finansować służbę zdrowia, szkolnictwo, itd. Równocześnie dzięki wynagrodzeniom pracowników, którzy w większości rekrutują się ze społeczności lokalnych, uruchamiane są tzw. efekty mnożnikowe i pobudzana jest lokalna gospodarka, włączając w to sektory bezpośrednio niezwiązane z górnictwem węgla brunatnego i energetyką (w 2018 i 2017 roku Spółka ZE PAK SA na świadczenia pracownicze przeznaczyła odpowiednio 76,3 i 91,2 mln zł).

Podejście zarządcze ZE PAK SA koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu ciągłości i stabilności produkcji przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dla otoczenia przyrodniczego, a w konsekwencji również społecznego. Podejście takie zostało zdefiniowane w Strategii odpowiedzialności społecznej na lata 2017-2020 i zakłada zapewnienie skutecznych mechanizmów ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie w procesie wytwórczym. ZE PAK SA zakłada, że realizacja zakładanego podejścia eliminującego do minimum negatywny wpływ na otoczenie przekłada się przy okazji również na stabilną pracę zakładów, która nie jest zakłócana przerwami w produkcji, które byłyby powodowane czynnikami społecznymi. Do aspektów tych odnoszą się również polityki towarzyszące systemom zarządzania oraz regulacje wewnętrzne gwarantujące zgodność z prawem i pozwoleniami administracyjnymi związanymi z konkretnymi obiektami wytwórczymi i instalacjami.

Inny wymiar oddziaływania na otoczenie społeczne, wiąże się z gospodarczym wykorzystaniem ciepła odpadowego, które towarzyszy produkcji energii elektrycznej. Od lat część ciepła wykorzystywana jest do celów grzewczych, m.in.

przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Koninie. Podejście takie jest niezmiernie racjonalne z punktu widzenia zarówno społecznego, jak i środowiskowego. Jednak produkcja ciepła z wykorzystywanego od wielu lat źródła opartego na węglu brunatnym w elektrowni Konin nie byłaby w przyszłości możliwa z powodu wymogów środowiskowych. Spółka ZE PAK SA, pragnąc nadal pozostać dostawcą ciepła dla lokalnej społeczności uruchomiła w tym celu nowe źródło ciepła oparte na bloku biomasowym. Obecne rozwiązanie, wykorzystujące odnawialne źródło energii, z jednej strony eliminuje ryzyko niedostosowania do zastrzanych norm środowiskowych ale ma również swoją cenę w postaci wyższej taryfy za dostarczane ciepło. Spółce ZE PAK SA zależy na wypracowaniu satysfakcjonujących dla stron oraz ekonomicznie opłacalnych rozwiązań, które zapewniłyby bezpieczne dostawy ciepła dla mieszkańców Konina. Niemniej, jak zostało to zauważone, rozwiązania muszą być jednocześnie rentowne, aby chronić oczywisty interes mieszkańców, chronić też interes akcjonariuszy.

Podejście zarządcze, a w konsekwencji realizowane działania bezpośrednio lub pośrednio adresują ryzyka związane z utratą przychylności lokalnej społeczności, wpisując się tym samym w prewencję zdarzeń, które mogłyby zakłócić stabilną pracę zakładów wytwórczych. Jeżeli chodzi o aspekty oddziaływania na otoczenie przyrodnicze, które jednocześnie stanowią źródło potencjalnych uciążliwości dla lokalnych społeczności, zostały one szerzej opisane w dalszej części sprawozdania (patrz: Kwestie środowiskowe). Stanowią one, bowiem element zarządzania środowiskowego, które ma równoległe konsekwencje dla społeczności lokalnych. Podejście do nich zostało również opisane w innych regulacjach wewnętrznych, a także w decyzjach administracyjnych regulujących kwestie środowiskowe. W niniejszym opisie ograniczono się do scharakteryzowania podejścia ZE PAK SA do tych aspektów, które dotyczą bezpośrednio ludzi. Niemniej, wszystkie one koncentrują się na działaniach mających na celu monitorowanie i ograniczanie negatywnego wpływu.

Jako przykład podać można okresowe uciążliwości, np. wzmożony hałas związany z pracami remontowymi lub modernizacyjnymi w obiektach wytwórczych (prace takie rodzą konieczność przedmuchania instalacji kotła powietrzem pod bardzo wysokim ciśnieniem, co ma na celu usunięcie z instalacji najdrobniejszych nawet opiłków, które mogłyby powodować jej uszkodzenie, co jest dość głośnie), co do zasady ZE PAK SA informuje społeczność lokalną, poprzez media, o tego typu uciążliwościach. Informacja trafia np. do lokalnych urzędów czy lokalnych mediów. Podobnie dzieje się w przypadku innych uciążliwości (np. w ruchu drogowym w związku z transportem ponadgabarytowych urządzeń, nasileniem pylenia lub roszenia z kominów, itp.). W efekcie nie wzbudzają one kontrowersji, a zakład może liczyć na wyrozumiałość mieszkańców najbliższej okolicy. W ramach działań edukacyjnych, skierowanych do otoczenia zewnętrznego, dział PR funkcjonujący w strukturze ZE PAK SA przygotowuje również artykuły prasowe wyjaśniające zasady eksploatacji odkrywek węgla brunatnego i rekultywacji terenów pokopalnianych. Mieszkańcami najbliższego sąsiedztwa zakładów są często pracownicy ZE PAK SA. Stąd, choć mowa tu o komunikacji na zewnątrz organizacji, istotną rolę odegrać może również właściwa komunikacja wewnętrzna, a sami pracownicy wchodzą w rolę ambasadorów ZE PAK SA. Również w przypadku działań komunikacyjnych, w sytuacjach, o jakich mowa powyżej, równie istotną rolę może odegrać właśnie komunikacja wewnętrzna. Tu jednak spektrum nośników informacji jest szersze: pewne działania można lepiej i dokładniej wytłumaczyć, wykorzystując m.in. ukazujący się w wersji elektronicznej Miesięcznik Grupy Kapitałowej „Kontakt”.

ZE PAK SA deklaruje również swoje wsparcie dla lokalnych inicjatyw, choć ze względu na program oszczędnościowy było ono w ostatnim czasie mniejsze niż w poprzednich latach. Celem ZE PAK SA jest wspieranie lokalnej społeczności poprzez zaangażowanie społeczne, tak by w miarę możliwości rekompensować jej te uciążliwości związane z funkcjonowaniem zakładów, w części, w której nie udaje się ich wyeliminować, ani ograniczyć.

Celem nie jest angażowanie się w spektakularne przedsięwzięcia dla uzyskania rozgłosu a docieranie do najbliższych gmin i organizacji pozarządowych z regionu. W 2018 roku, w ramach działań prospołecznych, ZE PAK SA wsparła finansowo 39 Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca w Koninie i organizację Regat Żeglarskich o Puchar Prezesa ZE PAK SA Przekazano też darowiznę na rzecz Kongregacji Eremitów Kamedułów Góry Koronnej – Erem Pięciu Męczenników w Bieniszewie. Tradycyjnie też ZE PAK SA włącza się we wspieranie działań Fundacji Polsat, jednej z największych organizacji pozarządowych działających na terenie Polski, która od ponad dwudziestu lat kieruje swoją pomocą do chorych dzieci i ich rodziców. Istotną rolę w życiu lokalnych społeczności odgrywają wspomniane już jeziora konińskie, będące z jednej strony źródłem dochodu dla unikalnych w skali kraju gospodarstw rybackich, z drugiej zaś przyciągające licznych wędkarzy amatorów. Dlatego warto wspomnieć o wkładzie pracowników ZE PAK SA, którzy prywatnie angażują się w życie wędkarskiej społeczności. Obok innych działających w okolicy kół Polskiego Związku Wędkarskiego, w elektrowniach ZE PAK działają dwa, zrzeszające pracowników. Członkowie jednego z nich sprawują pieczę nad wspomnianym wcześniej zbiornikiem wstępnego schładzania Elektrowni Konin – corocznie organizują wiosenną akcję sprzątnięcia brzegu zbiornika, dokonują też zarybienia zbiornika różnymi gatunkami ryb. Wędkarze z kół PZW organizują także w ciągu sezonu zawody wędkarskie z udziałem młodzieży. Ma to na celu propagowanie sportu wędkarskiego wśród młodych mieszkańców regionu i pozwala na pozyskiwanie nowych członków do kół wędkarskich, ale również buduje przychylność wobec działalności Spółki wśród uczestników wspomnianych wydarzeń sportowych, kulturalnych czy społecznych.

Powiązane ryzyka biznesowe

Ryzyka biznesowe, mogące negatywnie wpływać na wyniki i rozwój ZE PAK SA, a powiązane z obszarem oddziaływania społecznego, bezpośrednio wynikają z charakteru tego oddziaływania (np. wspomniane zachwianie równowagi hydrologicznej, czy hałas). Stanowią one zarówno uciążliwość, jak również mogą być źródłem strat materialnych osób trzecich. Może to prowadzić do sporów ze społecznością i utraty jej przychylności dla obecnych i przyszłych inwestycji, w tym tzw. społecznego przyzwolenia na działanie. Z jednej strony może powodować to wzrost skarg kierowanych przez ludność do organów administracji, wszczynanie postępowań przeciwko przedsiębiorstwu, a w przypadku potwierdzenia się zarzutów sankcje prawne i finansowe. Nieskuteczny dialog, np. na temat odszkodowań lub wykupu gruntów może również oznaczać procesy cywilne o odszkodowanie. Szczególnym zagrożeniem jest utrata społecznego zaufania i negatywna opinia o zakładzie, jako nierzetelnym inwestorze, która może zdecydowanie utrudnić uzyskanie kolejnych pozwoleń i koncesji (np. na wydobycie węgla brunatnego na nowych terenach). To z kolei może przełożyć się na większe ryzyko związane z nową inwestycją i mniejszą przychylnością inwestorów i kredytodawców, a co za tym idzie na trudności w pozyskaniu kapitału.

Warto w tym miejscu nadmienić, iż pracownicy zakładów rekrutują się ze społeczności lokalnych. W konsekwencji grupy te nie są rozłączne i wszelkie ewentualne animozje ze społecznością lokalną związane np. z uciążliwościami przekładać się będą pośrednio na kulturę organizacji i atmosferę pracy i na odwrót: wszelkie istotne zdarzenia na linii pracodawca-pracownicy mogą skutkować i skutkują określonymi konsekwencjami w relacjach ze społecznością lokalną. Ten sam człowiek może bowiem występować w kilku rolach, tj. pracownika, mieszkańca społeczności lokalnej sąsiadującej z zakładem, który wystawiony jest na uciążliwości związane przykładowo z hałasem, jak również być właścicielem nieruchomości, który ubiega się o odszkodowanie lub wykup.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 18: Kluczowe wskaźniki w obszarze wpływu społecznego

	2018	2017
Liczba awarii środowiskowych skutkujących poważnymi skażeniami	0	0
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych – ogółem	67,3 mln zł	91,6 mln zł
Łączna kwota zapłaconych podatków i opłat para podatkowych - na rzecz administracji lokalnej	66,2 mln zł	75,8 mln zł

11.3. Kwestie pracownicze

Podejście zarządcze

W zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w ZE PAK SA funkcjonują rozwiązania formalne określające relacje między pracodawcą a pracownikami wynikające z przepisów prawa polskiego, m.in. regulaminy pracy wynikające z ustawy – Kodeks pracy, Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy wynikający z ustawy – Kodeks pracy, regulamin Funduszu Świadczeń Socjalnych wynikający z ustawy o zakładowych funduszach świadczeń socjalnych, działa Rada Pracowników. W ZE PAK SA funkcjonują też związki zawodowe. Zarząd ZE PAK SA w sprawach określonych w przepisach prawa informuje i konsultuje decyzje z przedstawicielami pracowników.

Równocześnie, obok rozwiązań sformalizowanych wynikających z określonych przepisów prawa lub przyjętych dobrowolnie (np. procedura rekrutacji), bieżąca działalność operacyjna opiera się o szereg rozwiązań i zwyczajowych form postępowania, które w ocenie zarządzających nie wymagają sformalizowania, a jednocześnie gwarantują skuteczne, efektywne i zgodne z normami prawnymi oraz normami współżycia społecznego zarządzanie. Spółka przestrzega przepisów prawa pracy i wymaga właściwego zachowania się pracowników zarówno we wzajemnych relacjach między pracownikami jak i między pracownikami i ich przełożonymi.

Obowiązujące w ZE PAK SA w okresie sprawozdawczym Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy zawiera zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników. Z kolei regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych określa zasady korzystania i finansowania działalności socjalnej i mieszkaniowej na rzecz pracowników i członków ich rodzin. Zapisy obydwu dokumentów są realizowane przez zarządzających, choć jednocześnie w Spółce mają miejsce spory zbiorowe, które podlegają rozwiązywaniu w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Podstawowe aspekty związane z obszarem zarządzania ludźmi zostały też określone w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020.

BHP

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych obszarów najważniejsze kierunki działań w kontekście zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy zostały zdefiniowane w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie zarządzania bezpieczeństwem, które obejmują proces produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, zagrożeniami oraz wymaganiami prawnymi i innymi (zgodne w wymiarze BHP z PN-N 18001, OHSAS 18001).

Ich celem, tak jak celem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, jest minimalizacja poziomu wypadkowości, ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji zdarzeń ze skutkiem ciężkim i śmiertelnym oraz podejmowanie działań organizacyjno-technicznych zmierzających do wyeliminowania lub ograniczenia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy takie jak hałas i zapylenie do poziomu zgodnego z normą. Równocześnie wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania środowiskowego regulowane są przez wewnętrzne regulaminy i zarządzenia.

W ZE PAK SA, jak już wspomniano, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy odbywa się w oparciu o zintegrowany system zarządzania zgodny z PN-N 18001, OHSAS 18001. Jednocześnie, działania w obszarze BHP regulowane są przez zarządzenia Prezesa Zarządu, odnoszące się do szerszych aspektów, ale obejmujące kwestie BHP.

Do kluczowych dokumentów i procedur należą też Instrukcje Eksploatacji Urządzeń Energetycznych (są podstawowymi dokumentami, na bazie których prowadzi się bezpieczną eksploatację urządzeń) oraz polecenia służbowe Dyrektorów Elektrowni.

Identyfikacja zagrożenia na stanowisku pracy jest elementem działania ZE PAK SA w odniesieniu do wyrobów i usług, które mogą oddziaływać na środowisko pracy. Wyniki identyfikacji zagrożeń są uwzględnione w procesie planowania przy ustalaniu odpowiednich celów w odniesieniu do bezpieczeństwa i higieny pracy. Dla określenia oddziaływania ZE PAK SA na środowisko pracy prowadzi się następujące działania na stanowisku pracy: wstępny przegląd bezpieczeństwa i higieny pracy; rozpoznanie źródła powstawania zagrożenia; identyfikowanie zagrożenia; kontrolowanie określonych stanowisk pracy. Szacuje się ryzyko zawodowe, które uwzględnia typowe warunki działania, zatrzymania oraz uruchomienia, a także potencjalne i znaczące wpływy towarzyszące uzasadnionym sytuacjom awaryjnym. Określa się zakres badań i pomiarów na stanowiskach pracy, a także analizuje się wyniki pomiarów na stanowiskach pracy.

Prowadzone corocznie analizy wskazują, że remonty, przeprowadzone na przestrzeni lat kolejne modernizacje oraz przede wszystkim wycofanie z eksploatacji starych i budowa nowych urządzeń i instalacji, w tym jednostek wytwórczych, poza poprawą sprawności wytwarzania i obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko naturalne, niewątpliwie przyczyniają się do poprawy warunków pracy pracowników. Poprawie ulega też techniczne bezpieczeństwo pracy poprzez eliminację lub ograniczanie zagrożenia dla stanu zdrowia i życia zatrudnionych.

Jeżeli chodzi o ocenę ryzyka zawodowego, czynnikiem powodującym zagrożenie hałasem powyżej najwyższych dopuszczalnych natężeń są elementy takie jak przekładnie, silniki, sprzęgła, itp. Z kolei do przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłów dochodzi w przypadku urządzeń transportujących węgiel brunatny. Inną grupą zagrożeń są czynniki niebezpieczne, których oddziaływanie na pracującego może prowadzić do urazów lub śmierci. Najistotniejszymi czynnikami w tej grupie są: wysoka temperatura, wysokie ciśnienie, prąd elektryczny, atmosfera wybuchowa i ruchome elementy maszyn. Do czynników związanych z uciążliwością pracy zaliczyć należy nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie i zatrudnienie w porze nocnej.

Służba BHP przeprowadza systematyczne kontrole warunków pracy oraz przestrzegania przepisów i zasad BHP. W wypadku powyższych kontroli wydawane są zalecenia.

W 2018 roku zrealizowano kilka zadań inwestycyjnych zwiększających poziom bezpieczeństwa i higieny pracy. Doszczelnienie ściany pomiędzy kotłownią a maszynownią bloków 1-2 w Elektrowni Pątnów miało na celu zmniejszenie zapylenia przedostającego się z rejonu kotłowni w kierunku maszynowni, podniesienie bezpieczeństwa konstrukcyjnego i pożarowego obiektów oraz polepszenie aspektów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy załogi. Modernizacja układu zasilania napięciem gwarantowanym rozdzielni dla instalacji odsiarczania spalin w elektrowni Pątnów zmniejszyła ryzyko ewentualnych zdarzeń związanych z porażeniem prądem. Z kolei rozbudowa systemu telewizji przemysłowej w elektrowni Pątnów zwiększyła możliwości analizy sytuacji w momentach zagrożenia. W ramach przeglądu warunków przeprowadzonego w 2018 roku podjęto działania korygujące mające na celu poprawę warunków pracy i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy, polegające między innymi na usunięciu usterek w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych w oddziale ruchu bloków, zapewnieniu odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniach kierownika zmiany i w „kabinach ciszy”, zabudowie barier ochronnych przy skarpie wzdłuż ciągu komunikacyjnego w elektrowni Pątnów, oznakowaniu strefy zagrożenia wybuchem w pomieszczeniach

pompowni oleju lekkiego i frontu rozładowczego oleju lekkiego w oddziale ruchu gospodarki paliw oraz odnowienie powłok malarskich i usunięcie usterek mających wpływ na bezpieczeństwo obsługi w pompowni.

Powiązane ryzyka biznesowe

Wśród ryzyk powiązanych z kwestiami pracowniczymi wyróżnić należy kilka kategorii. We wszystkich obszarach funkcjonowania ZE PAK SA konieczne jest zagwarantowanie zatrudnienia na odpowiednim poziomie, poprzez pozycjonowanie ZE PAK SA, jako atrakcyjnych pracodawców w regionie. Atrakcyjny poziom wynagrodzeń na tle tych oferowanych przez innych lokalnych pracodawców, pozwalał dotychczas z jednej strony pozyskiwać nowe osoby, z drugiej wiązać ich z firmą, zapobiegając odpływowi wykwalifikowanych pracowników. Jednocześnie jednak toczący się przez wiele lat proces restrukturyzacji, sprawiał, że większość wakatów była zapełniana w oparciu o rekrutację wewnętrzną (w ramach przesunięć między działami i spółkami). Rozwiązanie takie ma jednak pewne wady, tj. brak istotnego dopływu młodych pracowników z zewnątrz. Koncentrowanie się w procesie rekrutacji na osobach już zatrudnionych w spółkach Grupy ZE PAK SA, sprawia, że średnia wieku zatrudnionych rośnie. Starzenie się załogi będzie z kolei przekładać się na wzrost liczby osób przechodzących na emeryturę.

Przeciągające się spory zbiorowe mogą w konsekwencji przekładać się na niepokoje społeczne i zaostrzone relacje ze związkami zawodowymi, co stanowi kolejny czynnik ryzyka. Dlatego dialog z przedstawicielami załogi pozwala na identyfikację potencjalnych źródeł problemów a z drugiej strony daje szansę na rzetelne i kompleksowe przedstawienie ograniczeń w ramach których działa ZE PAK SA.

Kolejnym wymiarem ryzyka powiązanego z pracownikami jest ryzyko w aspekcie BHP. Jest ono silnie uzależnione od zagrożeń na konkretnym stanowisku pracy, a wszystkie działania w obszarze zarządzania BHP koncentrują się właśnie na eliminacji lub ograniczeniu zagrożeń oraz na minimalizacji skutków wypadków, jeśli do takich dojdzie.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 19: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według typu umowy (w osobach na koniec kolejnych okresów)

	2018			2017		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu umowy</i>						
Umowa o pracę na czas nieokreślony	157	739	896	191	1019	1210
Umowa o pracę na czas określony	2	2	4	11	75	86
Umowa o pracę na okres próbny	0	0	0	0	0	0
Umowa cywilno-prawna	2	15	17	12	3	15

Wykres 11: Procentowy udział poszczególnych form zatrudnienia według typów umów

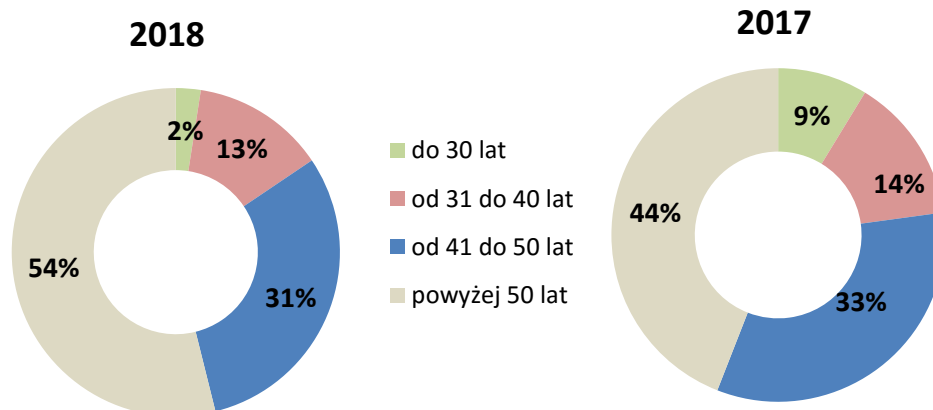

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Tabela 20: Struktura stanu zatrudnienia na koniec roku według stanowiska, wykształcenia i wieku (w osobach na koniec kolejnych okresów). Struktura nie obejmuje osób zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej

	2018			2017		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
<i>Według typu stanowiska</i>						
Stanowiska kierownicze	20	43	63	15	57	72
Stanowiska nie kierownicze	139	698	837	187	1037	1224
<i>Według wykształcenia</i>						
Wyższe (licencjackie, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	109	279	388	125	365	490
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	47	275	322	72	424	496
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	2	143	145	4	227	231
Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	1	44	45	1	78	79
<i>Według wieku</i>						
Do 30 lat	4	18	22	13	100	113
Od 31 do 40 lat	33	85	118	40	143	183
Od 41 do 50 lat	40	235	275	42	387	429
Powyżej 50 lat	82	403	485	107	464	571
Ogółem	159	741	900	202	1094	1296

Wykres 12: Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w strukturze zatrudnienia

ZESPÓŁ ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU

Tabela 21: Osoby nowozatrudnione w ciągu roku (w osobach w danym okresie)

	2018			2017		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Do 30 lat	1	1	2	7	17	24
Od 31 do 40 lat	5	1	6	4	9	13
Od 41 do 50 lat	1	0	1	4	4	8
Powyżej 50 lat	0	3	3	1	5	6
Ogółem	7	5	12	16	35	51

Tabela 22: Odejścia z pracy w ciągu roku (w osobach w danym okresie)

	2018			2017		
	kobiety	mężczyźni	łącznie	kobiety	mężczyźni	łącznie
Do 30 lat	3	40	43	4	3	7
Od 31 do 40 lat	2	36	38	1	9	10
Od 41 do 50 lat	7	48	55	2	6	8
Powyżej 50 lat	22	133	155	15	37	52
Ogółem	34	257	291	22	55	77

Tabela 23: Różnorodność w organach Spółki (w osobach na koniec kolejnych okresów)

Liczebność	2018	2017
<i>Zarząd ZE PAK SA:</i>		
– Ogółem	5	4
– Kobiety	2	2
– Mężczyźni	3	2
<i>Rada Nadzorcza ZE PAK SA:</i>		
– Ogółem	8	8
– Kobiety	0	0
– Mężczyźni	8	8

Tabela 24: Wypadki przy pracy

	2018	2017
Ogólna liczba wypadków (poszkodowanych), w tym:	2	2
– lekkich	2	2
– ciężkich	-	-
– śmiertelnych	-	-
Ilość dni straconych	33	100
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ogółem (na 1000 ubezpieczonych)	2,0	1,5
Wskaźnik częstości poszkodowanych w wypadkach ciężkich i śmiertelnych (na 1000 ubezpieczonych)	0,246	-

Tabela 25: Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia oraz czynniki związane z uciążliwością pracy (w osobach na koniec kolejnych okresów)

	2018	2017
Hałas	43	123
Pył	59	59
Niedostateczne oświetlenie	174	324
Wydatek energetyczny	-	44
Uciążliwość pracy – praca w porze nocnej	537	785

11.4. Kwestie środowiskowe

Podejście zarządcze

Podobnie jak w przypadku innych obszarów zręby polityki i podejścia zarządczego ZE PAK SA do kwestii środowiskowych zdefiniowano w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020. Równocześnie należy pamiętać o obowiązujących certyfikowanych systemach zarządzania obejmujących swoim zakresem kwestie środowiskowe, które obejmują: procesy produkcji energii elektrycznej i ciepłej wraz ze wszystkimi procesami pomocniczymi, zidentyfikowanymi aspektami środowiskowymi, zagrożeniami oraz wymaganiami prawnymi i innymi i zawiera w sobie politykę środowiskową, za którą idą konkretne procedury, które są poddawane cyklicznym przeglądom i są optymalizowane. Celem certyfikowanego systemu zarządzania, tak jak celem Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, jest zapewnienie stabilnego i bezpiecznego dla otoczenia procesu produkcji energii.

Równocześnie, wybrane aspekty zarządcze, wpisujące się w szerszy zakres zarządzania środowiskowego regulowane są przez wewnętrzne regulaminy i zarządzenia. Często odzwierciedlają one nie tylko obowiązujące w kraju przepisy prawa, ale również konkretne decyzje administracyjne i pozwolenia, czy raporty oddziaływania na środowisko odnoszące się do konkretnego przedsięwzięcia, obiektu lub instalacji. Te ostatnie, czyli raporty oddziaływania na środowisko, a dokładnie zawarty w nich opis przewidywanych działań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, stanowi sam w sobie obowiązujący punkt odniesienia dla zarządzających poszczególnymi obiektami i instalacjami. Podejście takie jest niezmiernie ważne. Należy sobie, bowiem uświadomić, że nie uniwersalne systemy zarządzania, a właśnie raporty oddziaływania na środowisko, z jednej strony odnoszą się do specyfiki warunków danej inwestycji, z drugiej, w przeciwieństwie do wielu innych rozwiązań proceduralnych, powstają w drodze dialogu i otwartych konsultacji z otoczeniem. Dlatego też rozwiązania minimalizujące oddziaływanie na otoczenie przyrodnicze, wypracowywane są przy udziale interesariuszy (władze samorządowe, administracja, lokalna społeczność, organizacje ekologiczne).

Punktem wyjścia do polityki i opartych na niej procedurach jest charakter oddziaływania prowadzonej działalności gospodarczej na środowisko naturalne. Z nim wiążą się właśnie określone ryzyka, na które odpowiadają konkretne i wciąż doskonalone procedury i rozwiązania technologiczne. W przypadku produkcji energii w elektrowniach konwencjonalnych opalanych węglem należy wyróżnić m.in. następujące aspekty wpływu na środowisko:

- emisje związków towarzyszących spalaniu węgla np. CO₂, SO₂, NO_x,
- emisje pyłów,
- generowanie hałasu (np. na skutek pracy turbin bloków energetycznych),
- generowanie odpadów (w procesie spalania węgla brunatnego i oczyszczania spalin),
- możliwe wycieki oleju, mazutu, kwasów, skutkujące lokalnymi skażeniami środowiska gruntowo-wodnego,
- podgrzanie wód powierzchniowych, jezior (na skutek użycia wód powierzchniowych jezior w procesie chłodzenia),
- wycieki pulpy popiołowej lub wody nadosadowej do środowiska gruntowo-wodnego,
- emisja ścieków przemysłowych,
- emisja pól elektromagnetycznych,
- zagrożenie terrorystyczne, mogące skutkować skażeniem środowiska naturalnego.

Istniejące, pracujące od wielu już lat instalacje wytwórcze, były modernizowane i wyposażone w rozwiązania technologiczne związane przede wszystkim z dostosowaniem ich do zaostrzających się norm środowiskowych. Dzięki modernizacji w ostatnich latach dwóch bloków w elektrowni Pątnów z jednej strony wzrosła w tych elektrowni sprawność wytwarzania (a tym samym efektywność wykorzystania paliwa) a z drugiej zmniejszyła się emisyjność, m.in. masa CO₂ przypadająca na jednostkę produkowanej energii elektrycznej. Podejście takie pozwoliło również

ograniczyć emisję do atmosfery szkodliwych tlenków azotu i siarki oraz pyłów. Wraz z początkiem 2018 roku pracę zakończyła elektrownia Adamów, która korzystała dotychczas z derogacji 17 500 h w obszarze Dyrektywy środowiskowej IED, tj. w okresie derogacji obowiązywały ją wielkości dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, które zostały określone w Pozwoleniu zintegrowanym, jako obowiązujące w dniu 31 grudnia 2015 roku. W praktyce powinno się to przełożyć, na spadek przeciętnego poziomu emisji na jednostkę produkowanej przez Spółkę energii elektrycznej.

Kluczowe parametry oddziaływania na środowisko podczas produkcji energii elektrycznej są monitorowane, często w trybie ciągłym. Podobnie sprawdzane są przypadki zgłoszeń o potencjalnych nieprawidłowościach.

W obszarze wytwarzania działania w 2018 roku koncentrowały się tradycyjnie na aspektach związanych z ochroną powietrza (emisje, imisje), gospodarką wodną i ściekową (monitoring jezior, zagospodarowanie ścieków, gospodarowanie wodą podziemną), gospodarką odpadową, emisją hałasu do środowiska.

Ochrona powietrza: emisje i imisje

W ciągu roku monitorowano wielkości emisji zanieczyszczeń w poszczególnych elektrowniach pod kątem dotrzymania obowiązujących standardów emisyjnych. Prowadzono nadzór nad poprawnością działania systemów pomiarów ciągłych, koordynowano funkcjonowanie procedur (QAL3 – procedury zapewnienia jakości podczas eksploatacji systemów monitorowania emisji spalin w ZE PAK SA zgodnej z PN-EN 14181). Monitorowano, rozliczano i raportowano limity emisji poszczególnych zanieczyszczeń takich jak SO₂, NO_x i pyłu dla elektrowni Pątnów I i elektrowni Konin objętych derogacją PPK (Przejęciowy Plan Krajowy). Zakończono monitorowanie warunków pracy elektrowni Adamów w ramach derogacji naturalnej tj. „17 500 h”. Prowadzono nadzór nad poprawnością działania urządzeń ochronnych redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza. Koordynowano proces produkcji w aspekcie dotrzymania standardów i limitów emisji zanieczyszczeń do powietrza (optymalizacja procesu spalania w elektrowni Pątnów II). Realizowano zadania w ZE PAK SA w ramach PRTR (Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) poprzez pomiary i raportowanie zanieczyszczeń oraz uiszczanie opłat. Wykonywano zobowiązania finansowe za emisję zanieczyszczeń do powietrza w ramach prowadzonej działalności, tj. opłat środowiskowych i opłat karnych oraz w zakresie raportowania emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ze względu na wpływ emisji na najbliższe otoczenie prowadzony jest również monitoring czystości powietrza atmosferycznego w rejonie oddziaływania elektrowni Grupy. W 2018 roku, nie stwierdzono istotnych różnic pomiędzy poziomami badanych substancji, a tymi mierzonymi przez stacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska na terenie Wielkopolski.

W kontekście emisji SO₂, No_x oraz pyłów miniony rok był dla Grupy dość specyficzny. Wraz z początkiem stycznia działalność zakończyły bloki węglowe elektrowni Adamów. Z uwagi na fakt, że elektrownia ta była objęta derogacją środowiskową, jej parametry emisyjne były gorsze od pozostałych instalacji Grupy. W wyniku zakończenia produkcji w elektrowni Adamów w minionym roku zanotowano znaczącą poprawę emisji SO₂, No_x oraz pyłów w przeliczeniu na jednostkę produkowanej energii elektrycznej. Porównanie odpowiednich wskaźników można znaleźć na końcu niniejszego rozdziału. Niezależnie od powyżej opisanego zmniejszenia wskaźników emisyjności na jednostkę produkcji istotny jest również fakt, że instalacje wykorzystywane w elektrowniach Pątnów I, Konin i Pątnów II ani razu w minionym roku nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów emisji. W tym kontekście należy raczej mówić o sporych rezerwach. Poniższy wykres obrazuje rzeczywiste wielkości emisji w odniesieniu do limitów, które przysługują poszczególnym instalacjom. Na wykresie elektrownia Pątnów I i elektrownia Konin są ujęte wspólnie z uwagi na wspólne zintegrowane pozwolenie środowiskowe obejmujące obie instalacje.

Monitoring jezior

Działalność antropogeniczna przyczyniła się do powstania ekosystemu wodnego charakterystycznego tylko dla podgrzanych jezior konińskich (Gosławskie, Pątnowskie, Ślesińskie, Licheńskie, Wąsowsko - Mikorzyńskie). Jednakże konińskie elektrownie nie traktują jezior tylko, jako dostępnego źródła poboru wód do chłodzenia oraz odbiornika wód podgrzanych, ale podejmują działania w celu poprawy ich czystości i w związku z tym prowadzą ciągły monitoring.

Obieg chłodzący elektrowni Pątnów I, Pątnów II i Konin pracuje w zmieniających się w ciągu roku warunkach. Zmienne są następujące parametry:

- ilości wody krążącej w obiegu,
- temperatura wody zrzutowej,
- poziomy wody w jeziorach,
- wykorzystanie jezior do chłodzenia (obieg tylko „bliski” lub obieg „daleki”).

Wszystkie wymienione powyżej parametry objęte są stałym monitoringiem. Systematyczna kontrola warunków termicznych w jeziorach i w kanałach obiegu chłodzenia elektrowni Pątnów I i Pątnów II, oraz elektrowni Konin jest prowadzona przez ZE PAK SA na zasadach określonych w pozwoleniu zintegrowanym. Kontrola ta obejmuje:

- pomiary temperatury wody powierzchniowej w 24 punktach ważnych z punktu widzenia ochrony jezior oraz eksploatacji obiegu chłodzenia; pomiary prowadzi się co najmniej raz w miesiącu (w okresie chłodnym) oraz znacznie częściej (nawet codziennie) w okresie letnim (w zależności od wysokości temperatury powietrza),
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na ujęciach z jezior Pątnowskiego i Gosławskiego,
- ciągły, automatyczny pomiar temperatury wody na zrzutach z elektrowni.

Na wszystkich obiektach układu chłodzenia założona jest sieć reperów kontrolno-pomiarowych. Pomiary stanów i przepływów wody prowadzone są w celu kontrolowania prawidłowego funkcjonowania całego obiegu chłodzącego. Służą temu m.in. łąty wodowskazowe, zamontowane na kanałach poboru i zrzutu wody oraz na jeziorach. Wahania poziomu wody w jeziorach uzależnione są od szeregu czynników, głównie o naturalnym charakterze. Z kolei możliwość wykorzystywania wody do chłodzenia pracujących bloków uzależniona jest od jej ilości i temperatury. We wszystkich jeziorach i kanałach wchodzących w skład obiegu chłodzącego wykonywany jest też jeden raz na miesiąc monitoring fizyko-chemiczny wody.

Zagospodarowanie ścieków

Powstające w elektrowniach ścieki, oczyszczane są w zakładowych oczyszczalniach i po uzyskaniu parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami, odprowadzane do odbiorników. Jednakże od wielu lat, elektrownie w celu zapobieżenia zanieczyszczeniom wody w jeziorach, podejmują działania, zmierzające do wykorzystania ścieków w układach wewnętrznych. Tak więc, ścieki z instalacji oczyszczania spalin, ścieki zaolejone z mycia podłóg przemysłowych, ścieki z płukania filtrów ze stacji uzdatniania wody pitnej, używane są do produkcji pulpy popiołowo-żużlowej, dzięki czemu nie ma potrzeby wykorzystywania w tym celu wody z jezior, jako medium do transportu. Dodatkowo, nie zanieczyszcza się jezior substancjami chemicznymi.

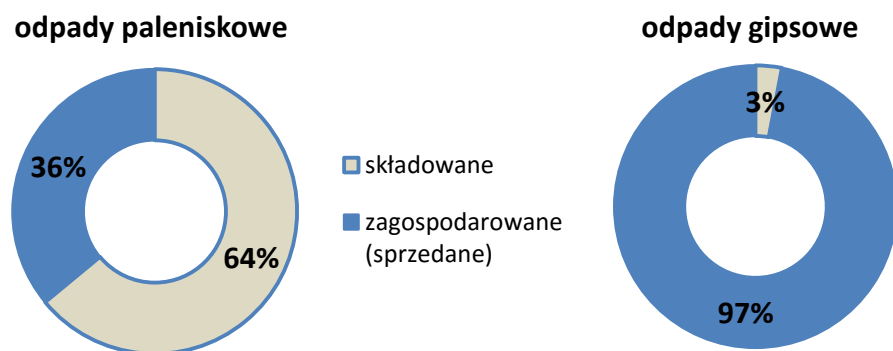
Ekonomiczne gospodarowanie wodą podziemną

Technologie wykorzystywane w czasach budowy elektrowni Grupy pozwalały na wykorzystywanie wody głębinowej do celów technologicznych. W oparciu o taką technologię, długie lata funkcjonowała stacja produkcji wody zdemineralizowanej w elektrowni Pątnów I. Zakład pobierał ogromne ilości wody podziemnej w celu wyprodukowania z niej wody zdemineralizowanej, niezbędnej do wytwarzania energii elektrycznej. Obecne przepisy środowiskowe nakazują zaprzestanie tego rodzaju praktyk celem nieobniżania poziomu wodonośnego. W związku z powyższym, elektrownia Pątnów I podjęła się doprowadzenia i wykorzystania wody zdemineralizowanej wyprodukowanej w nowoczesnej, opartej o technologię membranową stacji uzdatniania. Stacja ta jest zasilana wodą powierzchniową z Jeziora Gosławskiego. Przyczyniło się to do znacznych oszczędności w poborach wody podziemnej. Ścieki ze wspomnianej stacji nie trafiają do środowiska, ale są wykorzystane w układzie wewnętrznym.

Odpady

W ZE PAK SA główny strumień wytwarzanych odpadów stanowią odpady paleniskowe (popioły) i odpady stałe z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (gips). Wytwarzane odpady w pierwszej kolejności zagospodarowywane są przez firmy zewnętrzne w ramach odzysku odpadów. Na bazie wytwarzanych popiołów lotnych tworzone są głównie mieszanki do podbudów drogowych i spoiwa drogowe. Natomiast odpady z odsiarczania spalin kierowane są głównie do produkcji wyrobów gipsowych, płyt kartonowo – gipsowych i do cementowni. W roku 2018 wytworzono około 925,2 tys. ton odpadów paleniskowych (z czego sprzedano ponad 334,3 tysiąca ton) oraz około 227,4 tys. ton odpadów z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (220,6 tysięcy ton zostało sprzedane). Pozostałe ilości wytwarzanych odpadów kierowane są na składowiska odpadów należące do Spółki. Wytwarzane w ZE PAK SA odpady paleniskowe i odpady z odsiarczania spalin spełniają wymagania ochrony środowiska oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi, co zostało potwierdzone badaniami w zakresie właściwości fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych, wykonanymi na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

Wykres 13: Procentowy udział zagospodarowania odpadów wytworzonych w Spółce w 2018 roku

Na składowiskach odpadów zarządzanych przez ZE PAK SA w 2018 roku prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz wody nadosadowej, z częstotliwością określoną w pozwoleniach zintegrowanych i instrukcjach prowadzenia składowisk odpadów tzn. raz na kwartał. Aktualnie ZE PAK SA posiada 4 składowiska odpadów i na wszystkich w 2018 roku prowadzona była eksploatacja tzn. na:

- składowisku odpadów stałych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów obojętnych),
- składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Zachodnia wraz z odparowalnikiem tzw. odkrywka Wschodnią i składowiskiem odpadów stałych (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- północnym składowisku odpadów paleniskowych odkrywka Pątnów (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne),
- składowisku odpadów paleniskowych - odkrywka Gosławice wraz z odparowalnikiem Linowiec (składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne).

Monitoring prowadzono w sieci monitoringu podstawowego i uzupełniającego. Monitoring jakości wód podziemnych wykonywany jest w sieci otworów piezometrycznych zlokalizowanych w sąsiedztwie składowisk odpadów. Jakość badanych wód podziemnych w piezometriach i studniach głębinowych w 2018 roku wahała się w klasach od I do V. Wody nadosadowe występujące na składowiskach (służące do hydrotransportu odpadów paleniskowych) charakteryzowały się wysoką mineralizacją, wysoką przewodnością elektrolityczną, wysokim odczynem pH i twardością całkowitą. Poza tym w ramach prowadzonego monitoringu składowisk odpadów dokonuje się również corocznej oceny stateczności skarp i wielkości osiadania. Większość monitorowanych skarp badanych w 2018 roku okazała się stabilna.

ZE PAK SA prowadzi również na bieżąco rekultywację nieeksploatowanych części składowisk odpadów. W 2018 roku kontynuowano rekultywację zamkniętej części składowiska odpadów paleniskowych odkrywki Gosławice. Łączna powierzchnia, na której w minionym roku prowadzone były prace rekultywacyjne wyniosła ponad 30,8 ha.

W ramach ochrony powierzchni ziemi prowadzono również badania gleby i ziemi. W 2018 roku pobrano próbki z różnych przedziałów głębokości i oznaczono zawartość metali ciężkich i ropopochodnych na terenie elektrowni Pątnów II i Elektrowni Konin. Miejsca poboru próbek wytypowano w lokalizacjach gdzie występuje największe ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego, czyli w pobliżu miejsc przechowywania i wykorzystywania substancji niebezpiecznych dla środowiska.

Hałas

W ramach obowiązku monitoringu hałasu emitowanego do środowiska nałożonego pozwoleniami zintegrowanymi dla instalacji spalania paliw ZE PAK SA oraz Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w roku 2018 wykonano pomiary hałasu z terenu elektrowni Adamów oraz elektrowni Pątnów I. Wyniki z przeprowadzonych badań nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych, określonych w pozwoleniach. Z terenu elektrowni Konin oraz elektrowni Pątnów II pomiarów hałasu nie wykonano, aktualne są wyniki pomiarów z 2017 roku.

Kontrole

W 2018 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Delegatura w Koninie przeprowadził trzy kontrole elektrowni GK PAK: Pątnów I, Adamów i Konin. Zakres wszystkich kontroli obejmował weryfikację przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Programy zapobiegania poważnym awariom przemysłowym

W 2018 roku przeprowadzono aktualizację programów zapobiegania poważnym awariom przemysłowym w zakresie rodzaju, ilości i rozmieszczenia substancji niebezpiecznych oraz opisu instalacji technologicznych w elektrowniach. Na podstawie wykonanej aktualizacji ilości substancji niebezpiecznych wyłącznie elektrownia Pątnów I kwalifikuje się obecnie do grupy zakładów zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Powiązane ryzyka biznesowe

Poszczególne aspekty oddziaływania na środowisko naturalne, o których mowa powyżej, rodzą określone zagrożenia dla biznesu, uszczuplając jednocześnie zasoby środowiskowe. Każdy z wyżej wymienionych aspektów może w określonych sytuacjach (np. awaria skutkująca skażeniem, czy ponadnormatywne emisje) powodować straty wizerunkowe, konflikty społeczne i utratę społecznego przyzwolenia na działanie, sankcje prawne, nałożenie kar lub inne decyzje, powodujące uszczuplenie zysków, czy w końcu konieczność poniesienia dodatkowych kosztów na ochronę środowiska. W konsekwencji oznaczać to może np. zachwianie stabilności produkcji (konieczność czasowego wyłączenia jakiejś części instalacji produkcyjnej), spadek przychodów (zmniejszenie produkcji) lub wzrost kosztów (np. konieczność usuwania skutków awarii, ale też konieczność ponoszenia dodatkowych opłat i kar związanych z emisją do środowiska, w tym emisją gazów cieplarnianych).

Dlatego też polityka i procedury przyjęte przez Grupę ZE PAK SA koncentrują się, tak jak przyjęto to w Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020, na:

- zapewnieniu mechanizmów i procedur ograniczających do minimum zagrożenia wystąpienia anomalii i odstępstw, skutkujących ponadnormatywnym oddziaływaniem na otoczenie przyrodnicze w procesie wydobywczym lub wytwórczym,
- ograniczaniu do minimum emisji do atmosfery przez optymalne kształtowanie wykorzystania istniejących w Grupie ZE PAK SA mocy wytwórczych i zapewnieniu ograniczenia do minimum ryzyka przekroczeń emisji zanieczyszczeń gazowych do atmosfery.

Warto jednak wspomnieć, że uwarunkowania środowiskowe nakładane na wytwórców konwencjonalnych są coraz bardziej rygorystyczne i należy się spodziewać kontynuacji tego trendu. W tym kontekście należy wspomnieć chociażby o konkluzjach BAT (Best Available Technology), których mają zacząć obowiązywać od 2021 roku. Przepisy dotyczące BAT zaostrzają limity emisji tlenków azotu, tlenków siarki oraz pyłów zawieszonych, które do tej pory uregulowane były dyrektywą o emisjach przemysłowych (IED). Do katalogu tych norm włączono także limity dla związków chloru i metali ciężkich, m.in. dla rtęci. Przed wytwórcami z sektora energetyki konwencjonalnej stawia to duże wyzwania organizacyjne oraz kapitałowe związane z dostosowaniem do nowych przepisów. Jednak trzeba również brać pod uwagę pewne derogacje oraz odstępstwa, które będą przysługiwały wytwórcy w określonych warunkach (np. w związku z pozostałym stosunkowo krótkim okresem eksploatacji nieuzasadniająco ponoszenia niewspółmiernych nakładów).

Kluczowe wskaźniki

W związku z faktem, że wraz z początkiem 2018 roku elektrownia Adamów zakończyła działalność, oprócz skumulowanych danych dla Grupy, prezentowane są również dane z wyłączeniem wpływu elektrowni Adamów (kolumny z zaznaczoną „*”). Z uwagi na fakt, że zakończenie działalności elektrowni Adamów nie wpływa znacząco na wskaźniki w innych obszarach opisywanych w niniejszym oświadczeniu jedynie w przypadku wskaźników związanych z emisją zastosowano to rozwiązanie w celach zachowania porównywalności w kolejnych okresach.

Tabela 26: Emisja CO₂ (tysiące ton/TWh)

	2018	2017	2017*
Emisja CO ₂ w ZE PAK SA na jednostkę produkcji	1,11	1,23	1,19

*bez elektrowni Adamów

Wykres 14: Emisja CO₂ w ZE PAK SA na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)

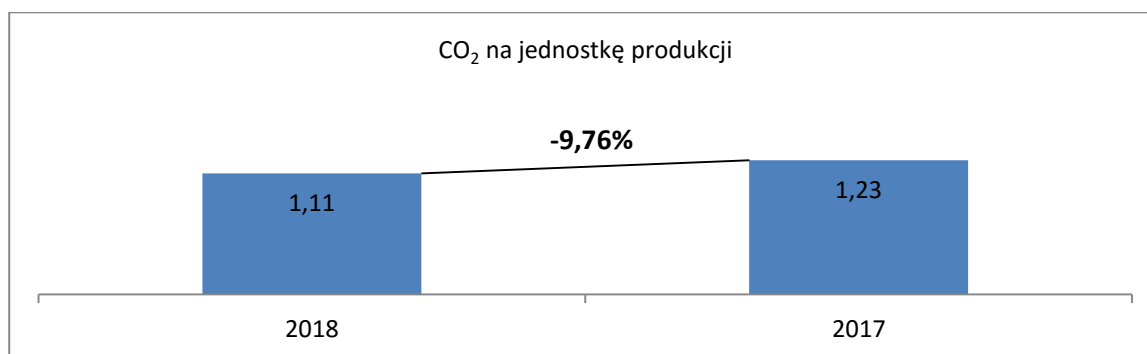

Tabela 27: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery (tysiące ton/TWh)

	2018	2017	2017*
Emisja SO ₂ w ZE PAK SA na jednostkę produkcji	0,92	2,65	1,10
Emisja NO _x w ZE PAK SA na jednostkę produkcji	1,46	1,83	1,47
Emisja pyłów w ZE PAK SA na jednostkę produkcji	0,16	0,37	0,13

* bez elektrowni Adamów

Wykres 15: Emisja SO₂, NO_x i pyłów do atmosfery na jednostkę produkcji (tysiące ton/TWh)

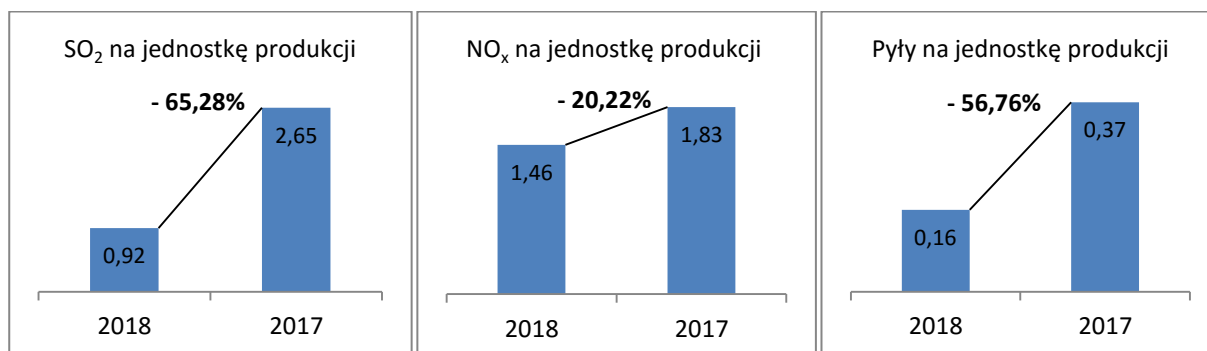

Tabela 28: Naruszenie norm środowiskowych (%)

Wyemitowana ilość wynikająca z przekroczenia norm w stosunku do całkowitej ilości emisji

	2018	2017	2017*
SO ₂	0,00	5,41	0,06
NO _x	0,00	0,00	0,00
Pyły	0,00	15,59	0,00

* bez elektrowni Adamów

11.5. Kwestia poszanowania praw człowieka

Podejście zarządcze

Analizując kwestie związane z poszanowaniem praw człowieka należy wyróżnić dwa kluczowe aspekty związane z poszanowaniem prawa do zrzeszania się i strajku oraz szacunkiem dla niezbywalnych praw jednostki.

Jak już wspomniano wcześniej w Spółce działa Rada Pracowników wybrana w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy. Działa też szereg organizacji związkowych funkcjonujących na podstawie ustawy o związkach zawodowych. Zarząd Spółki w sprawach określonych w przepisach prawa informuje i konsultuje decyzje z przedstawicielami pracowników (Rada Pracowników, związki zawodowe). W ocenie zarządzających swoboda zrzeszania się w związkach zawodowych oraz prawa pokrewne są zapewnione.

W wymiarze odnoszącym się do jednostki i zapewnienia jej szacunku, co oznacza poszanowanie dla różnorodności i jednoczesny brak akceptacji dla jakichkolwiek form dyskryminacji, obok poszanowania i egzekwowania regulacji prawnych, które szacunek taki gwarantują (np. Kodeks pracy), w ZE PAK SA został przyjęty Kodeks Etyki. Nie tylko gwarantuje on wyżej wymienione prawa jednostki, ale sam w sobie stanowi narzędzie, pozwalające na rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów. Zawiera mechanizm zarówno rozstrzygania wątpliwości, jak również zgłaszania podejrzeń o potencjalnych zachowaniach łamiących postanowienia Kodeksu Etyki. Warto wspomnieć, że Kodeks Etyki piętnuje również inne zachowania łamiące prawa człowieka, jak na przykład praca dzieci, praca przymusowa, czy praca niewolnicza.

Powiązane ryzyka biznesowe

Brak poszanowania dla praw człowieka, w tym wspomnianego prawa do zrzeszania się i strajku, oznaczałoby nie tylko naruszenie prawa krajowego (i w konsekwencji sankcje), ale mogłoby również prowadzić do niepotrzebnej eskalacji konfliktów na linii pracodawca-pracownicy. Mimo istniejących różnic zdań, objawiających się np. sporem zbiorowym, zarządzający ZE PAK SA, doceniają rolę związków zawodowych. Teoretyczne zaostrzenie sporów, przy jednoczesnym braku dialogu, może prowadzić do akcji strajkowych i zagrozić stabilności produkcji. Organizacje związkowe, jak i zarządzający, mimo sporów i różnej oceny sytuacji (np. w kategoriach podejścia krótko i długookresowego), są nastawione konstruktywnie i mają świadomość konsekwencji ekonomicznych ewentualnego zachwiania stabilności dostaw energii. Konsekwencje takie mogłyby dotyczyć nie tylko Spółki, ale również systemu energetycznego kraju.

Jeżeli chodzi o ryzyko nieposzanowania praw jednostki, to tego typu przypadki mogą nie tylko narazić ZE PAK na spory sądowe i konieczność wypłaty odszkodowań, ale są one przede wszystkim realnym zagrożeniem dla kultury organizacji, atmosfery pracy, a tym samym jej efektywności. Wiąże się też z ryzykiem utraty cennych pracowników, czy też, poprzez dyskryminację, niemożliwością pełnego wykorzystania ich potencjału (np. awans osób o niższych kompetencjach, przy jednoczesnym hamowaniu awansu osób dyskryminowanych).

Wszelkie przypadki nieposzanowania praw człowieka w ZE PAK SA oznaczają też wymierne ryzyko reputacyjne, co z kolei przy eskalacji tego typu zjawisk może wpływać na utratę społecznego przyzwolenia na działanie.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 29: Kluczowe wskaźniki w obszarze poszanowania praw człowieka

	2018	2017
Liczba przypadków zgłoszeń o podejrzeniu zachowań nieetycznych w ramach mechanizmów przewidzianych kodeksem etyki dotyczących naruszenia praw jednostki	0	2
Współczynnik uzwiązkowienia	55,78%	52,25%
Liczba sporów, w których organizacje związkowe powołują się na przepisy ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	2	2
Liczba dni pracy utraconych w związku z akcjami strajkowymi	0	0

11.6. Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji

Podejście zarządcze

Jednym z celów Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020 jest zapewnienie wysokiej jakości i wciąż doskonalonego systemu zarządzania, który w procesie podejmowania decyzji uwzględniałby ich społeczne i środowiskowe aspekty. Jednym z wymiarów takiego systemu zarządzania są rozwiązania związane z przeciwdziałaniem potencjalnej korupcji i innym nieakceptowalnym nieetycznym zjawiskom. Zagrożenie tego typu zjawiskami zależy m.in. od ekspozycji na ryzyko zachowań korupcyjnych (np. skala realizowanych inwestycji i zamówień), kultury organizacyjnej i wartości etycznych oraz skuteczności systemu kontroli.

Skala zawieranych kontraktów i podejmowanych inwestycji uzależniona jest od czynników innych niż zagrożenie zjawiskami korupcyjnymi. Jest z reguły konsekwencją przyjętej strategii rozwoju, dlatego z punktu widzenia zarządczego w zakresie przeciwdziałania korupcji, należy traktować ją, jako czynnik niezależny. Czym innym jest oczywiście sposób realizacji samych kontraktów, w tym np. sposób doboru, oceny i selekcji dostawców i podwykonawców. Jeżeli chodzi o ich dobór kwestie te regulowane są w ZE PAK SA w procedurach systemów zarządzania.

Czynnikiem wpływającym na stopień zagrożenia tego typu zjawiskami jest właściwa kultura organizacyjna, tj. kultura oparta o wartości etyczne oraz o takie rozwiązania instytucjonalne, które wyposażają pracowników w narzędzia umożliwiające m.in. określenie, jakie zachowania są uznawane w organizacji za właściwe, a jakie za niewłaściwe. Promowanie wartości etycznych pozwala na rozstrzygnięcie potencjalnych konfliktów interesów, rozstrzygnięcia wątpliwości w tym zakresie, jak również zgłaszanie podejrzeń o potencjalnych zachowaniach nieakceptowalnych, w tym noszących znamiona korupcji. Z tego też powodu, realizując postanowienia Strategii społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej ZE PAK SA na lata 2017-2020 Zarząd ZE PAK SA zdecydował się przyjąć w 2017 roku Kodeks Etyki.

Kolejnym aspektem, na który należy zwrócić uwagę analizując system przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym, jest system kontroli wewnętrznej. „Regulamin Audytu Wewnętrznego Zespołu Elektrowni Pątnów Adamów Konin SA” ustala zasady organizacji i funkcjonowania audytu wewnętrznego, który zapewnia systematyczne oraz metodyczne podejście do oceny i doskonalenia skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i zarządzania organizacją. Obejmują one badanie i ocenę działań komórek organizacyjnych ZE PAK SA pod kątem: gospodarności, legalności, celowości, rzetelności oraz przejrzystości dokumentacji (procesów). Celem działań kontrolnych jest ujawnianie niewykorzystanych rezerw gospodarczych, wykrywanie nieprawidłowości i nadużyć w działalności jednostek organizacyjnych oraz ustalenie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także opracowanie wniosków i zaleceń pokontrolnych. Wśród nieprawidłowości i nadużyć znajdują się również wszelkie działania mogące nosić znamiona łapownictwa i korupcji.

System kontroli wewnętrznej obejmuje: samokontrolę prawidłowości wykonywania pracy, kontrolę funkcjonalną oraz kontrolę instytucjonalną (realizowaną właśnie przez komórkę audytu wewnętrznego). W ramach kontroli instytucjonalnej, jednostka kontroli wewnętrznej sprawdza działalność organizacji, jako całości, reagując na potrzeby zgłaszane przez Zarząd i Radę Nadzorczą zgodnie z regulaminem kontroli (m.in. dokonuje oceny koordynacji działań między stanowiskami pracy i jednostkami organizacyjnymi, oceny systemu tworzenia oraz obiegu dokumentacji i informacji itp.) z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu istotności ryzyka, a także od roli kontroli w jego redukowaniu. W tym kontekście, czynności jednostki kontroli wewnętrznej są uzupełnieniem kontroli podstawowej i bieżącego nadzoru i mają na celu ujawnienie słabych stron bądź luk w organizacji i funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej. Kontrole mają charakter planowy (zgodnie z planem rocznym, zatwierdzonym przez Zarząd), doraźny (na polecenie Zarządu lub Rady Nadzorczej) oraz sprawdzający.

Obowiązujące ZE PAK SA procedury zakupowe opisane w systemie zarządzania regulują również kwestie wyboru dostawców. ZE PAK SA wdrożyła Zintegrowany System Zarządzania, w ramach którego w Sektorze 5.3 „Wspomaganie realizacji wyrobu / usługi” obowiązują m.in. dwie procedury 5.3 – 01 „Ocena dostawców” oraz 5.3 – 02 „Identyfikacja i identyfikowalność”. Warunkiem podstawowym przy wyborze dostawców jest to, aby byli to dostawcy specjalistyczni, spełniający uzgodnione warunki techniczne i handlowe oraz gwarantujący 100% wiarygodności dostaw. Dodatkowo dostawcy, których wyroby decydują w sposób bezpośredni o jakości energii elektrycznej i cieplej, podlegają kwalifikacji na podstawie bieżącej współpracy z dostawcami, kontroli dostaw i okresowej ich oceny między innymi poprzez ich audytowanie jak i również aktualizacje listy kwalifikowanych dostawców. System zarządzania wprowadza też „Arkusze oceny dostawcy”. Obok oczywistych czynników takich jak np. jakość dostaw, poziom i stałość cen oraz warunki płatności, bierze pod uwagę np. terminowość, czy posiadanie przez dostawców certyfikowanych systemów zarządzania.

Spółka ZE PAK SA jest odpowiedzialna za dokonywanie zakupów w obszarze wytwarzania energii elektrycznej. Sam proces zakupowy zdefiniowany został w ZE PAK SA przez Regulamin Wyboru Dostawców. Proces ten wspierany jest przez elektroniczną platformę zakupową, która eliminuje pewne zagrożenia, np. uniemożliwia zapoznanie się ze złożonymi już ofertami przed terminem. Tym samym eliminuje ryzyko, że nieuczciwy pracownik przekazałby informacje o ofertach konkurencyjnych dostawcy, który ofertę dopiero opracowuje. Warto zwrócić uwagę na fakt, że w procesie dokonywania zakupów wykorzystuje się opcję aukcji na platformie elektronicznej, która przeprowadzana w czasie rzeczywistym, ogranicza możliwość nieetycznego porozumienia się potencjalnym dostawcą. Co więcej, pracownicy do momentu zamknięcia aukcji nie mają możliwości obserwowania jej przebiegu, tj. ofert składanych przez poszczególnych oferentów. Mogą się z nimi zapoznać dopiero po zamknięciu procesu aukcyjnego.

Obszar zakupów podlega kontroli pracowników audytu wewnętrznego, również pod kątem potencjalnego występowania zjawisk o charakterze korupcyjnym. Kontrole mogą mieć charakter kontroli planowych, jak również doraźnych. Pracownicy jednostki kontroli wewnętrznej mają dostęp do wszystkich informacji i sprawozdań

niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych w sposób rzetelny i obiektywny. Jednocześnie, audytorzy zobowiązani są do bieżącego informowania kierującego audytem o przebiegu audytu i trudnościach napotkanych w toku realizacji zadań kontrolnych. Ocena realizacji celu przeprowadzonej kontroli kierujący audytem prezentuje Zarządowi lub Radzie Nadzorczej. Kontrolujący są uprawnieni do: wstępu i wjazdu do wszystkich obiektów i pomieszczeń kontrolowanej jednostki; wglądu do wszelkich urządzeń rejestrujących i ewidencyjnych, a także planów, sprawozdań, protokołów i notatek służbowych, korespondencji służbowej oraz wszelkich innych dokumentów i materiałów związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; okresowego asystowania przy wszelkich czynnościach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; żądania od kierownika i pozostałych pracowników kontrolowanej jednostki udzielania wyjaśnień oraz informacji (ustnych i pisemnych) związanych z przedmiotem kontroli; zwracania się z wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki o przeprowadzenie we wskazanym terminie częściowej lub całkowitej inwentaryzacji określonych składników majątkowych oraz zlecenie dokonania odpowiednich obliczeń, sporządzenia wykazów, zestawień analitycznych, odpisów, kopii, wyciągów itp.; przyjmowania od pracowników i innych osób oświadczeń w sprawach związanych z działalnością kontrolowanej jednostki; ustalania stanów rzeczywistych w drodze pomiarów, szkiców sytuacyjnych oraz zdjęć fotograficznych i nagrań itp.; dokonywania niezbędnych czynności celem zabezpieczenia dowodów i mienia w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości; występowania do zarządzającego audyt z wnioskiem o powołanie ekspertów i biegłych, w przypadku uzasadnionej potrzeby dokonania ekspertyzy; zwracania się do kierownika kontrolowanej jednostki o zapewnienie wszelkich środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli oraz operatywnej realizacji wniosków wynikających z ustaleń kontroli; wykonywania czynności kontrolnych w czasie wybranym przez kontrolującego oraz rozszerzania tematyki kontroli w uzasadnionych przypadkach bez uzyskania dodatkowej zgody zarządzającego kontrolę. Kierownik kontrolowanej jednostki obowiązany jest zapewnić kontrolującemu odpowiednie warunki pracy oraz udzielić wszelkiej pomocy technicznej, niezbędnej do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

W przypadku stwierdzenia w toku audytu okoliczności grożących niebezpieczeństwem dla zdrowia i życia ludzkiego, a także okoliczności skutkujących stratami w mieniu, z powodu niegospodarności, niedbalstwa bądź marnotrawstwa lub czynu mającego znamiona przestępstwa, kontrolujący występuje z pisemnym wnioskiem do kierownika kontrolowanej jednostki, który zobowiązany jest do natychmiastowego podjęcia stosownych działań eliminujących powyższe zjawiska. Kontrolujący niezwłocznie powiadamia zarządzającego audyt i zabezpiecza dokumenty oraz przedmioty stanowiące dowody niegospodarności, przestępstwa. Dalej osoba zarządzająca audyt po otrzymaniu opinii prawnej podejmuje decyzję o powiadomieniu organów ścigania.

Równoległe każdy zatrudniony w ZE PAK SA w przypadku, w którym podejrzewa, że jest świadkiem zachowań nieetycznych, w tym noszących znamiona korupcji, ma nie tylko możliwość, ale też obowiązek zgłoszenia informacji o tym z wykorzystaniem mechanizmów przewidzianych Kodeksem Etyki. Może w tym celu skontaktować się z przełożonym lub z osobą wskazaną przez Zarząd i pełniącą funkcję Rzecznika Etyki. Zgłoszenie takie jest analizowane, a pracownikowi, który przekazał informację, nawet jeśli się ona nie potwierdzi, ale została przekazana w dobrej wierze, nie mogą grozić żadne konsekwencje i będzie on chroniony przed wszelkimi działaniami odwetowymi.

Powiązane ryzyka biznesowe

Ryzyko zachowań korupcyjnych towarzyszy każdemu przedsiębiorstwu, a przypadki podejmowania decyzji przez skorumpowanych pracowników prowadzą m.in. do nieoptymalnych wyborów w procesach zakupowych, tak w rozumieniu zawyżenia ceny, jak również np. niewłaściwej jakości produktów lub usług, nieterminowej dostawy lub wykonania usług, czy też przyzwolenia skorumpowanego pracownika na inne, niewłaściwe zachowanie kontrahenta (np. łamanie przepisów, nierealizowanie napraw gwarancyjnych, itp.). Oczywiście korupcja i łapownictwo mogą przybierać szereg innych form i być związane również z wręczaniem korzyści przez pracowników organizacji urzędnikom za wydanie przychylniej decyzji, itp. W konsekwencji dla organizacji może oznaczać zagrożenia związane z nieuzasadnionym wzrostem kosztów, jak również np. ogromne straty wizerunkowe.

Jednocześnie, z punktu oceny ekspozycji ZE PAK SA na ryzyko korupcji istotna jest relatywnie niewielka skala zamówień o dużej wartości. W przeciwieństwie do wielu innych wytwórców energii elektrycznej, ZE PAK SA opiera swój model biznesowy o silnie zintegrowany łańcuch wartości, tj. produkcja energii odbywa się w oparciu o własne zasoby surowcowe. Tym samym zaopatrzenie w surowce następuje wewnątrz organizacji (rozumianej jako grupa kapitałowa), a nie od podmiotów zewnętrznych. Również prace serwisowe w wielu przypadkach wykonywane są przez podmioty z Grupy ZE PAK SA. W konsekwencji zakupy produktów i usług z zewnątrz ograniczane są do minimum, co przyczynia się z kolei do ograniczenia ryzyka, choć oczywiście go nie eliminuje. Ryzyko korupcji może wzrastać w przypadku realizowania istotnych inwestycji (np. budowa lub modernizacja bloków energetycznych lub infrastruktury kopalń odkrywkowych). Niemniej w 2018 roku nie realizowano żadnych dużych inwestycji ani modernizacji.

Kluczowe wskaźniki

Tabela 30: Kluczowe wskaźniki w obszarze związanym z przeciwdziałaniem korupcji

	2018	2017
Liczba przypadków podejrzeń o zachowania korupcyjne zgłoszonych organom ścigania	0	0
Liczba osób skazanych prawomocnym wyrokiem za przestępstwo o charakterze korupcyjnym	0	0

12. POZOSTAŁE INFORMACJE

12.1. Istotne postępowania sądowe

Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz spółki konsolidowane w ramach Grupy nie były w 2018 roku stroną w istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej z wyjątkiem opisanych poniżej.

Postępowanie w sprawie zwrotu nadpłaty podatku akcyzowego

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

W związku z powyższym ZE PAK SA na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty 2009 roku na łączną kwotę około 626 mln złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez ZE PAK SA czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na szczeblach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a obecnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z uwagi na stanowisko judykatury przedstawione w trakcie prowadzonych postępowań sądowych, wysokość nadpłaty, o zwrot której wnosi Spółka, uległa zmniejszeniu do kwoty poniesionego uszczerbku, wynikającego ze sporządzonych analiz ekonomicznych, tj. aktualnie do kwoty około 108 mln złotych.

Ponadto, w związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego oraz uchwałą I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku (gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenie wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty), niezależnie od toczącego się postępowania administracyjnego, w dniu 10 lutego 2012 roku Spółka zainicjowała postępowanie na drodze cywilnoprawnej, składając do Sądu Rejonowego Warszawa Śródmieście zażalenie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę.

Równolegle, oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę Spółka złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Spółka poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Spółka stoi na stanowisku, iż złożony dokument dotyczy wniosków nadpłatowych z całego okresu objętego postępowaniami, tj. styczeń 2006 – luty 2009 roku. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandy sądów WSA lub NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania status postępowań jest następujący:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku (z wyłączeniem listopada 2006 roku) prowadzone były ponownie od początku przez Naczelnika UC, po tym jak sprawy wróciły z NSA. Spółka przedłożyła w nich miesięczne analizy ekonomiczne poniesienia uszczerbku. Po negatywnych decyzjach Naczelnika UC a potem Dyrektora IC zostały złożone do WSA w Poznaniu skargi. Rozprawy przed WSA w Poznaniu odbyły się w dniach 4 i 18 listopada 2015 roku. We wszystkich sprawach zapadły wyroki negatywne dla Spółki. W lutym 2016 roku Spółka złożyła skargi kasacyjne do NSA. Na rozprawach przeprowadzonych w dniach 10 i 11 kwietnia 2018 roku NSA oddalił skargi kasacyjne Spółki w ww. 22 sprawach.
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku (z wyłączeniem lipca 2008 roku) w dniu 26 stycznia 2017 roku odbyły się rozprawy przed WSA w Poznaniu. We wszystkich sprawach oddalono skargi Spółki na decyzje IC w Poznaniu. Spółka złożyła do WSA wnioski o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroków, które otrzymała w dniu 7 marca 2017 roku. Spółka po analizie uzasadnień do wyroków w dniu 6 kwietnia 2017 roku złożyła 14 skarg kasacyjnych do NSA. Obecnie Spółka oczekuje na wyznaczenie terminów rozpraw przed NSA.

- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wynikiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku.
- postępowanie za lipiec 2008 roku doczekało się rozpoznania skargi kasacyjnej przez NSA. Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna.

Niezależnie od powyższego postępowania ZE PAK SA złożyła skargę na działanie polskich organów do Komisji Europejskiej (dalej: KE) w trybie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W wydanej opinii KE, może zobligować polskie organy podatkowe do wydania korzystnego dla ZE PAK SA rozstrzygnięcia. W dniu 21 marca 2017 roku do ZE PAK SA dotarł "preclosure letter" z KE, w którym to piśmie wstępnie odmówiono słuszności stanowisku ZE PAK SA, dając jednocześnie prawo do ponownego wypowiedzenia się w sprawie, z czego ZE PAK SA skorzystała. W dniu 9 czerwca 2017 roku do KE ponownie zostało wysłane pismo podsumowujące argumentację ZE PAK SA w kwestii zwrotu nadpłaconej akcyzy. Aktualnie ZE PAK SA oczekuje na zajęcie przez KE ostatecznego stanowiska w opisywanej sprawie.

12.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W okresie minionego roku Spółka nie dokonała istotnych nakładów finansowych na prace badawczo-rozwojowe.

12.3. Informacja o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z oświadczeniem Rady Nadzorczej, wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonano zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniają warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej. Przestrzegane są obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji. Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

12.4. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego

Firmą audytorską dokonującą badania sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. Umowa dotycząca badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy została zawarta 28 sierpnia 2018 roku na okres 2 lat. Spółka po raz pierwszy korzysta z usług wybranej firmy audytorskiej.

W 2018 roku na rzecz Spółki nie były świadczone przez firmę audytorską badającą sprawozdania finansowe Spółki żadne inne usługi. W 2019 roku, do dnia publikacji sprawozdania, wykonywane były przez firmę audytorską uzgodnione procedury związane z weryfikacją wyliczenia kowenantów zapisanych w umowie kredytowej.

Informacja na temat wynagrodzenia firmy audytorskiej została przedstawiona w punkcie 38 sprawozdania finansowego ZE PAK SA za 2018 rok.

12.5. Prognozy finansowe

Spółka nie publikowała prognoz finansowych dotyczących 2018 roku i nie będzie przedstawiać również prognozy na 2019 rok.

Konin, dnia 30 kwietnia 2019 roku

Henryk Sobierajski
Członek Rady Nadzorczej ZE PAK S.A.
delegowany do czasowego wykonywania
czynności Prezesa Zarządu

Zygmunt Artwik
Wiceprezes Zarządu

Paweł Markowski
Wiceprezes Zarządu